

BULLETIN ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

oficiální čtvrtletník autorizovaných architektů v ČR

3/2010 / ROČNÍK 17

DATUM EXPEDICE: 30. 9. 2010

NÁKLAD: 4300 ks

REGISTRACE: MK ČR E 11062

ISSN: 1804-2066

vydavatel:

Česká komora architektů, Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
IČ: 457 – 69 371, č. účtu: 19 28 14 03 39 / 0800
Tel.: 257 535 034, 257 532 287, fax: 257 532 285
www.cka.cc

redakce:

Mgr. Markéta Pražanová – šéfredaktorka,
tel.: 257 535 034, e-mail: marketa.prazanova@cka.cc, info@cka.cc
Ing. Ludmila Cepáková, Kateřina Slaná – rubrika soutěže,
tel.: 542 211 809, e-mail: ludmila.cepakova@cka.cc

redakční rada:

Ing. arch. akad. arch. Jana Vrana, předseda ČKA
Akad. arch. Jan Sapák, 1. místopředseda ČKA
Ing. et Ing. Tomáš Jiránek, 2. místopředseda ČKA
Ing. arch. Martin Peterka, místopředseda ČKA
Ing. arch. Vlado Milunić, člen představenstva ČKA
Ing. arch. Josef Panna, předseda dozorčí rady ČKA
Ing. arch. Pavel Rada, 1. místopředseda dozorčí rady ČKA
Ing. arch. Miroslav Holubec, 2. místopředseda dozorčí rady ČKA
Ing. arch. Karel Doležel, člen dozorčí rady ČKA

jazýková korektura:

Mgr. Josef Šebek

titul:

Západočeská galerie v Plzni – Roman Koucký, Šárka Malá / Roman Koucký architektonická kancelář; čestné uznání v kategorii Interiér Grand Prix architektů 2010, foto: Ester Havlová

layout:

Radek Michel
Obálka – MgA. Andrea Hrušková

grafická příprava:

PROPAGANDA – Radek Michel
Kafkova 10, 160 00 Praha 6-Dejvice
Tel./fax: 224 310 382
www.propagandadesign.cz

tisk:

TISK HORÁK, Ústí nad Labem

distribuce:

Bulletin ČKA je bezplatně rozeslán všem architektům autorizovaným ČKA a investičním odborům magistrátů a větších měst.

UZÁVĚRKA PŘÍŠTÍHO ČÍSLA: 15. 11. 2010

UPOZORNĚNÍ: U inzercí a podepsaných článků se redakce nemusí ztotožňovat s obsahem. Pokud není uvedeno jinak, obrázky pocházejí z archivu autorů textů.

Obsah

Aktuality

Úvodní slovo 1. místopředsedy ČKA Jana Sapáka	4
Kontakty na Kancelář ČKA	4
Poctu ČKA 2009 převzal v Lounech Emil Příkryl (Pražanová, Švácha)	5
Nominace ČKA na Mies van der Rohe Award 2010 (Pražanová)	8
Z konference Architekti a Zelená úsporám (Pražanová)	9
Příprava Manuálu energeticky úsporné architektury (Všetečka, Bárta, Brotánek, Kecek, Solař)	12
Z Festivalu středočeského venkova (Čermáková)	17
O nekonceptnosti rozvoje venkova s poslancem Petrem Gazdíkem (Pražanová)	18
Jak jsme k alejím přišli a jak o ně přicházíme (Velička)	20
Seminář ČKA: Urban Sprawl v Brně (Lacina)	24
Osobnosti nominované na Poctu ČKA – Josef Zásche (Rössler)	25
Nové knihy	28
Akce	30
Výsledky výběrových řízení na ředitele galerií NČA	31
Burza práce	39
Výběr ČSN (Kratochvílová)	40

Technologie

Kam směřuje vývoj v energetice – 1. část (Smola)	41
Podlahový systém Afftec (Janošec)	45

Legislativa, oficiální informace

Justiční palác v Brně – ÚOHS uznal pochybení investora (Pražanová)	46
Náměty a podněty ČKA k připravované novele autorského zákona (Pražanová)	46
Používání názvu oboru krajinářská architektura	46
Výkon autorského a investorského technického dozoru (Plos)	47
Je něco shnilého ve státě dánském (Milunić)	49
Nové zákony a vyhlášky (Kadlec)	51
Z tiskové konference ČKA 19. 8. 2010 (Sapák, Pražanová)	52
Celoživotní profesní vzdělávání (Slaná)	53
Výběr témat projednávaných představenstvem ČKA v uplynulém čtvrtletí (Pražanová)	54
Spolupráce ČKA se zahraničními organizacemi (Borák)	56
Zpráva o hospodaření za 1. pololetí 2010 a návrh úpravy rozpočtu (Čuříková, Dytrychová)	57

Soutěže

60

SVOBODNÉ POVOLÁNÍ

Komora je zde již drahně let. Blíží se to dvaceti. Po tak dlouhé době stojí jistě za připomenutí její základní smysl a poslání, je na místě soustředit se na chvíli na původ (kořen). Předem se omlouvám těm, kterým se to bude jevit banální. Víím ale, že pro mnoho dalších taková připomínka na škodu nebude. Skoro před dvaceti lety se věci podařilo dostat z hlavy na nohy. Za minulého režimu nesměli jednotlivci samostatně projektovat. Středobodem všeho byla právnícká osoba – socialistická organizace – v podobě některého projektového ústavu. Jednotlivec, individualita nebyl ničím. Snad tedy není potřeba akcentovat, že tím byla pokřivena pravá přirozenost architektonické práce. Ta přece spočívá v nejvyšší míře kreativity. Pořádání rozmanitých, ba protichůdných výchozíků vždy do nového, pokud možno harmonického pořádku. Je to tvorba a ta je vyhrazena přirozeně tvůrčím individualitám. Fyzickým osobám z masa a kostí. Zároveň je to však obecná zodpovědnost. Nezachází se přece s penězi a statky vlastními, ale někoho jiného, nekulí s veřejným prostorem a zájmem.

Architektura – výkon tohoto povolání – tedy není na svém počátku podnikáním, je to svobodná činnost vyžadující vysokou, ba nejvyšší možnou míru individuální morálky, vzdělání, umělecké kreativity i technické erudice. To dokonce v nerozpojitelném ději. Také osobní odpovědnosti, kterou nenahradí žádné pojištění. Odvíjí se od nezaměnitelné individuální odpovědnosti jednotlivce. Podobně jako u všech svobodných povolání. Společnost již dávno poznala, že jejich výkon je něčím zvláštním, nezaměnitelným, a rezervovala pro ně specifický režim. Uznala jim a dopřála, aby si spravovali své věci sami, protože právě pro výsostný výkon těchto

činností by skoro nebylo možné, aby to činil někdo jiný. Postoupila jim samosprávu.

Svobodné povolání není podnikáním, i když se mu v mnoha rysech podobá. Společnost je stále složitější, i její chod a procesy jsou komplikovanější. Dokonce začala tolerovat výkon práce prostřednictvím právníckých osob, což dříve bylo nemyslitelné. Ano, tento způsob práce je stále více normální, nelze při tom ale zapomenout na onen prázáklad, na individuální kreativní hnutí, které je vždy vlastní jen individualitě, od níž je vše odvozeno, a to i při kolektivní práci. Otisk individuality (pokud tam je) je vždy velmi dobře patrný.

Pro tuto obecnou zodpovědnost byla znovu po letech osvěžena koncentrace na autorství, soutěživost, autentickou a původní kreativitu. Samozřejmě to musí jít ruku v ruce s nejvyšší mírou veřejné odpovědnosti a erudice. Posláním Komory je vytvářet co nejharmoničtější vztah mezi architekty a společností. Vytvořit nejlepší možné podmínky, aby toto povolání bylo vykonáváno správně. Není však advokátní kancelář při jednotlivých kolizních případech. Nemůže být ani jednostranným lobbistickým seskupením, protože by se to v konečném důsledku obrátilo proti architektuře a architektům.

Proto hlavní úsilí je napnuť pro více spravedlivých soutěží, obranu architektury jako principu a ochranu autorství, neboť autorská, tvůrčí činnost je hlavním smyslem.

Komora neexistuje ani pro malé, ani pro velké kanceláře, ale pro architekturu a dle toho by měla řídit své kroky. Věříme, že není všem dnům konec a poptávka po individuální práci se obnoví.

Jan Sapák,
1. místopředseda ČKA

PŘEDSTAVENSTVO ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ VYHLÁŠILO VYBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA OBSAZENÍ MÍSTA PRACOVNÍKA PRO LEGISLATIVU

Náplň činnosti pracovníka Kanceláře ČKA: konzultace právních a legislativních záležitostí týkajících se stavebního a autorského práva a výkonu profese, formulování základních dokumentů, vypracovávání stanovisek a vyjádření ČKA.

Více informací viz www.cka.cc

Motivační dopis a životopis zasílejte do Kanceláře ČKA do 31. října 2010.

KONTAKTY PRACOVNÍKŮ KANCELÁŘE ČKA

Úřední hodiny Kanceláře ČKA: pondělí až pátek 8–16 h

Praha

Adresa: Josefská 34/6, 118 00 Praha 1-Malá Strana
Tel.: 257 532 287, fax: 257 532 285

Brno

Adresa: Starobrněnská 16/18, 602 00 Brno
Tel.: 542 211 809, tel./fax: 542 215 652

Tel.: 257 532 186

JUDr. PhDr. Jiří Plos – sekretář ČKA

Milena Ondráková – sekretář DR a AR ČKA, informace a přihlášky k autorizaci, správa databáze

Tel.: 257 532 287

Bc. Lenka Ostrolucká – recepce, náhrady ztráty času, pošta
Olga Klementová – recepce, náhrady ztráty času, pošta

Tel.: 257 532 430

Ing. Tamara Čuříková – ředitelka Kanceláře ČKA

Lenka Dytrychová – příspěvky, účetnictví, databáze, NF Arcus

Tel.: 257 535 034

Ing. Gabriela Dufková – tajemnice pracovních skupin ČKA, organizace akcí spojených s činností ČKA, přehlídky

Radka Kasalová – sekretář StS ČKA

Ing. Kateřina Folprechtová – webové stránky, zahraničí

Mgr. Markéta Pražanová – šéfredaktorka Bulletinu ČKA, informační a tiskový servis, vydávání publikací a tiskovin ČKA, tisková mluvčí

Tel.: 542 211 809

Ing. Ludmila Cepáková – soutěže a veřejné zakázky

Kateřina Slaná – soutěže a veřejné zakázky, vzdělávání

E-mailové adresy pracovníků Kanceláře ČKA: jmeno.prijmeni@cka.cc Více informací: www.cka.cc

EMIL PŘIKRYL PŘEVZAL POCTU ČKA 2009

Česká komora architektů udělila 29. června 2010 profesorovi Emilu Přikrylovi Poctu ČKA 2009. Slavnostní ceremoniál, jehož se zúčastnila nejméně stovka Přikrylových obdivovatelů, proběhl v prostorách Galerie Benedikta Rejta v Lounech, jejíž jedinečná rekonstrukce byla realizována podle projektu laureáta v polovině devadesátých let.

Pocta České komory architektů je udělována již od roku 2000 významným osobnostem v oboru, které se svou prací a morálním kreditem výrazně zapsaly do historie moderní české architektury. Profesor Emil Přikryl (* 1945) nepředkládá tlusté portfolio realizací, ale přesto bezesporu splňuje kritéria pro získání této ceny. Narodil v Bílovci na Moravě v rodině malíře a učitele výtvarné výchovy. Fakultu architektury ČVUT ukončil v roce 1968 a od téhož roku studoval na Škole architektury Akademie výtvarných umění u profesora Františka Cubra. Od roku 1969 byl členem Školky SIAL, později pracoval ve Stavoprojektu Liberec pod vedením architekta Karla Hubáčka, laureáta Pocty ČKA 2005. Zde pracoval až do roku 1990. Tehdy opustil SIAL a byl jmenován profesorem Školy architektury Akademie výtvarných umění v Praze, na níž působí dodnes.

Odborná porota vybírala laureáta z 21 nominovaných osobností. Důvody jejího rozhodnutí jsou vysvětleny v závěrečném prohlášení jasně: „Emil Přikryl odbornou a pedagogickou činností i neúnavným probouzením vědomí svých kolegů zásadním způsobem ovlivnil celou generaci české architektury. Je to nepochybně proto, že s důsledností jeho myšlení je úzce spojena i důslednost hledání a pokládání podstatných otázek. Nyní dozrál čas, abychom mu za jeho práci udělením Pocty České komory architektů projevíli vděk a úctu.“

Na slavnostním ceremoniálu v Galerie Benedikta Rejta v Lounech shrnul Přikryl význam ve své řeči profesor Rostislav Švácha, který je nejen jeho kolegou na AVU, ale je také jedním ze čtyř autorů textů v právě vydaném katalogu Emil Přikryl a jeho škola. Z Přikrylových projektů připo-

menul např. realizaci vily Věry Chytilové v Praze-Troji, návrh muzea v Mostě, obchodní středisko Uran v České Lípě, soutěžní projekt na dostavbu Staroměstské radnice nebo Janáčkovo kulturní centrum v Brně. Důležité byly rovněž jeho práce do zahraničí – soutěžní návrhy na čtvrt Tegelers Hafen v Berlíně, varianty řešení konzulátu v Šanghaji, dostavba Arzenálu v Benátkách, dostavba muzejní čtvrti ve Vídni, na níž spolupracoval s přáteli ze SIALU, či návrh na operu Bastille v Paříži. „Vážím si všech děl jako výsledků autorova nesmírného úsilí udělat každou věc naprosto dokonale. Oceňuji je však i jako projevy autorovy hluboké víry v architekturu. V každém z Emilových projektů prožívá disciplína architektury svůj svátek,“ řekl Rostislav Švácha. V polovině devadesátých let se podařilo realizovat jeho nejdůležitější dílo – rekonstrukci Galerie Benedikta Rejta v Lounech, která je považována za jeden z nejvýznamnějších počínů české architektury po roce 1989. „Vložil do ní velký kus své víry v architekturu. Stoupenci víry, o níž mluvím, hledí na architekturu jako na tvůrčí disciplínu, která umí obohatit lidský život a dovede nás povznést“. Švácha také upozornil na posledních dvacet let, kdy se Přikryl velmi intenzivně věnuje pedagogické činnosti na škole architektury na pražské AVU. Jeho zásluhou se z ní stalo vedoucí učiliště oboru u nás a většina absolventů školy se řadí mezi špičkové architekty.

Pětičlennou porotu zastupoval architekt Ondřej Císler, spoluautor koncepce katalogu a absolvent Přikrylovy školy. Ve svém vystoupení připomenul úvodní slova odůvodnění poroty: „Architektura je práce svobodného ducha. A jsou architekti, kteří umí v druhých lidech probouzet odvahu. Svým dílem, erudicí, prací myslitelskou, pedagogickou,

osobním i občanským postojem. Takoví architekti mají být po právu oslavováni, je jich totiž málo. V tomto smyslu vyniká mezi českými architekty Emil Příklad.“

Architekti Markéta Jurečková a Pavel Joba poděkovali jménem absolventů Školy architektury Emila Příklad za osobní nasazení, množství

energie i čas věnovaný studentům. „Naučil jsi nás, Emile, vydat ze sebe maximum a nebát se. Neříkal jsi, jak máme navrhovat, ale cítili jsme tvou stálou přítomnost a autoritu. Byla to metoda, jak nás dovést k samostatnosti a schopnosti pracovat,“ řekli mimo jiné architekti.

Poctu ČKA 2009 v podobě plastiky od sochaře Richarda Kočího předal profesoru Emilu Příkladovi předseda České komory architektů Jan Vrana. Popřát laureátovi přišly desítky předních osobností české architektonické scény, studenti i přátelé, mezi nimi i ředitelka Galerie Benedikta Rejta v Lounech Alica Štefančíková, která byla iniciátorem rekonstrukce těchto unikátních prostor. Navzdory obrovskému aplausu, který předání Pocty doprovázel, působil při svém projevu Emil Příklad skromně a snažil se především poděkovat svým učitelům, kolegům, přátelům i spolupracovníkům. Svou řeč zakončil přečtením úvahy Zvi Heckera o krizi společnosti.

Na závěr akce pokřtili ředitel nakladatelství Arbor Vitae Martin Souček a architekt Ondřej Císler katalog Emil Příklad a jeho škola, který u příležitosti udělení Pocty vydalo nakladatelství Arbor Vitae ve spolupráci s Českou komorou architektů.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva České komory architektů
30. června 2010

KATALOG

EMIL PŘÍKLAD A JEHO ŠKOLA

Publikace představuje významné Příkladovy studie, projekty i realizace a rozsáhleji pak vybraných 84 prací studentů Školy architektury Emila Příklad, které vznikaly na pražské Akademii výtvarných umění od roku 1990 do roku 2009. Barevná publikace je uvedena texty Mirko Bauma (Emil Příklad – architekt), Antonína Kosíka (Emil Příklad – vizionář v pohybu), Jiřího T. Kotalíka (Profesor Emil Příklad jako občan) a Rostislava Šváchy (Cvičení myšlení: Příklad učitel).

Katalog byl vydán při příležitosti udělení Pocty ČKA 2009 profesoru Emilu Příkladovi v Galerii Benedikta Rejta v Lounech 29. června 2010.

Vydavatel: Arbor Vitae ve spolupráci s Českou komorou architektů

Koncepce: Ondřej Císler, Markéta Pražanová, Soňa Ryndová, Marcela Steinbachová

Překlad: David Brooker

Redakce: Lev Pavluch

Grafická úprava, sazba a zlom: Marek Jodas

Rozsah: 112 stran

Formát: 23 x 24 cm

Cena: 280 Kč

Katalog lze zakoupit v Kanceláři ČKA, Josefská 34/8, Praha 1, a v distribuční síti Kosmas.

NOMINACE NA POCTU ČKA 2009

Bohuslav Blažek, Jaroslav Dokoupil, Jindřich Freiwald, Václav Girs, Pavel Janák, Jan Kaplický, David Kopecký, Věra Machoninová, Jindřich Malátek, Václav Mencl, Jiří Novotný, Ivar Otruba, Josef Pleskot, Karel Prager, Emil Příklad, Martin Roubík, Viktor Rudiš, Ivan Ruller, Rostislav Švácha, Zdeňka Vydrová, Růžena Žertová

ODBORNÁ POROTA POCTY ČKA 2009

Komise zasedla a rozhodovala ve složení: Ondřej Císler, Ladislav Lábus, Petr Pelcák, Jaroslav Šafer, Oldřich Ševčík; náhradník: Karel Doležel

VÁŽENÍ PŘÁTELÉ, MILÝ EMILE PŘIKRYLE!

Profesní dráhu Emila Prikryla lze v tuto chvíli rozdělit symetricky, na dvě přesně poloviny. Každá z nich měří dvacet let.

První dvacetiletí strávil Emil Prikryl v libereckém Sialu, v ateliéru Karla Hubáčka, a během této doby především projektoval.

Druhých dvacet let věnoval Škole architektury na pražské Akademii výtvarných umění. Třebaže ani v tomto druhém období na projektování nezapomněl, jak se o tom snadno přesvědčíme rozhlédnutím po prostoru kolem nás [tj. Galerie Benedikta Rejta v Lounech], více než na praktickou práci architekta se Prikryl posledních dvacet let zaměřil na učení; na výuku mladších kolegů.

Svědectví o tom, co Emil Prikryl dokázal jako tvůrčí architekt, nám můžou podat tři zdroje.

Zaprvé jde o katalog Emil Prikryl a jeho škola, který jsme se Soňou Ryndovou připravili pro stejnojmennou výstavu ve Fragnerově galerii v roce 1995.

Zadruhé je to kniha Sial, kterou pro právě probíhající výstavu o Sialu v olomouckém Muzeu umění vydal nakladatel Martin Souček.

A konečně zatřetí máme k dispozici další knihu o Emilu Prikrylovi a jeho škole, kterou za pomoci Soni Ryndové, Markéty Pražanové, Ondřeje Císlera, Lva Pavluha a Marka Jodase vydal tentýž nakladatel Martin Souček pro naše dnešní setkání.

Všechny tyto publikace přinášejí jen fragment architektonické práce. Emil Prikryl toho vyprojektoval mnohem víc. Obsahují přesto mnohé jeho návrhy a stavby, jejichž význam ani není nutné příliš zdůrazňovat.

Připomínám jen vilu Věry Chytilové v Praze-Troji, návrh muzea v Mostě, projekty do mezinárodních soutěží na čtvrtí Tegeler Hafen v Berlíně, na Operu Bastille v Paříži, na dostavbu Arsenalu v Benátkách a dostavbu muzejní čtvrti ve Vídni, na nichž Emil spolupracoval s přáteli ze Sialu, bytový dům pro berlínskou výstavu IBA – společné dílo Emila Prikryla, Johna Eislera a Jiřího Suchomela – a znovu Emilovy samostatné práce, mezi nimiž vynikne obchodní středisko Uran v České Lípě, soutěžní projekt dostavby Staroměstské radnice v Praze a několik variant československého konzulátu v Šanghaji.

Všechna tato díla, ať už postavená nebo neprovedená, už vstoupila do dějin české architektury 20. století jako její zářivé body. Vážím si jich i jako výsledků autorova nesmírného úsilí udělat každou věc naprosto do-

konale. Oceňuji je však i jako projevy autorovy hluboké víry v architekturu. V každém z Emilových projektů prožívá disciplína architektury svůj svátek.

Druhých dvacet let, od roku 1990, se Emil Prikryl věnuje práci učitele na Škole architektury pražské Akademie výtvarných umění.

Okamžitě po nástupu se mu podařilo obnovit váhu této školy, kterou jí před ním dali Jan Kotěra, Josef Gočár, Jaroslav Fragner a Emilův učitel František Cubr. Právě Prikrylovou zásluhou se ze Školy architektury na Akademii stalo vedoucí učiliště našich architektů v době po sametové revoluci. Svědectví o tom podávají nepopíratelné úspěchy Emilových žáků, kterých je tolik, že je raději ani nebudu vyjmenovávat, abych některé nevynechal a neukřivdil jim tak. Není to přitom učitelova osobní představa o architektonické formě nebo stylu, co si žáci z jeho školy odnášejí, nýbrž zase jeho touha odvést vždycky dokonalou práci a jeho víra v architekturu.

Symetrický rozvrh dávají Prikrylově tvůrčí dráze dvacetileté rozměry jejich polovin. První z nich vyplnila praktická práce architekta, druhou práce učitele.

Nejde však o symetrii zas tak dokonalou, jak ji rozměřila moje řeč. Není to totiž tak, že by Emil Prikryl po roce 1990 na praktickou práci architekta úplně rezignoval, a nemají pravdu ti, kdo to o něm říkají. Zúčastňoval se soutěží, dvě vyhrál a jistě by jich vyhrál víc, kdyby jiné své soutěžní návrhy stačil dokončit. Blýskl se několika výbornými úpravami výstav. Především však v té době vytvořil dílo, které osobně pokládám za jeho dílo nejvýznamnější, ba za nejvýznamnější dílo celé české architektury po roce 1989.

Stojíme v tuto chvíli v jeho prostorách. Podařilo se mu je vytvořit zásluhou klientky, která si byla jasně vědoma autorových velkých schopností. Uložil do něj velký kus své víry v architekturu. Stoupenci víry, o níž mluvím, hledí na architekturu jako na tvůrčí disciplínu, která umí obohatit lidský život a dovede nás povznést.

Děkuji za vaši pozornost.

Rostislav Švácha

Řeč byla přednesena na počest udělení Pocty ČKA 2009 Emilu Prikrylovi dne 29. 6. 2010 v Lounech.

NOMINACE ČKA NA MIES VAN DER ROHE AWARD 2011

Česká komora architektů (ČKA) byla stejně jako v předchozích letech vyzvána společně s ostatními evropskými profesními organizacemi k nominování nejlepších evropských staveb do bienále soutěžní přehlídky realizací Mies van der Rohe Award 2011. Tuto prestižní soutěž pořádá Evropská unie a Nadace Mies van der Rohe v Barceloně. Představenstvo ČKA se rozhodlo doporučit účast Národní technické knihovny v Praze a hotelu Karlov v Benešově.

STAVBY NOMINUJÍ EXPERTI A INSTITUCE

Stavby nemohou do soutěže přihlásit investoři, dodavatelé ani sami architekti. Nominuje je skupina vyzvaných nezávislých expertů z celé Evropy, specializovaných na současnou architekturu. Za Českou republiku jimi jsou Osamu Okamura, Ivette Vašourková a Irena Fialová.

Další okruh nominací překládají profesní instituce, které jsou členy Evropské rady architektů (ACE), případně ostatní vyzvané organizace, muzea či centra architektury. Za Českou republiku je takovou institucí Česká komora architektů.

Všechny nominace musí být zaslány do kanceláře Mies van der Rohe Award v Barceloně nejpozději do 11. října 2010.

Z desítek předložených návrhů vybere odborná porota finalisty – nejlepších 30 až 35 evropských staveb, které jsou následně představeny v katalogu a na putovní výstavě. Porota zároveň určí jednu stavbu, které bude udělena Cena Evropské unie za současnou architekturu – Mies van der Rohe Award, a jednu stavbu, již udělí Zvláštní cenu pro začínající architektky.

VÝSTAVA VÝSLEDKŮ MIES VAN DER ROHE AWARD 2009 V PRAZE

Přehlídka staveb, které postoupily v minulém ročníku soutěže do finále, proběhne 29. 9.–31. 10. 2010 ve Veletržním paláci v Praze.

Více informací o soutěži viz www.miesbcn.com

NOMINACE ČKA

Do soutěže o Cenu Miese van der Rohe zasílá Česká republika své nominace již od roku 1997. Česká komora architektů byla nyní vyzvána jako jedna z profesních organizací v Evropě, která je členem ACE, aby doporučila maximálně pět nejlepších prací, které byly realizovány v roce 2009 nebo 2010 na území České republiky, nebo v jiných evropských státech.

Stavby vždy nominovalo představenstvo ČKA. Nyní se ale rozhodlo, že pro příští ročníky jmenuje speciální komisi, která stavby za ČKA vybere a doporučí k nominaci.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva z 24. 8. 2010, kráceno

ODŮVODNĚNÍ NOMINACÍ ČKA

Národní technická knihovna v Praze-Dejvicích

Autor: Projektli architekti / Roman Brychta, Adam Halíř, Ondřej Hofmeister, Petr Lešek

Investor: Státní technická knihovna, MŠMT ČR

Národní technická knihovna se stala přirozeným středem areálu vysokých technických škol, který vznikl od 20. let minulého století v centru Prahy. Veřejnosti nabízí prostor ke studiu technické literatury, ale zároveň slouží díky dalším funkcím – kavárně, přednáškovému sálu, noční studovně a výstavnímu prostoru – jako místo pro setkávání. Elegantní budova na obrysu oválného čtverce využívá současných technologií i přirozených principů k úspoře energií na větrání, vytápění a chlazení (např. aktivací betonového jádra). Architekti při řešení knihovny velmi úzce spolupracovali od samého počátku s výtvarníky, designéry výrobků i grafickými designéry tak, aby se ze stavby stala „učebnice techniky“. Architektura nadstandardním způsobem komunikuje s návštěvníkem pomocí vizuálního stylu, obrazu i promyšleným doplňováním prostoru. Projekt knihovny zvítězil v anonymní architektonicko-urbanistické soutěži v roce 2000, které se zúčastnilo 44 návrhů. Realizace stavby již získala řadu ocenění za design, architektonické i konstrukční řešení.

Hotel Karlov v Benešově

Autor: Atelier K2, Lábus AA / Ladislav Lábus, Jiří Poláček, Václav Škarda

Investor: VHS HC Benešov, s. r. o., Antonín Stibůrek

Hotel a restaurace v historickém sousedství fragmentů minoritského kláštera tvoří novou dominantu centra města, která zcela přirozeně zapadá do kontextu lokality. Hodnota místa daná specifickou komorní atmosférou a autenticitou tří drobných dochovaných historických domů, sklepů a vzrostlých stromů byla uchována a ještě podpořena doplněním o tři domy, nově řešené současnými výrazovými prostředky, ale odpovídající svým objemem drobnému měřítku a charakteru okolní zástavby. Nadzemní objekty jsou provozně propojeny hotelovou halou využívající původní sklepy částečně pod povrchem terénu. Specifickým prvkem, sjednocujícím dochované a nové stavby, je důsledné používání materiálů v přírodní povrchové úpravě. Realizace s extrémním podílem přidané hodnoty je poselstvím způsobu výstavby z hlediska udržitelného rozvoje v komplexním slova smyslu.

Foto: archivy autorů

JAK DOSTAT STAVITELSKOU KULTURU A ARCHITEKTONICKOU KVALITU KE KLIENTŮM PROGRAMU ZELENÁ ÚSPORÁM

Česká komora architektů (ČKA) uspořádala ve spolupráci se Státním fondem životního prostředí (SFŽP) 14. června 2010 v Národní technické knihovně (NTK) v Praze-Dejvicích konferenci Architekti a Zelená úsporám. Název akce koresponduje s názvem publikace, kterou se obě instituce chystají pro projektanty i klienty programu vydat v říjnu letošního roku. Architekti si uvědomují nutnost šetrného hospodaření s energií a shodují se na podpoře nízkoenergetických a pasivních novostaveb, odborném zateplování panelových domů i kvalifikovaném přístupu k rekonstrukcím stávajících budov. Konference představila, stejně jako je plánováno i v publikaci, vhodné zahraniční i české příklady kvalitního řešení výstavby a také upozornila na možná rizika při navrhování a realizaci energeticky úsporných projektů. Program Zelená úsporám v žádném případě není architektky chápán jen jako prostředek k obalení domu izolací a výměně oken, ale měl by pomoci zvýšit estetickou kvalitu objektu a přispět k tvorbě kvalitního prostředí.

ČR NEBYLA NA ÚSPORY ENERGIÍ PŘIPRAVENA. CHYBÍ OSVĚTA

Cílem programu Zelená úsporám, který běží v České republice od roku 2009 a končí 2012, je zajistit realizaci opatření vedoucích k úsporám energie a využití obnovitelných zdrojů energie v rodinných a bytových domech, od 19. července 2010 jsou přijímány žádosti o dotace na projekty škol, nemocnic, domovů důchodců a dalších veřejných budov. SFŽP pořádá řadu akcí pro odborníky i klienty programu, ale konference v NTK nazvaná Architekti a Zelená úsporám byla zaměřena především na kvalitu architektury, která by měla být výsledkem využití dotací programu.

Česká republika získala na program Zelená úsporám finanční prostředky prodejem tzv. emisních kreditů Kjótského protokolu o snižování emisí skleníkových plynů. Celková očekávaná alokace programu je až 25 miliard korun. Jedná se o velmi vysokou finanční částku, která je postupně na jednotlivé žádosti rozdělována (nyní už bylo použito 6,5 miliardy Kč). Česká komora architektů má proto, jakožto profesní organizace zřízená ze zákona, zájem na tom, aby byly finanční prostředky na stavební úpravy a novou výstavbu efektivně využity.

SFŽP uznává, že na program Zelená úsporám nebyli projektanti, ani klienti, ani úředníci dostatečně připraveni. Peníze se objevily jako blesk z čistého nebe. ČR bohužel problematice úspor energií nevěnovala nikdy dostatečnou pozornost, a tak se najednou nachází na začátku velké systémové změny. Při sestavování programu se předpokládalo, jak řekl ředitel SFŽP Petr Štěpánek: „projekty budou zpracovávány zkušenými odborníky s mnohaletou praxí s navrhováním úsporných staveb. Takových je bohužel velmi málo a často o zateplení domu rozhodují nezkušení projektanti, nebo dokonce jen laici, kteří zastupují bytové družstvo“. Vzdělávat by se měli všichni partneři výstavby, a to nejen kvůli programu Zelená úsporám. Podle sdělení Pavla Nejedlého, vedoucího oddělení veřejné podpory Ministerstva životního prostředí ČR, je nyní zpracováváno více než 23 tisíc žádostí o podporu z programu.

V ZAHRANIČÍ JSOU NÍZKOENERGETICKÉ STAVBY BĚŽNĚJŠÍ

Na konferenci se podařilo pozvat dva přední zahraniční architektky zabývající se nízkoenergetickými a pasivními stavbami – Martina Treberspurga z Rakouska a Olafa Reitera z Německa. Ve svých přednáškách představili několik realizací pasivních domů, které už se v západní Evropě na rozdíl od České republiky stávají dostupným standardem. V německých zemích je takových objektů více než 25 tisíc.

Reiterovy stavby spotřebují desetkrát méně energie než běžný dům, obvykle se do pěti let vyšší náklady na nízkoenergetické či pasivní domy investorovi vrátí. „Vždy sčítáme stavební náklady a provozní náklady stavby. Usilujeme o inteligentní stavění, tedy domy, v nichž se člověk cítí dobře,“ říká Reiter. Při představování pasivního bytového domu v Drážďanech architekt neváhal rozmístit v sále tři kbelíky, které symbolizovaly spotřebu 25 litrů topného oleje na m² ročně u běžné stavby oproti jedné petlahvi u pasivního domu. U projektů pasivních mateřských školek v Heidenau a v Döbelnu detailně informoval o možných systémech vytápění.

Martin Treberspurg je specialistou na solární architekturu, takže hovořil o známém komplexu pasivních domů SolarCity v Linci. V tomto městě najdeme další desítky dobrých příkladů novostaveb i opravených stávajících staveb v nízkoenergetickém standardu, o mnohých z nich Treberspurg promluvil. V Rakousku je navíc často výstavba dotována městy a zároveň jsou pro kupující zajištěny výhodné půjčky na tento typ bydlení – jako tomu bylo např. u pasivního domu na Vorgartenstrasse ve Vídni. Navázal na svého předřečníka, když upozornil na nutnost názorně obyvatele přesvědčovat o úsporách za topení (před vídeňskou novostavbu nechal vyskládat 175 sudů a 15 sudů symbolizujících spotřebu topného oleje za rok u různých typů domů). Kromě bytových domů upoutaly také jeho projekty turistického klubu v Hochschwabu nebo pavilonu pro olympijské hry 2010.

V českém programu Zelená úsporám je bohužel minimum žádostí o příspěvek na stavbu pasivního domu. Většina se týká zateplení fasády a instalace plastových oken.

PROVOZ BUDOV SPOTŘEBOVÁVÁ 38 % SPOTŘEBY ENERGIÍ

Manuál Architektů a Zelená úsporám uvedl jeho odborný garant Petr Všecký. Členové redakční rady manuálu hovořili o jednotlivých kapitolách. V průběhu celého dne probíhala diskuse vedená architektem Daliborem Borákem.

O zateplování panelových domů, v nichž žije 31 % Čechů, promluvil specialista na nízkoenergetické stavby Aleš Brotánek. Panelový dům má dle jeho názoru největší potenciál stát se pasivním domem. Umožní to celistvá a správně provedená „obálka“ domu. A navíc by mohlo dojít i k zásadnímu posunu v estetickém vzhledu. Nízkoenergetického standardu není příliš složité dosáhnout ani při rekonstrukcích stávajících staveb. V této kapitole manuálu, kterou představil architekt Pavel Kecek, byl vysvětlen celý proces přípravy projektu i realizace přestavby existujícího objektu. U staveb s kulturní hodnotou, o nichž hovořil architekt Jan Solař z Národního památkového ústavu, ale nelze postupovat stejným způsobem jako u ostatních objektů. Je nutné respektovat stávající kvalitu architektury a památkáři budou i nadále usilovat o její ochranu. „Nelze bezmyšlenkovitě obkládat památky polystyrenem,“ tvrdí Solař a doporučuje rovněž repasovat stávající okna a ustoupit od výměny za plastová. Odkázal také na význam památek deklarovaný ve společném prohlášení NPÚ, ČKA a SFŽP z roku 2009. Olaf Reiter úvahu o bydlení v domech s historickou hodnotou doplnil: „Abychom dosáhli standardu bydlení požadovaného ve 21. století, které má dostatek světla a tepla, nemůžeme stavby zakonzervovat. Je nutné i ve starých domech využívat nové technologie, které nám zároveň mohou pomoci ušetřit.“

Všichni přítomní se shodli, že ať už se jedná o novostavbu, nebo o rekonstrukci, měl by projektant vždy skloubit kvalitní architekturu s požadavky klientů. Snad alespoň připravované publikace zvýší jejich slabé povědomí o stavění. Jak bylo zmíněno při diskusi: „Výstavbě by se investoři mohli věnovat alespoň se stejnou intenzitou, s jakou se zajímají o nový typ mobilního telefonu.“

CO MOHOU UDĚLAT ARCHITEKTI

Klienti, kteří se rozhodli využít dotací z programu Zelená úsporám, potřebují k žádosti přiložit zpracovaný projekt. Teprve potom, když jim odborník zpracuje projekt, si mohou vybírat dodavatele stavby, výrobky, vyplnit žádost o podporu a předat všechny dokumenty a formuláře na SFŽP.

Takovým odborníkem může být právě autorizovaný architekt, který je schopen poradit klientovi, zda má jeho plánované opatření šanci splnit podmínky programu; dále je oprávněn zpracovat projekt dle požadavků programu (výkresy, technickou zprávu), odborný posudek (včetně tepelně-technických výpočtů) a pomůže s vyplněním krycího listu technických parametrů. Tyto dokumenty jsou nezbytnou součástí žádosti o dotaci. Snahou ČKA je, aby při hledání úsporných opatření bylo postupováno podle dobrých projektů a vznikala kvalitní architektura.

MANUÁL – POZITIVNÍ PŘÍKLADY I RIZIKA STAVĚNÍ

Manuál Architektů a Zelená úsporám by měl vyjít na konci října 2010. ČKA si uvědomuje, že chybí informace na straně klientů programu Zelená úsporám i na straně projektantů, a připravovaným manuálem by měla být tato mezera alespoň částečně pokryta. Kromě příkladů kvalitních českých a zahraničních studií i realizací shrne také rizika, která jsou spojena s projektováním a výstavbou (hygienické závady, technické závady, problémy při změně zadavatele atd.). Nebudou chybět informace o provozování energetických systémů pro vytápění, chlazení, větrání, osvětlení a přípravu teplé vody.

Publikace bude rozdělena do čtyř okruhů, pomineme-li úvodní shrnující kapitolu: úspory energií v novostavbách pasivních domů; stávajících staveb; panelových domech a poslední kapitola bude věnována stavbám s kulturně-historickou hodnotou. Garanty jednotlivých kapitol jsou architekti Josef Horný, Aleš Brotánek, Pavel Kecek, Jan Bárta a Jan Solař. Odborným garantem dvoustránkové publikace a redaktorem je Petr Všecký. Manuál bude k dispozici v nákladu 10 tisíc kusů a rovněž bude ke stažení na internetu.

Obsah manuálu se ale nevztahuje pouze k programu Zelená úsporám. Jelikož bude podrobně shrnovat opatření vedoucí k úsporám energií, měl by se stát užitečnou příručkou i v dalších letech, kdy bude hospodaření s energií a využití obnovitelných zdrojů stále palčivějším problémem. Ostatně o tom svědčí např. i současné znění Evropské směrnice o energetické náročnosti budov (EPDB), schválené 19. května 2010. Směrnice se snaží dosáhnout výrazné změny v přístupu k řešení novostaveb i budov již provozovaných. Podle ní musí vykazovat nové budovy ve všech státech EU od roku 2020 téměř nulovou spotřebu energie.

Markéta Pražanová,
tisková mluvčí České komory architektů
V Praze 22. června 2010

Informace o programu Zelená úsporám viz na www.zelenausporam.cz.

Přehled dokumentů a seznam architektů, kteří mají zájem projektovat v rámci programu Zelená úsporám, včetně kontaktů viz na www.cka.cc.

Banka konstrukčních detailů viz www.pasivnidomy.cz.

Prohlášení Národního památkového ústavu, České komory architektů a Státního fondu životního prostředí k podporám opatření směřujících k energetickým úsporám historických staveb viz na www.cka.cc – cka – tiskové zprávy.

Foto: Adrian Zeiner

Olaf Reiter, bytový dům Nestwerk, Pillnitz, Německo

Olaf Reiter, mateřská škola St. Florian v Döbelnu, Německo

Olaf Reiter, mateřská škola, Heidenau, Německo

Martin Treberspurg / Treberspurg & Partner Architekten, Rakouský národní dům pro zimní olympijské hry 2010 v Kanadě

Martin Treberspurg / Treberspurg & Partner Architekten, vysokohorská chata Schiestlhaus, Hochswab, Rakousko

Martin Treberspurg / Treberspurg & Partner Architekten, pasivní bytový dům Roschégasse, Vídeň, Rakousko

Foto: archivy autorů

MANUÁL ENERGETICKY ÚSPORNÉ ARCHITEKTURY

PROČ VZNIKL MANUÁL A KOMU JE URČEN?

Spuštění programu Zelená úsporám¹⁾ znamenalo urychlení trendu, který v Česku začal již v devadesátých letech zateplováním budov a který není veřejností dosud dostatečně vnímán jako problém architektonický. Často jsou navíc podceňována i témata ryze inženýrská.

Teprve přibývající estetické újmny na obývaném prostředí a rovněž zhoršené hygienické vlastnosti vnitřního prostředí zateplených budov tento pohled poněkud mění. Manuál tedy nabízí ve svých pěti oddílech vybrané problematiky, se kterými se architekti nejčastěji setkávají, a snaží se upozornit na rizika některých obvyklých řešení, na časté chyby, resp. nabídnout náměty a příklady možností. Je určen projektantům i stavebníkům, a to nejen pro projekty dotované v rámci programu Zelená úsporám. Ten chápou autoři manuálu spíše jako příležitost sumarizovat zajímavé aspekty energetických úspor pro architektonickou tvorbu.

Mohou-li architekti v konkurenci stavebních inženýrů, a především rutinních postupů dodavatelů zaužívaných systémů něco nabídnout, pak je to zkušenost s komplexním pohledem na zadání, s individuálním přístupem ke klientovi i k budově, s kritickým smyslem pro pomíjivost trendů a smyslem pro kontext, míru, kulturu prostředí. Od dob, kdy dominovala panelová stavební technologie, je totiž plošné zateplování budov první srovnatelně masivně šířenou stavební technologií, jejíž rizika ukáže až čas (podobně jako u zpočátku oblíbených paneláků).

V neposlední řadě by měli architekti zcela bezpečně rozpoznat, kdy zacházejí s kulturním dědictvím, ať již státem chráněným či nikoli, a pokusit se je zachovat.

K JEDNOTLIVÝM ODDÍLŮM MANUÁLU

1. Úvod

V úvodním bloku jsou soustředěna obecná témata urbanismu, legislativy, hygieny prostředí a dozoru nad realizacemi.

2. Novostavby / pasivní domy

Spojením novostaveb s tématem pasivního domu má být vyjádřeno, že projektovat nové domy na technologické úrovni devatenáctého století s komfortem užívání na úrovni století jednadvacátého je energeticky neudržitelné a je obrovskou společenskou škodou (slovy Aleše Brotánka).

3. Změny staveb panelových domů

Téma panelových sídlišť svádí vzhledem k rozsahu této zástavby k univerzálním receptům, jakými byla nejen panelová technologie sama o sobě, ale i „humanizace sídlišť“ v osmdesátých a devadesátých letech, která většinou skončila exploatací jejich střech a tím často i znehodnocením celkových kompozic a horizontů. Sociální i urbanistický kontext každého sídliště je jiný a vyžaduje individuální přístup, především v otázkách veřejného prostoru. Zateplování těchto domů pak nabízí příležitosti, které zatím většinou nejsou využity.

4. Změny staveb

Nejrozšířenější skupinou staveb postavených běžnou (nepanelovou) technologií jsou rodinné a bytové domy, zejména z druhé poloviny dvacátého století. V řadě případů je změna jejich energetických standardů příležitostí proměny utilitární stavby v komplexní architektonické dílo. Mnohdy ale vede nepochopení architektonických či řemeslných kvalit původní stavby ke zbytečné újmě a banalizaci. V této kapitole jsou uvedeny i některé příklady podpory z programu Zelená úsporám.

5. Změny staveb s kulturně-historickou hodnotou

Pro stavby, které jsou kulturními památkami nebo jsou součástí památkově chráněných souborů (rezervací a zón), jsou otázky změn souvisejících s jejich energetickým režimem vysoce citlivé. Téměř vždy platí, že dokonalé utěsnění historického objektu je krokem nevhodným. Vyžaduje-li každé stavební dílo individuální přístup, zde to platí zejména, stejně jako Miesovo „méně je více“.

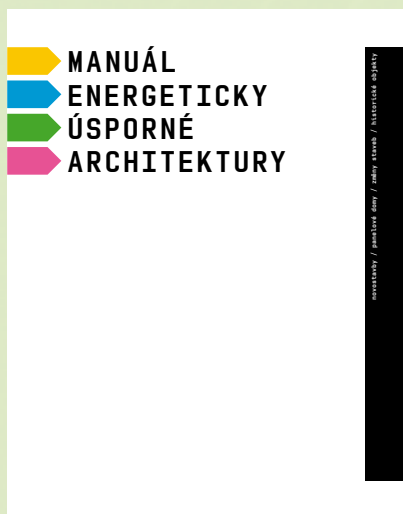
Název kapitoly záměrně o památkách nemluví, neboť staveb, ke kterým bychom měli přistupovat obdobně jako k památkám, je mnohem více. Zejména běžná stavební kultura z doby rakousko-uherské a prvorepublikové je stále podceňovanou součástí našeho kulturního dědictví, byť patřila k nejvyšším v Evropě. Samostatná část kapitoly je věnována špaletovým oknům, která lze upravit až na standard nízkoenergetického domu, a přesto jsou mnohde odstraňována. Vybrané příklady v této kapitole je nutné chápat jako příklady spíše maximálních zásahů, odůvodněných zejména u mladších památek, obsahujících poddimenzované konstrukce.

Autoři jsou si vědomi, že shromážděné texty, tabulky a příklady nemohou být více než pomůckami, a rozhodně by neměly být považovány za hotové recepty.

Petr Všečečka,

autor koncepce Manuál energeticky úsporné architektury

¹⁾ Manuál energeticky úsporné architektury, objednaný a financovaný Státním fondem životního prostředí (SFŽP) a připravený Českou komorou architektů jako doprovodný materiál k programu Zelená úsporám, si neklade za cíl rekapitulovat všechny kroky nutné k získání dotace z tohoto programu, neboť ty jsou podrobně popsány na stránkách www.zelenausporam.cz a v řadě doprovodných materiálů. Podrobnější informace poskytují poradenská centra a krajská pracoviště SFŽP (seznam je rovněž na www.zelenausporam.cz), u nichž je nutné každý jednotlivý projekt, resp. žádost konzultovat. Architekti nejsou jedinými potenciálními účastníky přípravy žádostí a projektů, podmínky programu dokonce pro některé projektové fáze (posouzení pro bytové domy) předepisují autorizace jiné, než nabízí ČKA. Pro jednodušší orientaci jsou pak odkazy na seznamy zhotovitelů těchto podpůrných disciplín na výše uvedené webové adrese. Rovněž architekti, kteří-li se programu jako dodavatelé projektů účastní, se mohou do seznamu, vedeného ČKA, zaregistrovat prostřednictvím Kanceláře ČKA (např. na adrese gabriela.dufkova@cka.cz).

MANUÁL ENERGETICKY ÚSPORNÉ ARCHITEKTURY

Vydavatel: Státní fond životního prostředí ve spolupráci s Českou komorou architektů

Autoři: Jan Bárta, Aleš Brotánek, Josef Horný, Pavel Kecek, Miloš Solař, Petr Všečečka

Redakce: Petr Všečečka, Markéta Pražanová

Grafická úprava: SIDE 2 – Marius Corradini

Náklad: 10 000 ks

Vychází na podzim 2010.

NOVOSTAVBY – PASIVNÍ DOMY

Tato kapitola čtenářům přiblíží základní principy, kterými se při návrhu pasivního domu řídit. Uvedené informace lze ale s úspěchem použít i pro návrh úpravy stávajícího objektu.

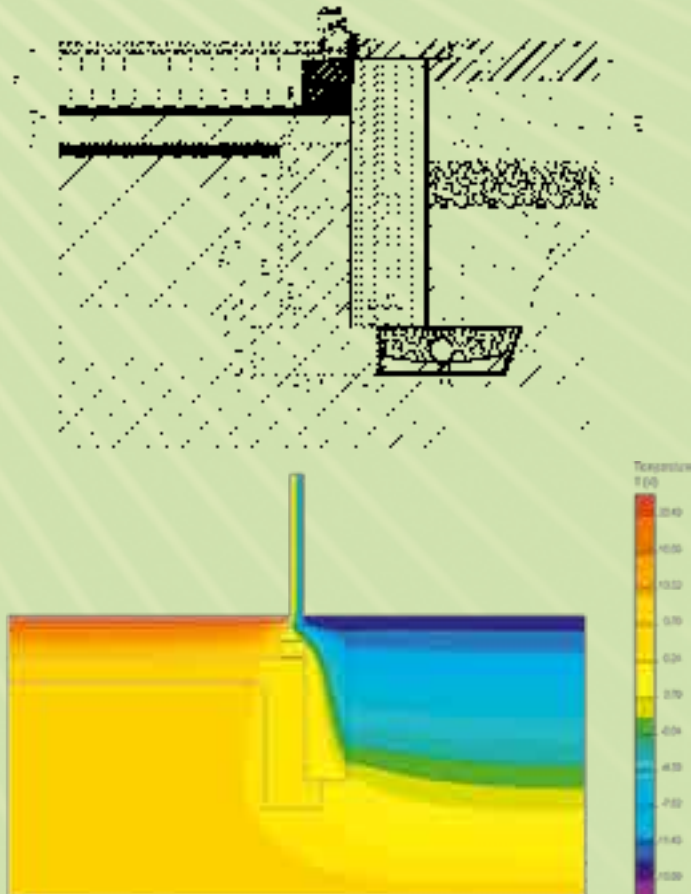
Kapitola provází čtenáře návrhem pasivního domu a soustředí se především na problematiku související s energetickou náročností budovy. Důraz je kladen na vlastní architektonický návrh. Ve fázi studie a vlastního návrhu lze ovlivnit budoucí spotřebu domu až o třicet procent, proto je třeba věnovat této fázi maximální pozornost. Zároveň tato fáze také určuje budoucí investiční náklady. Optimalizací umístění budovy na pozemku, tvaru budovy, skladby konstrukcí a použití prvků a materiálů lze výši budoucí investice oproti dle výrobců „nejlepším řešením na trhu“ výrazně snížit. Vyplatí se proto optimalizaci věnovat čas i úsilí. Pro architekta to znamená znát i jiná řešení, než která nabízejí samotní výrobci, a věnovat dostatečnou pozornost přáním klienta.

Technickým řešením se věnuje následující část kapitoly. Samostatné části jsou věnované tepelným izolacím a jejich použití, výplním otvorů včetně způsobu zabudování do konstrukce a jejich vlivu na celkovou energetickou náročnost i na tepelnou pohodu. Na pasivní dům je oproti běžným stavbám kladena podmínka neprůvzdušnosti. Průvzdušnost obálky budovy má vliv nejen na energetickou náročnost a na funkčnost větracího systému, ale i na poruchy způsobené prouděním vlhkosti netěsnostmi. V této části naleznete základní doporučení týkající se návrhu, použití vhodných a nevhodných materiálů i s ohledem na vlastní realizaci.

Nedílnou charakteristikou pasivního domu je kvalitní vnitřní prostředí, které je vytvářeno dvěma faktory – tepelnou pohodou a dostatečným množstvím čerstvého vzduchu. Pro architektonický návrh je nezbytné znát princip nuceného větrání s rekuperací včetně základů návrhu jednotky a rozvodů. Zamezí se tím konfliktům při detailním návrhu a realizaci vzduchotechniky a ostatních technických zařízení.

Stejně jako v ostatních kapitolách i zde jsou uvedeny konkrétní příklady. Jedná se o dva pasivní rodinné domy a jeden bytový dům a dva konstrukční detaily řešené s ohledem na tepelné mosty – osazení okna do roviny tepelné izolace v ETICS a osazení balkonových dveří.

Věříme, že informace z kapitoly Pasivní domy využijete nejen při návrhu pasivních domů, ale i při řešení úpravy stávajícího objektu.

Jan Bárta

Ukázka konstrukčního detailu domu realizovaného v Čechách: práh balkonových dveří na terasu, izolace nad základovou deskou

Pasivní bytový dům v Purkersdorfu / Georg W. Reinberg, Architekturbüro Reinberg GesmbH, spolupráce Martha Enriquez-Reinberg, Martin Presich, 2008, foto Rupert Steiner

ZMĚNY STAVEB PANELOVÝCH DOMŮ

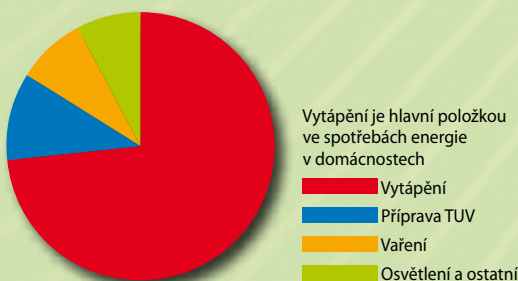
V kapitole o panelových domech jsme se snažili upozornit na jejich netušené a opomíjené možnosti; současná nejrozšířenější praxe vede bohužel k jejich zmaření.

Objemem bytů představují největší a v současnosti nejsnáze dostupný potenciál úspor pro jednu třetinu obyvatel České republiky, který se ale začíná promarnit nedůslednými a polovičatými kroky.

Ze stávajících staveb mají největší potenciál k proměně na nejmodernější bydlení s nejvyšším užitným komfortem důstojným pro 21. století, které má kromě jiného i největší potenciál snížení energetické náročnosti. Vede k tomu cesta postupných kroků nebo mnohem výhodnější jednorázová komplexní transformace na principech definovaných pro domy pasivní.

Panelové domy jako jediné lze realizovat na 100 % komplexními opatřeními podle principů pasivního domu s kvalitativně nejvyšším komfortem užívání a tepelné pohody, a tedy s 90% úsporou spotřeby energií.

V každém případě na konci jakéhokoli procesu musí být osazena i nezbytná řízená výměna vzduchu, pokud má být naplněna platná legislativa požadující koncentrace CO₂ do 1000 ppm, ale hlavně pokud má jít o byty obyvatelné bez ohrožení zdraví jejich obyvatel.

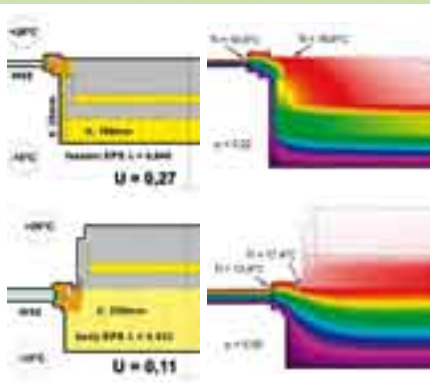
Ekonomičtí poradci bohužel často doporučují jako neekonomičtější řešení změny domu nekomplexně, tedy pouze menší množství tepelné izolace a nová okna (která budou vždy výrazně těsnější), ale bez řízené výměny vzduchu. Jak ukázala měření stavu vnitřního prostředí v komplexním výzkumném úkolu společnosti Ekowatt, splňuje takto změněný byt hygienické požadavky pouze v době, kdy není svými majiteli obýván. Jde tedy o stejný ekonomický nesmysl, jako kdybychom se rozhodli pro koupi automobilu, který bude sice levný, ale proto, že nemá ještě motor, řídicí páku a volant.

U všech dílčích opatření je opomíjen fakt, že dochází k nedodržení normou požadovaných hygienických podmínek na koncentraci škodlivin ve vnitřním prostředí (1000 ppm), které se zhoršuje s počtem obyvatel na m² jeho plochy, a tudíž že tato opatření porušují stávající legislativu a jsou nezákonná!

Zároveň jsou panelová sídliště podle své konkrétní geografické polohy nejvíce ohrožena nebezpečím změny na bydlení pro sociálně vyloučené skupiny, tedy na špatné adresy, přestože mají předpoklady k další promyšlené dostavbě i k doplnění dalších funkcí kromě bydlení. Mají možnosti výrazně zvýšit svoji urbanistickou kvalitu, a tudíž i zhodnotit celou konkrétní lokalitu v rovině estetického vnímání i na cenové mapě s realitami. Tento potenciál nejvíce brzdí nedostatek prostoru i schop-

Cílená transformace panelového domu se 125 byty na 81 bytů od německého architekta Stéfana Forstera (Haus 8, Oleanderweg, Halle; spolupráce Charlotte Hepp, Cristina Naranjo, Axel Heß, Julia Goldschmidt), která formou dostavby i transformace okolí domu ukazuje, že panelový dům lze změnit na ten nejvyšší standard 21. století, a přitom naplnit původní myšlenky Le Corbusiera s obytnými zelenými střechami. Foto Jean Luc Valentin a archiv architekta

ností k dialogu mezi uživateli, architekty a místní samosprávou, bez kterého smysluplná dlouhodobá řešení nelze realizovat. Urbanistické a sociální souvislosti se proto snaží navštílit Ing. arch. Petr Klápště, včetně inspirací k dialogům nad nedokončenou reflexí sídliště.

Zelená úsporám je zatím jediný program, který vyzýval i ke komplexnějším řešením. Jako první nastartoval výzvu ke komplexním přístupům, které je nutné rozehrávat v celé šíři problematiky panelových sídliště. Je nutné, aby dostala příležitost i obec architektů, kteří do tohoto procesu většinou nejsou přizváni.

Aleš Brotánek

STÁVAJÍCÍ STAVBY A JEJICH ZMĚNY

Stávající stavby a jejich změny tvoří čtvrtou kapitolu Manuálu energeticky úsporné architektury. Cílem manuálu je seznámit širší odbornou i laickou veřejnost s problematikou, která se váže na aplikaci energetických opatření stávajícího bytového fondu formou stavebních úprav a realizaci pasivního standardu u novostaveb.

Při vzniku stavby je odpovědnost za její provedení automaticky přenesena na dodavatele a kvalita návrhu na projektanta, který mnohdy nedokáže pokrýt poměrně široké spektrum požadavků na dořešení souvislostí a detailů, od estetických kvalit po stavebně-fyzikální parametry konstrukcí, a zjednodušeným náhledem a rutinním přístupem může stavbu i poškodit. Manuál proto vzniká jako základní informační zdroj pro seznámení zejména projektantů s tématy a běžnými požadavky na energeticky úsporné řešení, která jednotlivé typy staveb mohou vyvolat, a chce upozornit na opomíjené a mnohdy úmyslně potlačované aspekty a potřeby staveb a jejich provozů.

V kapitole Stávající stavby se manuál formou úvah, doporučení, přehledů historických konstrukcí nebo konkrétních příkladů dotýká široké problematiky stávajících staveb a možností návrhů řešení stavebních úprav tak, aby celkový výsledek byl vyvážený a nebyl vázán a limitován pouze snahou získat dotaci v co nejvyšší možné úrovni. Podkapitoly jsou zpracovány různými odborníky nebo skupinami a jsou propojeny tématem větrání, které se jako červená nit vine většinou z nich a které při nedořešení zásadním způsobem ovlivňuje energetickou úspornost včetně výše dotace, limituje kvalitu vnitřního prostředí a ovlivňuje i konstrukční řešení. Aplikace energetických úspor nemění jen kvalitu vnitřního prostředí, zásadním způsobem se propisují do změny skladby konstrukcí a jsou velice účinným nástrojem změny architektonické podoby objektu. I drobná stavební úprava může přinést poměrně složité majetkoprávní projednání, pokud energetická opatření překročí hranici vlastníka nebo vyvolají úpravu konstrukce sousedního objektu, a proto se mimo technických témat objevuje i odkaz na základní právní rámec spojený s projednáním při získání odpovídajícího povolení na podkladě dokumentace zpracované v požadovaném rozsahu a přípravné fáze od vytvoření záměru až po stanovení cíle.

V podkapitolách Stávajících staveb může projektant najít odkazy na vyzkoušená řešení a příklady zcela nových materiálů a technologií a získat přehled o poměru nákladů na energetická opatření k úsporám při provozu stavby v několika variantách na příkladu ekonomické analýzy návrhu úpravy jednoho rodinného domu. Zmíněny jsou i úpravy stávajících konstrukcí pro aplikaci energetických opatření na stavebních konstrukcích včetně podmiňujících úprav, jakým je například sanace vlhkých konstrukcí a souvisejících technických řešení.

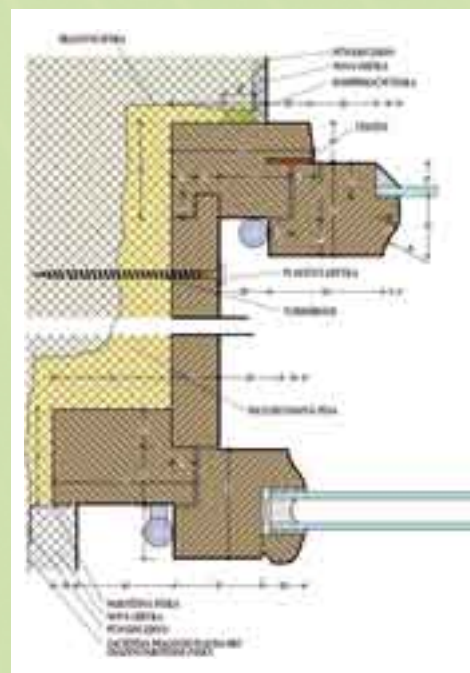
Rodinný dům v Pettenbachu, Rakousko / Günter Lang, LANG consulting, 2005, původní stav a změna na pasivní dům, foto archiv autora

Program Zelená úsporám je doposud jediným hmatatelným podnětem k zahájení aplikace energetických opatření pro obytné stavby v České republice a stává se spouštěcím mechanismem jejich realizace. Manuál energeticky úsporné architektury původně vznikl jako podpůrný materiál programu Zelená úsporám, nicméně klade si vyšší cíl a vzdálenější časový horizont, než jaké jsou možnosti dotačního programu.

Pavel Kecek

Rodinný dům v Brně / Jan Bárta, foto archiv autora

Bytový dům v Praze, příklad výměny výplní okenních otvorů

STAVBY S KULTURNĚ-HISTORICKOU HODNOTOU

Úpravy vedoucí ke snížení energetické náročnosti mění podobu existujících staveb. Dostávají se tak do konfliktu s architektonickým dědictvím. Tento konflikt není důvodem rezignovat na snahu o energetické úspory staveb s kulturně-historickou hodnotou. Je důvodem přistupovat k nim odlišným způsobem. Základní myšlenky onoho „odlišného přístupu“ jsou formulovány ve společném prohlášení České komory architektů, Národního památkového ústavu a Státního fondu životního prostředí k problematice podpory opatření směřujících k energetickým úsporám historických staveb z 18. května 2009.

Primárním důvodem péče o architektonické dědictví je jeho hodnota. Příslušná kapitola akcentuje úlohu a odpovědnost projektanta, který by měl s porozuměním a citem přistupovat i k nechráněným stavbám. Staveb a souborů, které mají kulturně-historickou hodnotu, je mnohem více než těch, které jsou prohlášeny kulturními památkami nebo se nalézají na území památkových rezervací a zón. Právní ochrana je nástrojem, jak garantovat zachování vybraného vzorku památkového fondu, nikoliv hranicí, za níž bychom se měli chovat nekulturně. U autorizovaných architektů se předpokládá, že si jsou vědomi své spoluodpovědnosti za svět, přírodu a kulturu, jak to uvádí profesní a etický řád ČKA. Tedy, že omezení a náročnost hledání možných řešení chápou v případě památkově hodnotných staveb jako přirozenou součást svého povolání. A že jsou ochotni stavebníkům vysvětlit i to, proč některé jinak běžně užívané úpravy nejsou pro tento okruh staveb vhodné.

Jádrem kapitoly je vysvětlení, co a proč má smysl chránit, za nímž následuje komentář k jednotlivým podporovaným opatřením. Protože do architektonického dědictví patří stavby nejrůznějšího charakteru (viz např. horský hotel a televizní vysílač na Ještědu), jsou připomenuta obecně platná hlediska: historický originál, vzhled, věrohodnost a hledisko celku.

Batův mrakodrap ve Zlíně („jednadvacítka“) / Ivan Bergmann, Ladislav Pastrnek, Petr Všečeka a kol., rehabilitace kulturní památky pro sídlo Zlínského kraje, 2003–4, foto archiv architektů

Husův sbor, Praha-Vinohrady / Pavla Melková, Miroslav Cikán, MCA atelier, s. r. o., foto archiv architektů

Komentář k jednotlivým podporovaným opatřením zahrnuje obnovu oken, zateplení střechy, zateplení podlahy, zateplení vnějších stěn, otázku osazování solárně-termických kolektorů a vytápění pomocí obnovitelných zdrojů.

Zateplení v rovině stropu posledního podlaží je obvykle bezproblémové. Zateplení v rovině střechy se může dostat do konfliktu s ochranou dochovaného historického krovu. U zateplování podlah je limitem možná hodnota dochovaného stavu (např. historická kamenná dlažba) a riziko, že utěsnění dosud prodyšné podlahy povede k zavlhčení stavby. Zateplení vnějších stěn může být realizováno z vnější nebo vnitřní strany. U zateplení z vnitřní strany existuje riziko technických problémů, a proto je okruh staveb, pro které je toto řešení vhodné, omezen. Vnitřní izolace však může pomoci tam, kde zateplení ze strany z exteriéru nepřipadá v úvahu. Pro větší uplatnění vnitřních izolací hovoří i nabídka nových materiálů a technologií s výrazně příznivějšími vlastnostmi než pěnový polystyren. Vnější zateplování fasád se podstatným způsobem dotýká vzhledu objektů. Při jeho zvažování je nezbytné brát v úvahu nejen dopady na vlastní objekt, ale také na okolní prostředí. U památkově chráněných staveb není přijatelné. Výjimky připadají v úvahu u volných štítů, utilitárních dvorních fasád a v dalších srovnatelných situacích, kdy fasády nemají žádné plastické tvarosloví, hodnotné detaily ani památkově hodnotné povrchy, jako jsou např. keramické obklady funkcionalistických staveb nebo úspěštilé omítky. Podstatná je kvalita povrchu a způsob jeho stárnutí. Materiál a barevnost fasády by neměly být přidáním izolační vrstvy změněny. To znamená, že např. při zateplení nečleněné dvorní fasády činžovního domu z konce 19. století by izolační vrstva měla být opatřena opět masivní vápennou nebo vápenocementovou omítkou. Solární kolektory představují pro historické stavby a stavby v historickém prostředí nežádoucí rušivý prvek.

Miloš Solař

URBANIZACE VENKOVSKÉHO ÚZEMÍ

Zástupci ČKA vystoupili na Festivalu středočeského venkova 2010 dne 1. července 2010 v Krásné Hoře nad Vltavou. Zároveň zde promluvili organizátoři a vítězka architektonicko-konstrukční soutěže na řešení krajiny Nečína. ČKA touto aktivitou podpořila stále trvající spolupráci se Spolkem pro obnovu venkova a zároveň upozornila na vhodnost pořádání architektonických soutěží i v menších městech a obcích.

Měla jsem možnost vyslechnout si prezentaci ČKA na festivalu. Nejsm vedena ambicí tento programový blok hodnotit, pokusím se pouze o jakousi reflexi člověka, který se již několik let věnuje problematice rozvoje venkova včetně aktivní účasti v rámci Místních akčních skupin, které pracují metodou LEADER.

Spojujícím prvkem všech tří částí uvedené prezentace je příklad tzv. dobré praxe, a to vyhlášení a vyhodnocení architektonicko-krajinářské soutěže Nečín – krajina a místo pro život. Jako první mě zaujala ta skutečnost, že došlo k faktické spolupráci mezi neziskovou sférou a orgány veřejné správy, která vyústila v konkrétní zadání, zorganizování a vyhodnocení architektonické soutěže. Dalším příjemným zjištěním byla účast laické veřejnosti a komunitní forma projednávání záměru. Do třetice bych poukázala na velice vzácný příklad účasti odborné veřejnosti při tvorbě koncepčních podkladů, které budou po realizaci záměru významně ovlivňovat život jak místních obyvatel, tak návštěvníků. Dnes není zcela obvyklé spolupracovat při zpracování jakýchkoliv projektových záměrů s odbornou veřejností. V současnosti se nacházíme uprostřed zřejmě nejvydatnějšího rozpočtového období, kdy je možno čerpat z fondů EU. Žadatelé z řad veřejné správy mají možnost žádat o tyto zdroje jak z Programu rozvoje venkova (gestorem je Ministerstvo zemědělství), tak z jednotlivých Regionálních operačních programů (v gesci Regionálních rad soudržnosti jednotlivých krajů). Konkrétně prvně zmíněný dotační zdroj je příležitostí pro obce do 500 obyvatel a jeho dotační podmínky jsou poměrně přehledné a nenáročné. V rámci opatření Obnova a rozvoj vesnic Programu rozvoje venkova je možno žádat prostředky na úpravy veřejných prostranství a různá zvelebování vesnic. Málolokterý žadatel však má potřebu navrhovanou zlepšení připravit za účasti jak architektů – krajinářů, tak veřejnosti. Jedinou respektovanou odborností je sestavení rozpočtu a získání příslušných opatření stavebních úřadů. Naprosto opomíjena je estetická hodnota úprav. Ačkoliv jsou žadatelé vedeni snahou po „vylepšení“, stává se, že do prostředí české vesnice, mnohdy přetvořené zásahy uplynulých let, přibývají cizorodé prvky a trend nevhodných zásahů pokračuje. Ráda bych podpořila myšlenku kultivace procesu vzniku a realizace záměrů, aby se jeho součástí stalo běžné zapojení architekta, krajináře a dalších, dosud nevyužívaných profesí při přípravě záměru změny vzhledu, využití a funkčnosti vesnického prostoru. Jedna z možných cest, které by k naplnění této myšlenky mohly vést, je cílená informační kampaň, např. prostřednictvím SMO, SPOV, Národní sítě Místních akčních skupin apod.

V rámci prezentace bylo sděleno mnoho užitečných informací – v prvním bloku jsme byli seznámeni se záměrem a prostředím, ve kterém byla soutěž vyhlášena, v druhém bloku byly prezentovány podmínky a důvody, proč byla soutěž vyhlášena, a v třetím bloku měla slovo autorka vítězného projektu. Přínosná byla i výstava vizualizací zájmového území. Velkým kladem vítězného projektu byla srozumitelnost a zdánlivá jednoduchost řešení. V čem spatřuji určité rezervy obdobných prezentací, jsou prezentační a komunikační dovednosti přednášejících. Je třeba počítat s tím, že úroveň a atraktivita prezentace má výrazný vliv na to, jak zúčastnění sdělované informace přijmou.

Vítězný soutěžní návrh na řešení Nečína, Eva Wagnerová, spolupráce ateliér Burian – Křivinka; nahore návrh z roku 2009, dole dílčí realizace, 2010.
Foto: archiv architektky

Závěrem bych ráda poděkovala organizátorům a všem, kteří se konkrétně na tomto programovém bloku podíleli, za zprostředkování užitečných informací a ojedinělé součinnosti při snaze navrátit venkovu jeho venkovskou tvář. Doufáme, že tento počín bude inspirací i pro další „hybatele“ venkovského rozvoje.

Galina Čermáková,
místopředsedkyně MAS Vyhličky,
působící na Kokořínsku a Mělnicku

O NEKONCEPČNOSTI ROZVOJE VENKOVA S POSLANCEM PETREM GAZDÍKEM

Mgr. Petr Gazdík (*1974)

Předseda politického hnutí Starostové a nezávislí (STAN), které v roce 2009 podepsalo smlouvu o dlouhodobé spolupráci s TOP 09. V roce 2008 zaujal tím, že si vyměnil na týden svou pozici starosty obce s pražským primátorem Pavlem Bémem. Od roku 2002 je starostou obce Suchá Loz. V letech 1996–2002 byl učitelem na základní škole. Od roku 2008 je krajským zastupitelem Zlínského kraje a předsedou Výboru pro zemědělství, životní prostředí a rozvoj venkova. Místopředseda regionu Východní Slovácko 2004–2008, od roku 2005 předseda MAS Východní Slovácko 2005, vůdce Skautského střediska Suchá Loz. V roce 2010 se z pozice lídra TOP 09 ve Zlínském kraji dostal do Poslanecké sněmovny, je členem Organizačního a Volebního výboru. Působí rovněž jako předseda Poslaneckého klubu TOP 09 a Starostové.

Od roku 2002 působíte jako starosta obce s tisícovkou obyvatel Suchá Loz na Slovácku. Co považujete za hlavní problémy současného venkova?

Za prvé je to nedostatek finančních prostředků a za druhé, a to je snad ještě horší, nekoncepčnost. Za obrovský nešvar a vlastně i krizi demokracie považuji skutečnost, že zastupitelstvo nemůže svobodně rozhodovat o tom, co je skutečně dobré pro rozvoj obce. Nelze uvažovat o koncepci ani stanovovat priority v delším časovém horizontu, protože to systém financování obcí a získávání dotací neumožňuje. Řada obcí bohužel funguje tak, že starosta získává peníze přes svou politickou stranu nebo známosti. Investuje se pak ale většinou do nepotřebných nesmyslů jen proto, že byl zrovna vypsán konkrétní dotační titul nebo se na ministerstvech vyjednal příspěvek.

Suchá Loz, foto: Petr Gazdík

Nemožnost koncepčního rozvoje obcí, způsobená právě špatným financováním, se týká i architektury. Kdyby systém nebyl nastaven tak, že musíme okamžitě využít dotací a do dvou měsíců začít se stavbou a nejlépe do konce roku dotaci vyčerpat, pak by se mohly vyhlášovat na některé úkoly třeba architektonické soutěže. A to nejen na kulturní domy a úřady, ale také na drobné úkoly, jako jsou třeba zastávky. Takové stavby by mohly neuvěřitelným způsobem zpříjemnit lidem život.

Mohou vůbec starostové při současném systému financování obcí uvažovat o investicích v dlouhodobějším horizontu, než je jedno volební období?

Dobrý starosta se pozná podle toho, že se snaží vidět dál, než jsou hranice jeho vlastního katastru, a dál, než končí jeho volební období. Vypálí se mi poctivost, nepolitizování, uvažování do budoucna. I za cenu, že nebudu na chvíli populární. Většina lidí je inteligentních a je časem schopna práci ocenit. Všechno, co člověk vymyslel ve volebním období, se nepodaří realizovat nikdy. Moji následovníci objeví spoustu věcí v šuplíku. Ale bez problémů nasednou do rozjetého vlaku, který podle mého názoru jede správným směrem.

Změnila se nějak vesnice za posledních dvacet let?

Positivní je, že je na vesnicích velmi čilý společenský život a že mají občané zájem o rozvoj obce. Na rozdíl od situace po revoluci, kdy lidé spíše seděli doma u televizních obrazovek. Roste potřeba shromažďování. Každá obec v sobě ukrývá určitou partu nadšenců, kteří dělají ve svém volném čase něco pro ostatní. Když srovnám naši obec s různými středně velkými městy, tak to u nás skutečně „žije“. A za daleko méně peněz. Spokojenost s životem nemusí určovat jen výše platu, ale také, v jakém prostředí žijete, jaké máte kolem sebe lidi, co obec nabízí atd.

Stále ale jako dříve mnoho lidí na venkově říká, že v Praze si něco vymyslí a my na venkově se s tím musíme porvat. V poslední době je skutečně mnoho zákonů z různých oblastí, které jsou schvalovány nesystémově – o tom koneckonců svědčí počet jejich novel. Snažím se proto prosadit, aby ve sněmovně nemohl žádný poslanec ve třetím čtení navrhnout do zákona změnu.

Jste známý svým bojem o to, aby malé obce dostávaly z daní víc peněz na jednoho obyvatele, než je tomu dnes. Praha dostává na jednoho obyvatele čtyřiapůlkrát více peněz než Suchá Loz.

Býval to dokonce 6,5násobek. Díky protestům starostů a mimo jiné také kvůli tomu, že naše obec zažalovala v roce 2007 Českou republiku k Evropskému soudu, ministerstvo financí ustoupilo a stanovilo pak částku na současný čtyřapůlnásobek. My jsme proto žalobu stáhli. I tento poměr je však alarmující. Například v Rakousku nebo na Slovensku se jedná o dvojnásobek.

Co hodláte s touto situací jako poslanec dělat?

Je to skutečně jeden z hlavních důvodů, proč jsem kandidoval do sněmovny. Ministr Kalousek přislíbil již před časem, že dojde k novele zákona o rozpočtovém určení daní a že budou starostové obcí přizváni do komise připravující jeho nové znění. Komise skutečně fungovala. Zároveň zpracovala Vysoká škola ekonomická v Praze podrobnou analýzu financování obcí, na niž bych nyní rád navázal. Nový zákon by měl nastavit úplně nový systém financování, který by fungoval především podle toho, kolik samosprávných funkcí obec vykonává. Odrazí se v něm také možnost obcí získávat další příjmy např. z pronájmu svých budov, pozemků, lesů atd.

Současný stav, kdy jsou živelně stanovené koeficienty, bych opravdu systémem nenazýval. Dodnes například nikdo neumí vysvětlit, proč mají obce a města, které plní naprosto stejné samosprávné funkce, odlišné koeficienty (například České Budějovice jsou na tom daleko hůře než srovnatelná Plzeň).

Jaké jsou zkušenosti s prací architektů na venkově? Obce se na ně právě často neobracejí.

Chybí spolupráce mezi obcemi a architekty a osvěta. O ni se snaží organizace, které sdružují obce, města a starosty – Svaz měst a obcí, Sdružení místních samospráv, Spolek pro obnovu venkova (SPOV). Jejich hlavním úkolem je na problémy obcí a měst upozorňovat a hledat řešení.

Já sám jsem na SPOV potkal pana profesora Bašeho, který byl spojníkem mezi architekturou a venkovem. V mnoha věcech nám otevřel oči. Stejným způsobem působil architekt Kruml, který byl u vzniku soutěže Vesnice roku, Baše naopak pořádal studentskou Stavbu pro venkov. Rada architekta je pro mě cenná, protože řeším budoucí investice, a těmi výstavba rozhodně je. Pokud rozhodnu o stavbě ve spěchu, mohu obec zásadním způsobem poškodit na desítky i stovky let. Naše obec leží v Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, takže jsou úvahy ještě složitější s ohledem na ochranu krajinného rázu.

Česká komora architektů již delší dobu intenzivněji spolupracuje se Spolkem pro obnovu venkova. Co by ještě mohla udělat pro začlenění architektů do tvorby venkovského prostředí?

Mohla by nabídnout služby architektů a spoluprací na setkáních pořádaných těmito organizacemi. Užitečné by bylo ukazovat pozitivní příklady realizací, které se díky spolupráci s architekty v obcích postavily, a upozornit na negativní přístupy. Za komunismu se architektonický rozvoj obcí neřešil, mnoho míst je proto znetvořených minulými zásahy a nevhodnými stavbami. Dlužíme krajinně kvalifikovaný a kvalitní přístup a o to více bychom měli spolupracovat s odborníky. Jen tak zabráníme tomu, aby se situace neopakovala.

Do konce roku 2015 musí, jak stanovuje stavební zákon, obce zpracovat územní plány. Je to reálné? Jaké jsou vaše zkušenosti se schvalováním územních plánů a dalších dokumentů (regulační plány, územně plánovací podklady, územní studie atd.)?

Většina obcí nemá schválený územní plán a bude ho zpracovávat v časovém presu. Územní plány jsou proto další obrovskou šancí spo-

lupráce architektů se starosty obcí. ČKA by měla oslovit obce s rozšířenou působností a nabídnout kontakty na architekty a konzultace. Včasná konzultace územního plánu s architektem by mohla zásadním způsobem ovlivnit jeho vznik. Důležité je upozornit na negativní příklady územního plánování. Možná by se pak stalo běžným přizvat si k úvahám o rozvoji obce architekta.

Česká komora architektů dlouhodobě usiluje o transparentnost zadávání veřejných zakázek a bojuje proti korupci, a oslovila proto vládu i politické strany. Také ve volebním programu TOP 09 se objevuje snaha „prosazovat soustavné odbourávání korupčních příležitostí a rozbíjení korupčních bratrstev na úrovni státu, regionů i obcí“. Jaké plánujete kroky? Setkal jste se sám s korupčním prostředím?

Setkal jsem se s různými formami korupce. Hlavně s náznaky požadavků od různých státních úředníků, že by některé věci prošly snáze, pokud bych přistoupil na určité podmínky. Také firmy mnohdy mystifikují starosty a nabízejí své služby nebo stavby, které obec nepotřebuje (např. čističku odpadních vod). Spojují nabídku se zajištěním dotace, podmíněnou nečistými požadavky.

U nás se stále hledá recept, jak skoncovat s korupcí. Zajistí ji ale jen omezení vysokých dotačních částek a samozřejmě naprostá transparentnost. Stačí vydat nařízení, že kdykoliv se pracuje s veřejnými penězi, musí být kompletní proces financování pro každého lehce dohledatelný. Tuto cestu jsme si prosadili jako starostové do TOP 09 a budeme usilovat o zanesení požadavku do zákona o zadávání veřejných zakázek.

Existuje už někde v Čechách vzorový transparentní systém zadávání zakázek?

Například starosta Semil Jan Farský je pověstný tím, že je v jeho městě transparentní naprosto všechno. Veškeré údaje o veřejné zakázce jsou přístupné na internetu. A má to výsledky – jejich veřejné investice jsou přibližně o třetinu levnější než kdekoli jinde.

Proč si myslíte, že starostové nevyepisují architektonické soutěže?

Většina investic je financována z dotací. Když je dotace, je spěch. Když je spěch, tak na zdánlivě nepodstatné věci (jakou se může jevit architektonická soutěž) není čas. A to je chyba. Pokud by obce a města na léta dopředu věděly, kolik prostředků budou mít k dispozici, mohly by lépe stanovovat své záměry. Soutěžím by také pomohlo, kdyby Komora zahájila spolupráci s organizacemi obcí a měst a podílela se intenzivněji na osvětě. Starosta je zavalen obrovskou byrokracií. Za osm let mého působení na pozici starosty obce se zdvojnásobila. Penzum znalostí, které musí znát běžný starosta, je neskutečné. Malá obec si nemůže dovolit tým poradců. Dokonce ani notáře. Znáám dokonce starosty, kteří jsou fiktivně nemocní, protože nemají na své mzdy. V této situaci už pak na architekturu skutečně nezbyvají prostředky.

Děkuji za rozhovor.

Markéta Pražanová

Příklady návrhů architektonického řešení obce (str. 17) a malého města. Revitalizace Týršova náměstí v Hostomicích, Lenka Křemenová, David Maštálka, Miloslav Cymbál / A1Architects, současný stav a vítězný soutěžní návrh, 2010. Foto: archiv autorů

JAK JSME K ALEJÍM PŘIŠLI A JAK O NĚ DNES PŘICHÁZÍME

NEJEN HISTORICKÉ SOUVISLOSTI VZNIKU A ZÁNÍKU ALEJÍ V NAŠICH ZEMÍCH

ÚVOD (JAK O ALEJE STÁLE PŘICHÁZÍME)

V úvodu bych chtěl upozornit na dva důležité aspekty současnosti v souvislosti s životem alejí, se kterými se společně s kolegy krajinářskými architektury dostáváme do styku stále častěji.

Jedna z těžkostí se zrodila na správě silnic. Stala se jí likvidace alejí a stromořadí podél komunikací. Našel se samozřejmě i důvod, respektive záminka: stromy byly nazvány překážkami silničního provozu a dle pravidla, že se tyto musí odstraňovat, započalo nebývalé kácení. Zajímavý je fakt, že toto kácení se opřelo o určitou vzdálenost od komunikace – tento úsek je údajně nutné zachovat bez překážek – tedy v interpretaci správy silnic bez vegetace, respektive stromů. Ovšem úsek za touto proměnlivou délkou je zpravidla již v majetku osob soukromých, v případě obnovy alejí v bezpečných vzdálenostech od komunikace by tedy nutně musela nastat složitá jednání s majiteli – s výsledkem více než nejistým. Paradoxní je přitom fakt, že silniční vegetace je dle silničního zákona jmenována v kategorii příslušenství komunikací, tudíž se stává její nezbytnou součástí.

Tato situace se v současnosti opět vyhrotila. Těžkost mimo jiné spočívá dodnes i ve skutečnosti, že některé požadavky na kácení podél komunikací se zdály oprávněnými, zřídka, ale opravdu se objevily a objevují úseky, kde stromy podél velmi úzké komunikace výrazně ztěžují bezkolizní průjezd automobilů a jsou příčinou smutných výsledků nehod. Opět se tedy jen potvrdilo, že jednoznačné pravidlo, zda kácet, či ne, není možné učinit na základě jakéhokoli „paragrafu“, ale je nutné danou situaci individuálně odborně posoudit. A v této chvíli vzniká samozřejmě další otázka: Kdo je tou odpovědnou osobou, jež by takovouto posudek mohla vypracovat a nést za něj odpovědnost? – Tento problém ale budeme řešit až v samotném závěru.

Česká republika vstoupila v rámci EU do tzv. plánovacího období 2007–2013. V tomto čase má možnost čerpat nemalé finanční prostředky z fondů Evropské unie. Dočasnost čerpání vyvolává obrovský

tlak na co možná nejvyšší využití těchto peněz (nejvyšší nerovná se ovšem v tomto případě neefektivnější, ale to už jsme u jiného tématu). V oblasti tvorby krajiny volné i městské dochází zcela přirozeně k potřebě obnovy mnoha území, jejichž vývoj se v několika posledních desetiletích buď výrazně zpomalil, nebo ve většině případů podlehl degradujícím tendencím. Nastává tedy nevyhnutelná změna současného stavu. A zároveň často nastává konfrontace dvou směrů: Na jedné straně lidé prosazují nepřiměřenou ochranu stávajícího stavu a na straně druhé jejich opozice často nesmyslně prosazuje záměr bez dlouhodobější perspektivy, závislý pouze na finančních prostředcích plynoucích z pobídky.

A jak s touto situací souvisí aleje? Právě aleje se staly v minulosti důležitým krajinotvorným prvkem pro rozčlenění krajiny (vývoj bude nastiněn v následujícím textu). V současnosti se dostáváme do situace, kdy mnoho těchto „stavebních prvků krajiny“ dosáhlo období svého rozpadu a je nutné je znovu vystavět. A zde narážíme na lidské vnímání času – jeho stálosti a proměn, zároveň na současnou tendenci společnosti získat vše pokud možno již včera, bez ohledu na generace budoucí. Na jedné straně prakticky nevnímáme pro člověka pomalý růst objemové hmoty stromů a je pro nás velmi těžké přijmout skutečnost delšího životního cyklu některých druhů stromů, který provází i několik lidských generací. Na straně druhé se nedokážeme smířit s okamžitou ztrátou našich „průvodců životem“. Stejně jako se lidé těžce loučí se svými blízkými, když náhle odejdou, podobně vnímají i jakoukoli ztrátu stromů jako křivdu na nich samých. Zajímavé je, že mnohem menší emoce vyvolá odstranění, případně stavba nových budov, které mají často vyšší podíl na vizuální podobě krajiny. Abychom mohli opravdu objektivně zhodnotit nutnost ponechání alejí či jejich odstranění s následnou obnovou, je nutné si uvědomit, že taktéž aleje jsou stavbami, přestože jsou tvořeny živým materiálem.

Pomocí zmíněných fondů vznikla spousta možností obnovy našeho životního prostoru. Často je možné díky přicházejícím financím docílit změny, která by bez těchto možností byla dlouhodobá či neuskutečnitelná. Záleží jen na zdařilém zpracování odborné části projektu, zda změna bude dlouhodobě pozitivní s odkazem pro generace následující.

Kácení alejí kolem silnic, odhlédneme-li od možných spekulací s prodejem dříví, je často vyvoláno potřebou obnovy silnice. Kácení v dalších případech je často spojeno s potřebou obnovy či změny funkce prostoru – parku, ulice, náměstí, sídliště, hřbitova apod.

Otázka tedy nestojí: Kácet, či nekácet?

Ale: obnovit aleje? – Tedy zachovat je pro budoucí generace

Či: neobnovit aleje? – Tedy buď je zachovat pouze pro současníky a nechat je dožít, nebo je odstranit natrvalo

Z jakých důvodů?

A jakým způsobem? – Možností je mnoho: postupně po segmentech, či naráz, nebo např. zachovat jeden strom jako svědka dob minulých a další nové klasicky jednorázově dosadit.

V okamžiku, kdy se dostaneme od otázky kácet, či nekácet k rozhodnutí obnovit, či zachovat, tak už kompetence přechází z občanských aktivit na odborníky, kteří situaci nejdříve zhodnotí z nejrůznějších hledisek – tedy zdravotního, kulturně-historického pohledu apod. Následně by měl přijít odborník nový, který vytvoří syntézu těchto analytických názorů, dá jednotlivá hlediska na pomyslné mísky vah, na základě své odbornosti rozhodne, které aspekty jsou převažující, a vydá doporučení. Konečné rozhodnutí jako vždy závisí na příslušném správním orgánu. V současnosti však prozatím funguje jen princip dílčích rozhodnutí – posudků bez závěrečné syntézy, která by určila priority dané oblasti. Z důvodu pochopení principů, které nás vedly k výše uvedenému názorovému postoji, uvedeme velmi stručný přehled základních pojmů a vývoje alejí především v naší zemi.¹

HISTORIE ALEJÍ (JAK JSME K ALEJÍM PŘIŠLI)

ALEJ pochází z francouzského „allee“ – cesta, chůze, vycházka, někdy i chodba. V přeneseném slova smyslu se tedy jedná o doprovod komunikace, cesty, pěšiny...

Mohlo by se zdát, že slovo STROMOŘADÍ tvoří pouze český ekvivalent slova alej, ale rozdíl zde přece jenom je – stromořadí představuje řadu stromů, ale pouze jednu jednoduchou řadu a právě tímto se obě slova významově liší – alej je tedy minimálně dvouřadý vegetační doprovod cesty, zatímco stromořadí tvoří pouze jednoduchá linie stromů.

Přestože jsou oba pojmy v běžné řeči někdy zaměňovány, na půdě úřední jsou chápány rozlišně už řadu let – zřetelnou odlišnost lze zaznamenat již v zákonu o povinnosti výsadby stromů kolem silnic z roku 1884: „Podél veškerých silnic říšských, zemských, okresních a obecních musejí býti aleje, anebo kde by nemohly býti, aspoň jednoduchá stromořadí...“

Není snad člověka, kterému by dnes byla slova alej či stromořadí cizí – obvykle si představíme jednu či více řad stejně starých stromů vysázených v určitém sponu dle potřeb použité dřeviny. Dnes považujeme tento kulturní fenomén za samozřejmou součást naší krajiny, ale kde vlastně hledat kořeny a prazáklad jejich fyzického vzniku?

Traduje se, že prvním architektonickým dílem člověka byla cesta, která na počátku našeho soužití se zemí pravděpodobně tvořila spojnicí obživy a obydlií, jinak řečeno pramene a jeskyně; posléze se k těmto dvěma cílům přidal třetí – božstvo.² O několik tisíc let později pak započalo velkorysý vysazování alejí podél cest (u nás spojené s dobou barokní a časem následujícím), ale cíle se prakticky nezměnily. Cesty, již neodmyslitelně spojené s alejemi, spojují opět tři základní místa našich životů – obživu (statky) – obydlií (zámek) a božstvo (kostel). Prostřednictvím svého příjemného „klimatu“ nás provádí známou i neznámou krajinou k místům, která jsou pro nás již věky těmi nejdůležitějšími.

Aleje – tak, jak je typicky neznáme, jsou jistě záležitostí prastarou – jsou známé aleje sfing, sloupoví chrámů... a možná, že existovaly i aleje stromů, ale nedochovaly se.³ Názna alejí můžeme nalézt již za Karla IV. ve čtrnáctém století. Jak známo, Karel IV. u nás zavedl tzv. silné cesty o šířce 5 metrů – tedy silnice a některé prameny zmiňují vysazování vegetace již kolem těchto komunikací. Nicméně k našim alejím měly velmi daleko. Naopak, z bezpečnostních důvodů, aby se lapkové neměli kde skrýti, byla na nepřehledných místech na dostřel pistole vegetace často odstraňována.⁴

První zmínka o – řekněme – klasické aleji je zaznamenána již v 16. stol. – v renesanci, v době Rudolfa II. Tehdy byla na císařův popud cesta mezi Pražským hradem (Lvím dvorem) skrz ulici Pod Kaštaný a Zámečkem ve Stromovce (Královskou oborou) olemována alejí. Alej se bohužel nedochovala, byla zničena francouzským vojskem v 18. století,⁵ a tak si ji můžeme pouze představovat a hádat, jakého druhu stromu zde Rudolf použil. Dle názvu „ulice Pod Kaštaný“ – (později tak oblíbených) koňských kaštanů neboli jírovců, jiné prameny však uvádějí lípy.

Ale přejdeme nyní již k době barokní, která u nás nastartovala nebyvalou oblibu alejí, a zkusme se na tuto dobu podívat bez vypěstovaných předpokladů jako na neobyčejně velkorysý období budování naší krajiny, jehož neodmyslitelnou součástí tvoří i detailně promyšlené a systematicky utvářené linie alejí. Baroko pak můžeme vidět jako:

„... velkorysou krajinnou revoluci, během níž se Čechy stále mění od země devastované třicetiletou válkou až po detailně a plánovitě budovanou kulturní krajinu.“⁶

„Barokní sloh přešel ke komponování celé krajiny. Baroko využívalo pro vyjádření principu jednoty spirituální a hmotové skutečnosti především osové souměrnosti jako nejvyššího vyjádření řádu. Osy vstoupily do krajiny...“⁷

Aleje v této době „pohledově uzavřely cesty před okolní krajinou, zviditelnily je na velikou vzdálenost, ale nebránily průhledům do krajiny. Na šlechtické krajinářské aktivity navázala i církev při krajinářských kompozicích poutních míst.“⁸

Jako již téměř klasické příklady komponování barokní krajiny, na níž se významně podílely aleje, můžeme uvést několik základních: Symbolem takto utvářené krajiny se zajisté stala čtyřřadá lipová tzv. „Valdštejnova alej“, údajně založená na jediný výstřel z děla, dále například Lednicko-valtická, původně vysázená ze smrků, až později, po zjištění nevhodnosti tohoto druhu, obnovena ze stromů listnatých.⁹ Ale abychom neuváděli jen notoricky známe příklady: Méně známá, méně monumentální, více osobní je čtyřřadá alej vedoucí ke kapli Nejsvětější trojice v Rosicích u Brna. Člověk si na tomto místě plně uvědomí, jak tak pomalu kráčí křížovou cestou až na vrch ke kostelíku, že stromy mohou opravdu fyzicky tvořit bazilikální prostor, kde nás

hlavní chrámovou lodí provede křížová cesta až k dominantě kaple – jednoduché a sugestivní. Podobné pocity můžeme paradoxně zažít např. i u zcela novodobé kaple v Ronchamp nedaleko německo-francouzských hranic – kopec, kaple, vše obklopené přírodou a my v prostoru venkovní části pod širým nebem... Dýchá tu klid, přírodní řád, historie celých staletí.

Obdobných míst je i v naší zemi nespočet – uvedu tedy ještě jedno velmi silné místo, které jsem poznal již v dětství a rád se sem vracíme i při našich toulkách alejemi: Je jím chudčická jírovcová alej. Stromy rytmičky postupují do velmi prudkého kopce, mezi stromy nás provází křížová cesta. Zdoláme-li úspěšně hůře přístupný terén, staneme na místě, kde kdysi stávala prastará kaple, kterou nechal Josef II. roku 1784 zbořit.¹⁰ Dnes ji připomínají jen tři kříže a stromy vysázené do kruhu na místě bývalé stavby, skrz jejichž koruny je člověk opět symbolicky propojen s něčím nad měřítkem člověka i veškeré okolní krajiny.

Dle Václava Cílka mají stromy či aleje na místech takto úzce spjatých se spiritualitou ještě jeden význam – „symbolický – jsou to jakoby sloupy, zastávky na cestě člověka, starozákonní proroci nebo sloupy výstražné.“¹¹

Uvedené příklady nám prezentují dvě základní hybné síly, jež zasahovaly v době barokní do tvorby krajiny, potažmo alejí. Tedy šlechtu a s ní spojenou mocenskou estetiku a církev a s ní spojenou církevní estetiku. Obě síly obdobným způsobem prezentují moc – posilují dominanty, ať již církevní, nebo světské, hrají si s perspektivou, využívají hry světla a stínu, příjemného klimatu korun stromů, jež nás dovedou až do „přibytku pána“. Alejí však v této době můžeme dojít pomyslně ještě dále: „Skrze stvořené přicházíme ke Stvořiteli – mocenská estetika je tedy v období baroka zjemnělá přítomnost Boží.“¹²

Na oficiální mocenskou estetiku reagovalo tzv. lidové krajinářství. Lidé z venkova začali sázet taktéž své aleje vedoucí k mlýnům, kovárnám, bělidlům apod. Tyto aleje byly často z ovocných dřevin, nebyly vždy tak monumentální, ale přinášely hospodářský užitek. Zároveň jaksí mimoděk posilovaly, stejně jako hlavní kostra panství, orientaci v krajině, přinášely stín pocestným i koním a kromě užítka na podzim i zážitek z voňavých kvetoucích stromů.

Příčiny tvorby tedy můžeme spatřovat v touze panství jaksí logicky uspořádat. Jedním z důsledků tvorby velkolepých koncepcí je pak fyzický rozkvět naší země prostřednictvím lidového krajinářství, dále velice dobrá orientace v krajině, o které se nám dnes může snad jenom zdát: „V baroku se nevidané velkorysým způsobem použilo alejí k rozdělení krajiny, krajina se stává dokonale průchodnou, že v ní posléze bez mapy vandruje kocour Mikeš, Mácha, nebo Švejk.“¹³ Zkuste si dnes vyjít jinak než po silnicích. Vesnice a stavení spojené cestami s alejemi tak nezůstávají vedle krajiny, ale prostřednictvím alejí s krajinou srůstají, tvoří jeden organický, živoucí a fungující celek. V současné civilizované době se pak tento celek bohužel rozpadá na malé, sobě navzájem oddělené části, které komunikují jen velmi ztěžka – a my vytváříme nové, ne zcela fungující síť s biokoridory. Nebylo by tedy účelné zachovat nejdříve ty stávající a i je zapojit do sítě nové?

Dalším důležitým důsledkem bylo jakési rozpochybování krajiny samé: „Plochá krajina je statická, setrvává sama v sobě, je takovým bezčasím. Ale v okamžiku, kdy touto monotónní krajinou vede cesta, nebo spíše alej, dostávám pohyb do té krajiny ... ten přirozený ... jak rychle jde člověk, nebo jak rychle jde zvíře, a to jen proto, že na cestách se nestojí, ale po cestách se chodí. Chodit alejí není nuda, aleje jsou postaveny proto, aby se jimi dobře chodilo.“¹⁴

Komponování krajiny nezůstalo pouze vně sídla, aleje se nestaly pouhými spojnicemi důležitých míst – ale jako významné kompoziční prvky pronikly i do barokních zahrad a z nich pak do organismu města – urbanistická struktura dodnes vypovídá mnohé o pouti alejí z uzavřených prostor do městského prostředí k lidem, kde aleje ovlivnily tvorbu struktury města i jeho hygienické a klimatické podmínky. Ale to už jsme v jiné historii.

Po baroku nastala nová etapa víry v člověka – v dostatečnost lidských sil. Spirituální pravidla ustoupila, nastal čas reformem – u nás neodmyslitelně spjatý se jmény Marie Terezie a později v plné míře s císařem Josefem II. „V osvícenství (stejně jako v době barokní), se krajina, její využívání a osídlení dostává do relativně harmonických a vyvážených vztahů

hospodářských i ekologických. Je to v podstatě dlouhými staletími vytvářená a prověřená soustava života v krajině bez dodatkové energie fosilních paliv ... síly člověka a přírody se na dané energetické úrovni ocitly v trvale udržitelném stavu.¹⁵

Aleje se i v této době udržely v krajině, jen se do jisté míry změnila jejich role. Krajina se romantizuje, aleje se již nepoužívají jako hlavní kompoziční prvek, ale jako prvek tvaroslovný. Současně se do popředí dostávají více důvody praktické. Vysazování alejí bylo nakonec léta Páně 1752 uzákoněno z důvodů hospodářských, estetických, orientačních a bezpečnostních: „Podél veškerých silnic říšských, zemských, okresních a obecních musejí býti aleje, anebo kde by nemohly býti, aspoň jednoduchá stromořadí, vyjmajíc části, které vedou osadami s uzavřenými řadami domů neb lesy.“¹⁶

K těm praktickým důvodům patří od nejstarších dob i důvody vojenské – strategické: Traduje se, že Napoleon Bonaparte nechával vysazovat pyramidální topoly z ryze taktických důvodů – rychle rostoucí dřeviny mu v poměrně krátké době 20 let pomáhaly při vojenských manévrech v orientaci v krajině. Nebyl to však jev ryze napoleonský: „Vysazování pro vojenské účely se objevilo již v 16. stol., v době krále Jindřicha II., který nařídil svým poddaným vysázet podél veřejných cest jilmy. Nevedl ho k tomu pouze záměr estetický, nýbrž také vojenský, protože jilmy měly poskytnout dříví na vozy a lafety děl. Nezdá se být pravděpodobné, že by byl selský lid k sázení jilmů nějak mobilizován, ale sloupovitě aleje jilmů a topolů podél francouzských silnic se nakonec staly jevem stejně obvyklým jako početné oddíly čestné stráže doprovázející panovníka při vizitaci po jeho zemi.“¹⁷

V našich zemích byly aleje taktéž využívány pro vojenské účely. Sloužily pro orientaci v krajině při vojenských mapováních. Současně bylo vojenským vysloužilcům dovoleno jíst spadlé ovoce ve všech alejích, kterými procházeli někdy i stovky kilometrů cestou domů z vojenských cvičení.

Ale přejděme od praktična, velmi emotivní formou nás může do tehdejších dob zavést umění – přesněji díla krajinářských malířů. Jejich velmi těsné spojení s krajinou prezentuje výrok Antonína Slavička: „K dílu uměleckému je zapotřebí celého člověka – srostlého s tím vším, který má vše rád. Jinak je to polovičatá skizza turisty – flirt.“¹⁸ Dívejme se tedy a pozorujme proměny časů a porovnávejme se slavnými „plátny“. Domnívám se, že Slaviček vyjádřil to, co je nejnutejší, abychom dokázali s krajinou „pocitivě“ komunikovat a nakládat.

Obliba alejí se postupně ve větší míře přenáší i do sídel – zejména do městských ulic, kde ve dvacátém století sehraje důležitou roli jako hygienická obrana proti hluku, prachu a zplodinám, jimiž nás již brzy zamoří automobilová doprava.

I v první polovině dvacátého století stále pokračuje tvorba alejí, hlavně z důvodu využití ovoce – zajímavé je, že je tak vytvářena prakticky jediná záměrně zakládaná zeleň mimo les.¹⁹

V druhé polovině postupně dochází ke kolektivizaci, rozorávání polí, rušení cest a tímto vývojem berou za své i aleje.

V „našem“ 21. století se začínáme ptát – k čemu jsou nám aleje dobré? Kde se vzaly, nejsou už jen pouhým svědkem událostí minulých, mají v naší nové době své místo? Z hrází rybníků zmizely, neb vodní zákon zakazuje vzrostlou zeleň na hrázích vysazovat²⁰ – stromy prý hráze rozrušují svými kořeny. Aleje byly prohlášeny za nebezpečné pro řidiče a nazvány překážkami silničního provozu. Další, často extrémní pohled je pak přísně ochranný – je třeba zachovávat staré aleje, ať to stojí, co to stojí.

Objevují se však i snahy o jakési znovuzrození alejí – ať již podél cyklostezek, či starých úvozových cest, kde se často vysazují staré ovocné odrůdy typické pro daný kraj – a to je činnost bezesporu bohubilá.

BUDOUCNOST ALEJÍ

Jaká je tedy dnes budoucnost alejí a mají vůbec nějakou budoucnost? Společně s kolegy jsme se pokusili najít sedm důvodů, proč by nikdy z naší krajiny neměly zmizet:

- ! aleje jsou esteticky podstatnou součástí krajiny,
- ! aleje jsou urbanisticky podstatnou součástí městské krajiny,
- ! aleje jsou historicky podstatnou součástí paměti krajiny,
- ! aleje jsou psychologicky podstatnou součástí krajiny,*
- ! aleje jsou ekologicky podstatnou součástí krajiny volné i městské,

! aleje jsou z hlediska bezpečnosti na silnicích podstatnou součástí krajiny,**

! aleje jsou z hlediska orientace v krajině podstatnou součástí krajiny
* V souvislosti s krajináři se mluví o pojetí krajiny „jako o stavu duše, kdy je právě krajina (už od romantiků) nejlépe schopna vyjádřit vnitřní stav člověka. Současně je zde přítomen i zvláštní stav nitra člověka ke krajině, kdy právě krajina člověka ladí do určité psychologické polohy.“

** Dle německých studií jsou na silnicích lemovaných alejemi řidiči pozornější a jezdí pomaleji.

A KROMĚ UVEDENÝCH DŮVODŮ:

Aleje nám poskytují stín „voní, zní šuměním stromů a zpěvem ptáků, vstupujeme do nich jako do vzpomínek, jsou nejenom součástí krajiny, ale i architektury... a bez alejí by se nám jistě zdály i jiné sny.“²¹

Veškeré uvedené důvody směřují k přání, abychom se nedostali nazpět do dob, kdy Charles Burney popisuje naši zem ve svém Hudebním cestopisu 18. věku následujícími slovy: „Krajina je plochá, holá a nepřijemná na pohled téměř po celou cestu Rakouskem, Moravou a přes Čechy až do Prahy, jejíž poloha i okolí jsou velmi krásné.“²²

A jakým způsobem tedy přistoupit k problematice obnovy alejí? Na začátek si půjčím slova Jiřího Fialy: „Chybovat je lidské. Po chybě nastoupí pochybnost. Po-chybování je – či má být – zpytováním svědomí, hlubinnou analýzou příčiny chyby.“²³

Po provedení analýzy dosavadních postupů a posouzení veškerých zkušeností z praktického života krajinářského architekta, který se zákonitě čas od času dostane k tomuto problému v různých situacích, jsme dospěli společně s kolegy z dnes již pracovní skupiny představenstva „krajinářská architektura“ k následujícímu závěru, který jsme mohli prezentovat jako oficiální stanovisko ČKA uvedené v závěru článku.

Příspěvek byl přednesen na odborném semináři Zachování alejí jako typického prvku české krajiny 29. 4. 2010 v Praze. Pokračování v příštím čísle.

Markéta Veličková, autorizovaný krajinářský architekt

Petr Velička, autorizovaný krajinářský architekt

Použitá literatura:

¹ Ekologický právní servis – Černý, Pavel (2007): Legislativa související s kácením dřevin kolem komunikací.

² Otruba, Ivar (2002): Zahradní architektura. – Praha, ERA, 300 s.

^{3, 11, 12, 14, 21} Dokumentární film (2007): Aleje jako součást naší krajiny. Scénář: Ljuba Václavová, Václav Cílek, Produkce: Jiří Václav Allegro a ČT.

^{4, 5, 9, 19} www.unesco-kromeriz.cz/sbornik_zahrady2006/vyslouzil.html

⁶ Sádlo, Jiří, Hájek, Pavel (2004): Česká barokní krajina: Co to vlastně je? I. – Kulturně historická revue Dějiny a současnost, Praha, 26 (3): 29–33.

^{7, 15} Löw, Jiří, Michal, Igor (2003): Krajinný ráz – Kostelec nad Česnými lesy, Lesnická práce, 552 s.

⁸ Cílek, Václav (2007): Budoucnost alejí. – Inspirace, Znojmo, 3 (2): 5–6.

¹⁰ www.obecveverskabityska.cz/prameny/html/d025/d025.html

¹³ Sádlo, Jiří, Hájek, Pavel (2004): Česká barokní krajina: Co to vlastně je? II. – Kulturně historická revue Dějiny a současnost, Praha, 26 (4): 45–49.

¹⁶ Zákon o vysazování stromořadí, článek 1., přijatý v 21. sezení sněmu Království českého roku 1884.

¹⁷ Schama, Simon (2007): Krajina a paměť. – Praha, Argo/Dokořán, 702 s.

¹⁸ www.ekolist.cz/recenze.shtml?x=2004575

²⁰ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), § 58 (2).

²² Rozhlasový seriál: Toulky českou minulostí (8. 4. 2007): 615. schůzka: Jak se cestovalo po zemích koruny české.

²³ Fiala, Jiří (2007): Vzdělání: chybování a pochybování. – In Bartoš, Michal /ed./ (2007): Krajina pochybností. – Sborník úvah z ekologických dnů Olomouc. – O.P.S., Nymburk, 119 s.

Bínová, Ludmila (1989): Vzorová koncepce silniční zeleně. – Praha, Ministerstvo vnitra a životního prostředí ČSR, 55 s.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů.

BUDOUCNOST

Horní Studenec

SMYSLUPLNOST

Kladruby nad Labem

Selmice

Chudčice

KRÁSA

Víčí kopec u Náměště nad Oslavou

Foto: archiv autorů

URBAN SPRAWL V BRNĚ

Stejně jako v prosinci v Praze uspořádala ČKA 25. února v Brně pracovní seminář na téma „urban sprawl“ (US). Druhého semináře na toto téma se v brněnské Kanceláři ČKA zúčastnilo dvanáct osob. Nejednalo se přitom jen o brněnské nebo jihomoravské autorizované architekty, protože nemálo účastníků bylo i z Prahy.

EXISTUJE POLITICKÁ VŮLE K REGULACI?

Darek Lacina seminář zahájil a předestřel problematiku a témata k diskusi. Martin Tunka považuje nalezení jasné, obecně přijímané definice US za důležitou – US je dle jeho názoru zástavba bez veřejné infrastruktury. Je nutno vytvořit nástroj, který by informoval o situaci. Regulace zástavby je politická otázka, územní samosprávy mají právo na vlastní rozhodnutí. Je vůbec možné počítat s politickou vůlí k regulaci? ČKA by mohla pomoci především při dodržování etických zásad autorizovaných osob (dále jen AO).

ZTRÁTA PRESTIŽE URBANISTŮ, DUMPINGOVÉ CENY

Vladimír Dujka se domnívá, že se z urbanistů stávají spíše úředníci. Tahají za kratší konec lana. Cílem je mlžit a dosáhnout co největšího zisku. Pokud má projektant vlastní názor, je jednodušší jej vyměnit. Chybí společenská poptávka po urbanistech. Novým fenoménem v krajině jsou solární elektrárny. Bylo by dobré klást zvýšený důraz na „recyklaci území“ (např. v brownfieldech). Nevyužívání disponibilních ploch by mělo vést k daňovému zatížení nebo jiné podobné restrikci (např. cena půdy). Na to reagoval M. Tunka s tím, že pokus o zavedení daní se objevil již v minulosti, některé strany chtěly zrušit daň z nemovitosti. Daň by pomohla, ale musela by mít vypovídací schopnost, momentální nastavení daní je špatné – pozemek uprostřed obce, platí se za něj, jako kdyby to bylo uprostřed pole. V. Poláčková zmínila problém dumpingových cen. Dále navrhla zveřejňovat dobré příklady (např. urbanisticky dobře řešené „sately“).

CHYBÍ PODPORA POLITIKŮ I OSVĚTA ÚŘEDNÍKŮ A VEŘEJNOSTI

V. Poláčková hledá cestu v podpoře politiků. Navrhuje zdražit odpovídajícím způsobem ZPF, zpoplatnit ekosystémové služby, zvýhodnit řešení v brownfieldech, naopak znevýhodnit zástavbu ve volné krajině. J. Glos dodal, že lokální politici mají větší sílu. Nápad starostů jsou někdy nesmyslné; starostové a zastupitelstvo jsou nevzdělaní – neví, co mohou získat, zajímají se pouze o to, co mohou prodat. M. Tunka upozornil, že ve stav. zákonu je velmi mnoho účinných nástrojů, např. plánovací smlouva, ZÚR – priority územního plánování. Ty ale nejsou v povědomí lidí. Problémem je nezkušenost, neznalost, absence odvahy – použití nástrojů je někdy kolizní, problematické. V. Poláčková požaduje, aby byl kladen důraz na vhodnou osvětu v médiích a probíhaly besedy i prezentace dobře zpracovaných projektů. Také urbanista by ale měl podle M. Tunky umět správně argumentovat a přesvědčovat o svých názorech. I. Kyselka uvedl, že v Anglii nemají urbanisté architektonické vzdělání (jsou pouze „planners“ s ekonomickým zázemím).

REGULACE NENÍ KOORDINOVANÁ

Chybí urbanistická koncepce s cílovými charakteristikami pro části území. Tři základní typy ploch – s velkou regulací, s minimální regulací a přechodná území, kde je třeba bližšího zkoumání i politických rozhodnutí (musí existovat území, které nelze zastavit; 2. etapa: území, které lze zastavit/kde je hranice?). Rád by viděl suburbanizaci „nakreslenou v prostoru“.

Milada Chroboczková poukázala na to, že za socialismu existoval „systém osídlení“ a stát reguloval tak, že nedával příspěvky/dotace. Mělo by se upustit od toho, aby se stavělo všude. M. Tunka poukázal na slabé vnímání urbanistické koncepce v územních plánech a nezřídka její pochybnou kvalitu. Podle V. Poláčkové je problém v tom, že se jedná o řetězec „politik – úředník – projektant“, který musí bezchybně fungovat v každém svém článku. E. Zimová požaduje, aby byl urychlen záměr na znovuoostavení pracovní skupiny pro územní plánování a urbanismus, která by se měla věnovat mimo jiné i problematice US. M. Tunka upozornil, že ÚP je podklad pro rozhodování stavebního úřadu. Jestliže je v ÚP něco, o čem se nerozhoduje, tak to tam nepatří, do ÚP je možno dát jenom to, co povoluje zákon. E. Zimová poukázala, že posouzení ÚP procesem SEA může být důležitým nástrojem v boji proti US. Bylo by po-

třeba se tím blíže zabývat. S tímto názorem vyslovila souhlas V. Poláčková. Dále je nutno rozvíjet sídla na základě historické stopy a vývoje; takto by nemohla vznikat US, ale obce by si zachovaly svůj charakter (ulicovky, rozptýlené osídlení, soustředěné vsi apod.).

V. Dujka kritizoval současný postup – schválení zadání, pak výběrové řízení na projektanta. Projektant by se měl podílet na formulaci zadání, tzn. mělo by to být opačně, předběžná spolupráce při formulaci zadání se vyplácí. Dále připomněl, že dotace z IOP jsou vázány na „projednání“, což není obsaženo ve stav. zákonu. Co v tomto může udělat ČKA?

SPOLUPRÁCE

D. Lacina uvedl, že se domlouvá spolupráce se Spolkem pro obnovu venkova, která by, mimo jiné, měla spočívat i ve spolupráci při vyhlášení soutěží zdařilých projektů. ČKA sama nemůže být organizátorem soutěží či přehlídek. Na takové akce je třeba najít a získat vhodné dotace. ČKA ale může pomoci při celoživotním vzdělávání, a to nejen AO, ale i státní správy a samosprávy.

Byla zmíněna možnost a vhodnost spolupráce s Asociací pro územní plánování a urbanismus a vznesen požadavek na zpracování rešerše na zkušenosti z ciziny.

Na závěr byli přítomní vyzváni k aktivní spoluúčasti na tvorbě Bulletinu ve formě odborných článků, sdělení, informací o konaných akcích apod.

ZÁVĚRY

ČKA by měla urychleně obnovit PS pro urbanismus a územní plánování, kde by byly zastoupeny aktivní AO (jedním z témat, která by řešila, by mohly být problémy suburbanizovaných území).

Je třeba podpořit a rozvinout spolupráci se Spolkem pro obnovu venkova a s Asociací pro územní plánování a urbanismus, které se problematikou suburbanizace rovněž zabývají.

Využít zkušenosti z ciziny; zajistit materiály ohledně vývoje a nástrojů regulace US v Evropské unii.

Připravit návrh na osvětu obcí, státní správy i samosprávy, i široké veřejnosti ohledně US.

Tématu suburbanizace je třeba se věnovat v Bulletinu (ve formě odborných článků, sdělení, informací o konaných akcích apod.). Členové ČKA by měli být vyzváni a vyzýváni k příspěvkům.

Pomoci při celoživotním vzdělávání, a to nejen vůči AO, ale i vůči státní správě a samosprávě.

Zviditelnit problém US i prostřednictvím médií (například televizní publicistický seriál ve vazbě na tisková periodika, prezentace kladných příkladů).

Cíleně kontrolovat kvalitu územních plánů a etických zásad i bez podnětů stěžovatelů na AO.

Na základě zápisu od L. Cepákové a vlastních poznámek sepsal v Brně dne 1. 3. 2010 a dne 14. 3. 2010 doplnil o připomínky účastníků semináře Ing. Darek Lacina

Redakčně kráceno a upraveno. Plné znění viz www.cka.cc, kde jsou rovněž umístěny další postřehy ze semináře i k tématu od Vladimíra Mackoviče a Vladimíra Dujky.

JOSEF ZASCHE

Od ledna 2009 přinášíme medailony méně známých osobností, které byly v minulosti nominovány na Poctu České komory architektů. Josef Zasche byl navržen na udělení tohoto ocenění v roce 2006, proto jej představujeme jako dalšího významného architekta v našem seriálu.

První polovinu 20. století charakterizuje ve vývoji architektury na našem území dvojjazyčné prostředí. Česká a německá kultura žila vedle sebe poměrně separátně. Situaci dokresluje groteskní situace kolem vystoupení Enrika Carusa v pražském německém divadle, o kterém český dobový tisk vůbec nereféroval. V tomto prostředí němečtí architekti po roce 1918 v podstatě neměli možnost získat realizaci veřejných zakázek. Výjimečnou osobností je v tomto směru německý architekt Josef Zasche. Měl velmi dobré styky s českým prostředím. Spolupracoval s významnými českými architekty na důležitých zakázkách. S Janem Kotěrou na budově Všeobecného penzijního ústavu v Praze a s Pavlem Janákem na paláci Adria v Praze. Byl všeobecně uznávanou autoritou, jmenovanou do řady společenských a odborných funkcí jak v německém, tak v českém prostředí.

Narodil se 9. listopadu 1871 v Jablonci nad Nisou, záhy osiřel a vyrůstal jako sirotek, finančně byl ovšem zajištěn, a tak mohl studovat. Nejprve na c. k. státní průmyslové škole v Liberci, ve stejné době zde studoval také Adolf Loos. Od roku 1889 studuje vídeňskou Akademii výtvarných umění u Karla von Hasenauera, spolužáky mu zde byli Josef Hoffmann a Josef Maria Olbrich. Po absolvování nastoupil praxi ve vídeňském ateliéru Friedricha Schachnera.

V roce 1895 se natrvalo přestěhoval do Prahy. První zakázky získává na severu Čech ve svém rodišti Jablonci nad Nisou.

Josef Zasche postavil v Jablonci nad Nisou v průběhu třiceti let dva kostely. Paradoxně jako první mu byl zadán projekt (1898) na nový katolický kostel, dostavěný až na počátku třicátých let. Starokatolický kostel Povýšení svatého Kříže vyprojektoval v roce 1900 a byl dokončen v roce 1902 ve stylu florální secese s elegantní štíhlou věží v nároží hlavního průčelí, které se obrací do malého náměstí Boženy Němcové. Věž svou hranou stojí v ose Podhorské ulice ve směru od Tanvaldu. Kostel svým objemem náměstí vymezuje a jeho urbanistická kompozice šikmého natočení k náměstí i k přístupu do města je velmi zajímavá.

Kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova architekt během třiceti let vypracoval v několika variantách, od počáteční verze v duchu geometrické secese až k finální verzi ve stylu tradicionalistické moderny s dominantní hranolovitou věží, železobetonovou skeletovou konstrukcí obloženou glazovaným režným zdívem; byl dokončen v roce 1931. Také zde hmotou kostela, doplněnou kolmo napojenou budovou fary, vytyčuje nové ná-

Josef Zasche, Vila Wilfert, 1904, Na Špejcharu 3, Praha 7-Holešovice

Josef Zasche, A. von Neumann, palác Vídeňské bankovní jednoty, 1906–1908, Na Příkopě 3, Praha 1-Staré Město

Pavel Janák, Josef Zasche, Palác Adria I., 1922–1925, Jungmannova 34, Praha 1-Nové Město

Josef Zasche, Dům Deutsche Kulturverband, 1929, Šimáčkova 14–16, Praha 7-Holešovice

Josef Zasche, Palác Urania, 1932, Klimentská 4, Praha 1-Nové Město

městí. Vytváří zcela nové centrum bouřlivě se rozvíjejícího města. Jsou zde provedeny náročné terénní úpravy s mohutnou opěrnou stěnou, vyrovnávající původně svažité pozemek. Do středu náměstí je osazena kašna s německým rytířem a motivem Nibelungů. Kašna byla po roce 1945 odstraněna a náměstí nebylo dokončeno dodnes. Od samého počátku projektu zde Zasche pracoval s výraznou hmotou hranolové věže, doplňuje tak již existující věže staré radnice a výletní restaurace Petřín, a vytváří novou osu, doplněnou o rok později čtvrtou věží nové radnice, které dávají do té doby plošně rozprostřenému městu výrazný horizontální akcent a zřetelné orientační body. Josefa Zascheho tedy můžeme pokládat za autora pověstné jablonecké osy a můžeme se rovněž domnívat, že mohl mít, jako člen soutěžní poroty, určitý vliv na umístění věže nové radnice.

Na počátku 20. století se Zasche přiklání ke geometrické moderně, používá tradiční stavební a konstrukční prvky, sloupy a pilastry s hlavicemi, tympanony a jiné prostředky klasicistní architektury. V tomto duchu navrhl palác Vídeňské bankovní jednoty v Praze v ulici Na Příkopě, za který získal cenu pro nejlepší stavbu Rakousko-uherska postavenou v letech 1900–1910 a také uznání pražské architektonické obce, rodinnou hrobku Josefa Scheiblera v Jablonci nad Nisou, pavilon umění na Výstavě českých Němců v Liberci v krystalických formách a nerealizovaný návrh Městského divadla pro Jablonec nad Nisou z roku 1903, který podpořil teoretickou statí „Moderní divadlo“, kde propagoval funkčnost a bezpečnost provozu prostou jakéhokoliv dekoru.

V roce 1904 staví tzv. Modrou vilu pro sochaře Karla Wilferta v Praze na Špejcharu, zde je vzhledem k době realizace překvapivá hladká, téměř puristická fasáda s minimálním dekorem a bez sochařské výzdoby. Ve stejné době realizoval další dvě vily v podobném duchu v Jablonci nad Nisou. Vilu Heinricha Dresslera, 1910, a vilu Josefa Geibische po roce 1910; zde už je patrný odklon od modernismu.

Po roce 1908 se přiklání k tradici empiru a dalším historickým slohům, před první světovou válkou skončil u povážlivě barokizujícího klasicismu, jak píše Rostislav Švácha, aby se v závěru svého tvůrčího období dopracoval ke konstruktivismu, který se u něho neprojevuje prosklenými pásovými okny, ale vychází z principu geometrické moderny, ctí konstrukci, otvory ve stěně, nepoužívá již pilastry, ale pracuje s velikostí okenních otvorů, s římsou a pevně definovanými prostory. Toto období reprezentuje jablonecký kostel Nejsvětějšího Srdce, Dům Deutsche Kulturverband v Praze-Holešovicích a palác Urania v Praze na Novém Městě. Mohli bychom to považovat oproti tvorbě jeho mladších kolegů za konzervativní přístup, můžeme v tom ovšem také vidět tzv. strukturální plán, tedy princip, se kterým pracuje Louis I. Kahn v padesátých a šedesátých letech 20. století. Lze se tedy jen domýšlet, jakým směrem by se ubírala Zascheho tvorba, kdyby mu byla po roce 1945 umožněna.

Zajímavá je spolupráce s Pavlem Janákem na projektu Paláce Adria v Jungmannově ulici v Praze (1922–1925) ve stylu rondokubismu. Tento dům v nacionálně podbarveném slohu, který měl potvrdit svébytnost nově

Josef Zasche, Starokatolický kostel, 1900, Jablonec nad Nisou

Josef Zasche, Rodinná hrobka Josefa Scheiblera, 1906, Jablonec nad Nisou

vzniklé republiky, byl postaven pro italského investora za autorské účasti německého architekta. Jistě by bylo zajímavé znát okolnosti jeho účasti.

V Praze žil Josef Zasche před rokem 1904 ve Škrétově ulici 13 na Vinohradech, poté až do roku 1945 v Mezibranské 21 v Praze 2-Novém Městě. Po válce ho stihl osud většiny německého obyvatelstva. Již 7. května 1945 byl internován, jeho byt byl vyrabován a obsáhlý archiv jeho prací byl zničen. Navzdory přimlouvám českých kolegů byl odsunut do Německa. Umírá v zapomenutí 11. října 1957 v obci Schackensleben u Magdeburku, práci na větší zakázce nebo pedagogickou činnost se mu již nepodařilo získat.

V roce 2006 jsem Josefa Zascheho nominoval na Poctu ČKA; domníval jsem se, že by bylo vhodné tímto způsobem uctít dílo tvůrce, který realizoval významné stavby v Praze a na severu Čech. Zároveň by se takto symbolicky uctila památka našich německých kolegů působících před druhou světovou válkou na našem území. Pocta se v té době posunula poněkud jiným směrem a ocenění začalo být udělováno žijícím autorům. Připomínáme Josefa Zascheho alespoň touto cestou.

Ing. arch. Martin Rössler

Josef Zasche, Vila Heinricha Dresslera, 1905–1906, Jablonec nad Nisou

DÍLO:

- | Starokatolický kostel Povýšení s. Kříže, Jablonec nad Nisou, náměstí Boženy Němcové, 1902–1903
- | Soutěžní projekt městského divadla v Jablonci nad Nisou, 1904
- | Vila K. Wilferta, Na Špejcharu 3, Praha 7
- | Rodinná hrobka Josefa Scheiblera, Jablonec nad Nisou, 1906
- | Vila Heinricha Dresslera, Jablonec nad Nisou, Jugoslávská 13, 1905–1906
- | Palác Vídeňské bankovní jednoty, Praha 2-Staré Město, Na Příkopě 3, spolu s A. von Neumannem, 1906–1908
- | Výstavní pavilon Dům umění na výstavě německých obyvatel na českém území, prezentující výsledky práce všech odvětví, Liberec, 1906
- | Koncertní sál pro Jubilejní výstavu Obchodní a živnostenské komory v Praze, 1908
- | Vila Josefa Geibische Jablonec nad Nisou, Korejská ulice 21, 1911
- | Lidová knihovna „Weinmanneum“, Ústí nad Labem, 1910–1912, poškozena při náletu v roce 1945 a o dva roky později stržena
- | Palác Všeobecného penzijního ústavu, Praha 2-Nové Město, Rašínovo nábřeží 42, spolu s J. Kotěrou, 1912–1914
- | Palác Pražské železářské společnosti, Praha 1-Nové město, Opletalova 55, 1906–1907
- | Hotel U Tří jezdců, Praha 1-Nové město, Senovážné náměstí 28, 1906–1908
- | Okresní chudobinec císařovny Alžběty (Elisabethhaus), Chomutov čp. 403, 1911–1913
- | Hrobka Carla Neumanna, židovský hřbitov Liberec, 1918
- | Palác pojišťovny Riunione Adriatica di Sicuritá, Praha 1-Nové Město, Jungmannova 34, spolu s P. Janákem, 1922–1925
- | Dům Deutsche Kulturverband, Praha 7-Holešovice, Šimáčkova 14–16, 1929
- | Římskokatolický kostel Nejsvětějšího Srdce Páně, Jablonec nad Nisou, Horní náměstí 12, 1930–1931
- | Palác Urania, Praha 1-Nové Město, Klimentská 4, 1932

Zdroje:

- R. Švácha, Od moderny k funkcionalismu, Victoria Publishing, Praha 1996, s. 88.
 Z. Lukeš, Splátka dluhu, Fraktály Publishers, Praha, 2002, s. 204–213.
 J. Kober – J. Strnad, Kapitoly ze stavebního vývoje Jablonce nad Nisou, Město Jablonec nad Nisou, 2004.
 R. Lipus, Prostor divadla a divadlo prostoru, Disk č. 1, 2002, s. 45–46.
http://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_Zasche, přístup 23. 8. 2010.

Josef Zasche, Návrh římskokatolického kostela v Jablonci nad Nisou, 1928

ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE

Markéta Pražanová (ed.)

Sborník přednášek ze symposia konaného 9. dubna 2010 v Brně, které pořádala Česká komora architektů, doplněný informacemi o vypisování a průběhu architektonických soutěží, Soutěžním řádem ČKA a vybranými ustanoveními zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Vydavatel: Česká komora architektů

Rozsah: 62 stran

Cena: 150 Kč

Sborník je přílohou Bulletinu ČKA 3/2010.

OBSAH

1. Přednášky

Jan Sapák – Princip architektonických soutěží

Georg Pendl – Zkušenosti se soutěžením v Rakousku

Miroslav Masák – Česká praxe v 60.–90. letech

Peter Gero – Architektonické soutěže jsou symbolem pokroku

Veronika Křesťanová, Jakub Matějček – Soutěže ve světle zákona

Paula Huotelin – Finské architektonické soutěže včera a dnes

Jiří Plos – K odpovědnostním vztahům v architektonické soutěži

Martin Svoboda – Zkušenosti vypisovatele soutěže na Národní technickou knihovnu

2. Architektonická soutěž

Co je architektonická soutěž

Proč je architektonická soutěž lepší než jiný

způsob zadání zakázky

Základní informace o vypisování a průběhu

architektonických soutěží (typy architektonických

soutěží; náklady; časový harmonogram;

vyhlášení soutěže; kdo pomůže; soutěžní podmínky a stavební program; odborná porota; neregulární soutěž; jak postupovat po skončení soutěže – zkušenosti města Dobříš s vypisováním architektonické soutěže)

3. Důležité dokumenty a předpisy

Vybraná ustanovení zákona č. 137/2006 Sb.,

o veřejných zakázkách

Soutěžní řád ČKA

ROČENKA ČKA 2010

Letošní ročenka přináší stejně jako v předchozím roce informace o složení orgánů ČKA, rozsáhlá obrazová část shrnuje aktivity za uplynulý rok a představuje výsledky všech architektonických soutěží. Její nedílnou součástí je rovněž seznam všech autorizovaných architektů.

Vydavatel: Česká komora architektů

Překlad: Šárka Rubková, Dita Pavelková

Redakce: Markéta Pražanová

Grafická úprava: GAT CZ, s. r. o.

Rozsah: 142 stran

Formát: 21 x 29,5 cm

Cena: ročenka je všem zájemcům k dispozici zdarma v Kanceláři ČKA (autorizovaným architektům byla rozeslána v srpnu 2010).

GENIUS LOCI

KRAJINA, MÍSTO, ARCHITEKTURA

Christian Norberg-Schulz

Christian Norberg-Schulz, světově proslulý norský historik a teoretik architektury, ve své neznámější knize s úctyhodným fotografickým doprovodem podhaluje podmínky a příčiny umístění, vzniku i podob měst na základě analýzy celého systému okolností, které staletý vývoj městského organismu provázejí. Nevyhýbá se přitom ani filozofickým a etickým otázkám, které jsou s městy jako lidskými sídlišti spjaty. Svá teoretická východiska dokazuje na analýze tří rozdílných měst: Říma, Prahy a Chartúmu. Zavádí klasifikaci krajiny, architektury a měst – Řím je prototypem města klasického, Praha romantického a Chartúm kosmického. Kniha byla přeložena do mnoha jazyků a stále vychází po celém světě. V češtině vyšla v roce 1994 a náklad je dávno beznadějně rozebrán.

Vydavatel: Dokořán

Rozsah: 224 stran

Cena: 599 Kč, pro členy České komory architektů při uvedení čísla autorizace nakladateli 400 Kč

POZVÁNKA NA SLAVNOSTNÍ UVEDENÍ KNIHY GENIUS LOCI SPOJENÉ S KULTURNÍM A ODBORNÝM PROGRAMEM

Místo: bývalá konírna v Nosticově paláci (Ministerstvo kultury ČR), Maltézské náměstí 1, Praha 1.

Termín: 27. října 2010 v 15 hodin

Zátitu nad akcí převzala Česká komora architektů.

SIAL

Rostislav Švácha (ed.)

Sdružení inženýrů a architektů v Liberci (SIAL) se zapsalo do dějin české architektury 20. století kapitolou stejně významnou jako tvorba Jana Kotěry nebo práce českých kubistů a funkcionalistů. V létě roku 1968 je založil autor slavné věže na Ještědu Karel Hubáček spolu s Miroslavem Masákem a Otakarem Binarem. Brzy poté se k němu připojili nejnadanější absolventi pražských architektonických škol seskupení

ni do Školky SIAL. Vzdor těžkým politickým podmínkám se SIAL dokázal prosadit doma i na západní architektonické scéně. Prestižní zahraniční časopisy mu věnovaly více pozornosti než jakémukoli jinému projevu moderní české architektury. Tato kniha se poprvé pokouší uchopit tvorbu libereckého sdružení v plné šíři. Její 24členný autorský tým se při své práci opřel o archivní dokumenty i o zprávy v dobovém tisku. Po syntetizujících kapitolách o produkci SIALu v šedesátých, sedmdesátých a osmdesátých letech následují rozborů pětadvaceti nejdůležitějších projektů a staveb a medailony patnácti nejprůběžnějších architektů SIALu, vše provázené téměř pěti stovkami reprodukcí.

Vydavatel: Arbor vitae

Rozsah: 384 stran, 260 x 250 mm

Cena: 1190 Kč

KAZUYO SEJIMA, RYUE NISHIZAWA

/ SANAA – ŠKOLA MANAGEMENTU A DESIGNU V ZOLLVEREIN

Thomas Mayer

Výjimečná novostavba Školy v Zollverein od japonských architektů Kazuyo Sejima a Ryue Nishizawy / SANAA s neobvyklým řešením prostoru a s originálním, ekologicky zajímavým a netradičním stavebním řešením. V širším kontextu je Škola v Zollverein součástí revitalizace rozsáhlého průmyslového areálu Cechu Zollverein v Essenu, od r. 2001 památky UNESCO. Nalezení nového zajímavého využití a spolupráce s vynikajícími architekty, Remem

Koolhaasem / OMA a Sirem Normanem Fosterem / Foster + Partners, se staly základem úspěchu. Text katalogu s malými edičními úpravami doplňuje video na DVD. Texty v češtině a v angličtině jsou doprovázené fotografiemi od známého německého fotografa Thomase Mayera.

Vydavatel: Alena Hanzlová pro o. s. gaaleriie.net

Rozsah: anglický katalog: 210 x 230 mm, 92 strany, 40 barevných fotografií; český katalog: 22 stran, 190 x 220 mm, 40 Č/B fotografií

DVD: video 42,5 min.

Cena: 360 Kč

ARCHITEKTURA: TĚLO NEBO OBRAZ?

TEXTY O MODERNÍ A SOUČASNÉ ARCHITEKTUŘE III

Jana Tichá (ed.)

Čítanka textů o moderní a současné architektuře nabízí pohledy předních architektů a teoretiků na vztah architektury, její materiální podstaty a jejího obrazu. Hledá odpovědi na otázky, které před nás klade současná civilizace a kultura. Jak se proměňuje hmotná podstata architektury a její vnímání v poslední době? Přináší nové technologie a materiály v tomto ohledu nějakou zásadní

změnu? Poskytuje současná architektura ještě stále bezpečí a útočiště? Nebo se stává kulisou, svůdným obrazem, který může zmizet, jakmile po něm vztáhneme ruku? Kniha navazuje na předchozí antologie teoretických textů o architektuře, které vydal Zlatý řez v uplynulých letech pod názvem Architektura na prahu informačního věku a Architektura v informačním věku.

Vydavatel: Zlatý řez

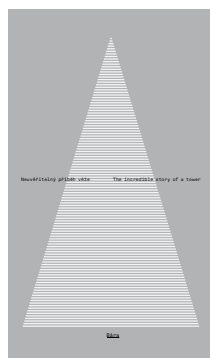
Rozsah: 124 stran, 190 x 220 mm

Cena: 290 Kč

BÁRA: NEUVĚŘITELNÝ PŘÍBĚH VĚŽE

THE INCREDIBLE STORY OF A TOWER

Jana Tichá (ed.)

„Je to zvláštní proces, kterým vzniká krásná věc. Krása vzniká buď tak, že někdo usiluje o to, udělat krásnou věc, což často vede k paskvilu nebo připodobňování jiným krásným výtvarům. Ale je i druhá cesta a já si myslím, že je daleko šťavnatější a možná i daleko lehčí. Když si člověk na začátku vezme určitý tektonický nebo konstrukční princip a hodně se do něj ponoří, začne věc vytvářet způsobem, který je vlastně velmi racionální. Když je člověk do své činnosti hluboce ponořený a pracuje s velkým zaujetím, vzniká výtvar, který manifestuje to soustředění a sílu,“ říká Martin Rajniš, autor

rozhledny Bára na Podhůře u Chrudimi.

Kniha vypráví příběh rozhledny Bára, originální dřevěné konstrukce, postavené podle návrhu Martina Rajniše hned dvakrát během dvou let. Neuvěřitelný příběh rozhledny, kterou zničilo tornádo pouhé čtyři dny po otevření a která vstala z trosk do nové krásy. Česky a anglicky.

Vydavatel: Zlatý řez

Rozsah: 80 stran, 221 x 378 mm

Cena: 390 Kč

ZLATÝ ŘEZ 32

Urbanismus, architektura města / Urbanism, Architecture of the City

Nové číslo časopisu Zlatý řez se věnuje architektuře v měřítku města a veřejnému prostoru. Uvádí ho esej sociologa Richarda Senneta, který postuluje urbanistický problém jako problém společnosti a jejích hodnot. Následují čtyři texty současných evropských architektů na téma urbanismu a veřejného prostoru, mezi nimi jeden z klíčových textů Rema Koolhaase Generické město, který vychází v češtině vůbec poprvé. Pozitivní příklady architektonických re-

alizací, které berou v úvahu urbanistický kontext a přispívají k rozvoji celého města, tentokrát zastupují finalisté posledního ročníku Evropské ceny za současnou architekturu / Mies van der Rohe Award. Projekty otiskujeme s komentářem Ireny Fialové, členky poroty MvdR Award 2009. Číslo uzavírá rozhovor amerických architektů Adama Greenfielda a Marka Sheparda o proměnách města v době globalizace a digitálních komunikačních technologií.

HAMBURK V PRAZE

Několik výstav prezentujících jednotlivé projekty i urbanistické celky vznikající v posledních letech v Hamburku.

GALERIE JAROSLAVA FRAGNERA, BETLÉMSKÉ NÁM. 5A, PRAHA 1
Pre.text / vor.vand – výstava berlínského ateliéru J. Mayera

Termín: 6. 10.–14. 11. 2010

Behnisch Architekten – prezentace staveb pro Hafencity Hamburg

Termín: 16. 10.–4. 11. 2010

Elbphilharmonie v Hafencity Hamburg / Herzog&de Meuron, návrh

KOTELNA KARLÍN GROUP, PERNEROVA 55, PRAHA 8

Maritime Hamburg on the Rise – Hafencity Hamburg and IBA Hamburg
BIG – Bjarke Ingels Group – prezentace dvou projektů pro Hamburg

Termín: 6. 10.–31. 10. 2010

GOETHE INSTITUT, MASARYKOVO NÁBŘEŽÍ 32, PRAHA 1

Doprovodná přednáška Martina Haase – Ecology.Design.Synergy

Termín: 1. 11. 2010

INVENTURA URBANISMU 2010

Cyklus intenzivních setkání, platforma, jejímž smyslem je periodicky mapovat stav urbanismu v Česku a usnadnit tak reflexi oboru. Součástí konference je provozování webových stránek postavených na videoprezentacích jednotlivých odborných příspěvků.

Pořadatel: Ústav urbanismu, Fakulta architektury Českého vysokého učení technického v Praze

Místo: Přednášková místnost M1 ČVUT, Jugoslávských partyzánů 3, Praha 6-Dejvice

Termín: 8.–9. října 2010

Více informací: www.inventuraurbanismu.cz

JOSEF PLESKOT

Dolní oblast Vítkovice, 1. část

Interaktivní videopřednáška na www.gaalerie.net

Termín: 27. 10. 2010, zahájení promítání – La Fabrika od 16 h, www.gaalerie.net

Pořadatel: o.s. gaalerie.net

DESIGNBLOK '10

Každoroční mezinárodní přehlídka novinek z oblasti designu nábytku, bytových doplňků, módy a životního stylu. Místo: na území celé Prahy ve vybraných showroomech, prodejních a galeriích.

Termín: 5.–10. 10. 2010

Více informací: www.designblok.cz

MIES VAN DER ROHE AWARD 2009

Cena EU za současnou architekturu

Výstava nejlepších evropských staveb, které se dostaly do finále nejprestížnější přehlídky současných realizací. Součástí akce jsou přednášky, filmy a besedy pro veřejnost, které budou probíhat každou středu (témata: prezentace architektury, experimentální architektura, udržitelná architektura a nominace prací do této soutěže).

Místo: Veletržní palác, Dukelských hrdinů 47, Praha 7

Termín: 29. 9.–31. 10. 2010

VÝSTAVA TVORBY ABSOLVENTŮ FA ČVUT PO 50 LETECH

Pořadatel: Obec architektů, FA ČVUT a skupina architektů

Místo: Atrium Fakulty stavební ČVUT, Thákurova 6, Praha 6

Termín: 16. 11.–30. 11. 2010

BIENÁLE ARCHITEKTURY V BENÁTKÁCH

Česká republika se prezentuje výstavou Natural Architecture – Přirozená architektura.

Autoři výstavy: Martin Rajniš, Jana Tichá, Irena Fialová

Místo: Pavilon České a Slovenské republiky, Výstavní areál Giardini, Benátky

Termín: 29. 8.–21. 11. 2010

DANIEL LIBESKIND

Architektura je řeč

Výstava tvorby.

Místo: Kabinet architektury – Dům umění, Jurečkova 9, Moravská Ostrava (GVUO)

Termín: 17. 9.–28. 11. 2010

Olomoucké dny architektury a stavebnictví

Program:

- Filmy o architektuře.
- Čítárna literatury a časopisů o architektuře a stavebnictví (zajímavé tituly časopisů i dalších publikací o architektuře a stavebnictví).
- Přednáškové centrum (přednášky, diskuse k zajímavým tématům z oblasti architektury, designu za účasti osobností těchto oborů).
- Galerie architektury a designu: profilové přehlídky architektonických kanceláří, práce studentů uměleckoprůmyslových škol a fakult VŠ, architektonické přehlídky soutěžní i nesoutěžní, přehlídka designově zajímavého nábytku, svítidel a bytových doplňků atd.
- Česká a moravská města a jejich architektura.
- Vycházka po architektonických zajímavostech Olomouce.

Pořadatelé věří, že tímto zajímavým projektem napomůžou budování obecného vkusu u obyvatel nejen Olomouckého kraje, a přispějí tak ke kultivaci a inspiraci místa, kde žijí a působí.

Doprovodné akce veletrhu STAVOTECH – MODERNÍ DŮM Olomouc

Ekoenergie – výstava a konference k úsporám energie a využití obnovitelných zdrojů energie

RegionInvest – krajská přehlídka investičních příležitostí, která dává prostor pro prezentaci investičních záměrů zejména městům a obcím Olomouckého kraje

Dřevostavba – moravská výstava a konference na téma dřevo & stavba

Termín: 4.–6. listopadu 2010

Místo: Výstaviště Flora Olomouc

Pořadatel: Omnis Olomouc, a. s., zástřita Česká komora architektů

Více informací: www.omnis.cz

PASIVNÍ DOMY 2010

Poptávka investorů po pasivních domech se neustále zvyšuje. Nově se o pasivní domy zajímají i instituce veřejné správy. Tento trend nesporně podpořila také nová Směrnice o energetické náročnosti budov. Již šest let pořádaná Centrum pasivního domu mezinárodní konference o pasivních domech. Letošní ročník – PASIVNÍ DOMY 2010 – začíná již 14. října!

Možností, jak získat přehled o současném dění na poli pasivních domů, je šestá mezinárodní konference PASIVNÍ DOMY 2010, pořádaná ve dnech 14. a 15. října na brněnském výstavišti. Na konferenci vystoupí řada českých i zahraničních odborníků, kteří jsou uznávaní nejen v oboru výstavby pasivních domů.

Hned na úvod se představí Martin Treberspurg a Roman Smutny z vídeňské Universität für Bodenkultur Wien. Jejich přednáška se bude věnovat zkušenostem ze života v nízkoenergetických a pasivních domech v Pichlingu u Linze. Treberspurg a Smutny se ve své studii zaměřili především na to, zda se skutečně povedlo dosáhnout plánovaných úspor, jaké jsou výsledné rozdíly mezi jednotlivými použitými technologiemi a jak jsou obyvatelé spokojeni.

V následujícím bloku se ve svých příspěvcích přední čeští a slovenští architekti (Josef Smola, Henrich Pifko a Mojmir Hudec) zaměří na architekturu pasivních domů. Dále v bloku vystoupí rakouský architekt Heinz Plöderl, autor řady veřejných budov v pasivním standardu ve Welsu. V tomto hornorakouském městě byly energeticky úsporně rekonstruovány nejen domov důchodců nebo základní škola, ale i kostel, který je nyní doplněn o pasivní prvky a je schopný vyprodukovat více energie, než spotřebuje.

Následující bloky konference budou věnovány rekonstrukcím v pasivním standardu. O rekonstrukcích historických památek bude hovořit Kateřina Mertenová a pohled na tuto problematiku v zahraničí nabídne italský architekt Michael Tribus. Velmi specifické a aktuální problematice v oblasti rekonstrukcí v pasivním standardu, rekonstrukci panelových domů, věnují své páteční přednášky František Macholda, Jiří Čech a Aleš Brotánek.

Doprovodný program: seminář společnosti EkoWATT zaměřený na praktické výsledky analýzy jednotlivých úsporných opatření, představení pilotního projektu realizace panelového domu v Augustinově ulici v Praze; exkurze do pasivních domů na jižní Moravě a v Rakousku.

Pořadatel: Centrum pasivního domu (www.2010.pasivnidomy.cz) ve spolupráci se slovenským Inštitútem pre energeticky pasívne domy; konference je pořádána v rámci projektu Platforma pasivních domů, který je podpořen Evropskou unií v Operačním programu Podnikání a inovace. Konference se koná pod záštitou České komory architektů.

Místo: výstaviště BVV, Brno

Termín: 14. a 15. 10. 2010

Farní kostel sv. Františka, autor: Architekten Luger & Maul, foto: Kateřina Mertenová

Výstavba pasivních a nízkoenergetických domů v Pichlingu u Linze

VÝBĚROVÁ ŘÍZENÍ NA VEDENÍ ARCHITEKTONICKÝCH GALERIÍ SKONČILA

Výběrová komise Nadace české architektury (NČA) na svém zasedání dne 12. 7. 2010 vybrala za provozovatele a galeristu Galerie Jaroslava Fragnera v Praze Dana Mertu (Architektura, o. s.) a Galerie architektury v Brně sdružení 4AM Fórum pro architekturu a média, o. s. Oba předložené projekty byly vybrány pro důraz na inovaci provozu obou galerií. NČA zároveň připravuje veřejnou diskusi o dalším fungování a profilaci obou galerií. Podrobnější informace viz www.nca.info.

Cena verejnosti

Exteriér

Rekonštrukcia a obnova budov

Občianske a priemyselné budovy

Bytové domy

Rodinné domy

Interiér

CE.ZA.AR 2010

Výstava laureátov a nominovaných diel
v rámci festivalu modernej a súčasnej architektúry

Architecture Week 2010
4.-17.10.2010
Budova Mánes, Praha I

CE·ZA·AR 2010

Cena Slovenskej komory architektov za architektúru
www.ce-za-ar.sk

hlavní partneri

organizačný partner

mediální partneri

tlačoviny SKA

FRAME

TWIN®

www.twin.cz

INNER

ROTELLA

QUATRO

EIDOS

VISION

U-TURN

STAR

LOB WEDGE

**KVALITA
DESIGN
INDIVIDUALITA**

REVOLUČNÍ ZPŮSOB, JAK VNÍMAT PROSTORY VĚTŠÍ, SVĚTLEJŠÍ A JASNĚJŠÍ.

Mnoho lidí se ve svých domovech potýká s nedostatkem přirozeného světla. Častým důvodem jsou příliš malá okna, která dovnitř propustí pouze minimum slunečního svitu, či špatně osvětlené chodby. Řešením však nemusejí být náročné stavební práce - mnohdy stačí správná volba nátěrových hmot, které jsou díky svým vlastnostem schopné místnost více projasnit. Barva Dulux Light&Space obsahuje vysoce reflexní složky, díky kterým pohlcuje podstatně méně dopadajícího světla (8 %) než klasické barvy (16 %), a odráží ho tak mnohem více zpět do prostoru. Díky barvě Dulux Light&Space je možné dosáhnout až 22% úspor elektrické energie. Výsledkem je projasněná místnost a dojem většího prostoru. K dosažení kýženého výsledku však není nutné použít pouze bílý odstín. Light&Space je k dostání ve škále 26 elegantních odstínů.

Dulux® LIGHT & SPACE
www.dulux.cz

AkzoNobel

Komplexní izolace střechy se Zelenou úsporám

WWW.FATRAFOL.CZ

Dotační program Zelená úsporám je v současné době velmi populárním tématem jak mezi laickou tak i odbornou veřejností. Společnost Fatra, a.s. (přední český výrobce solárních a hydroizolačních fólií) reagovala již na podzim loňského roku certifikací vlastní systémové skladby plochého střešního pláště FATRAROOF Thermo.

Společnost Fatra, a.s nabízí tímto krokem možnost získání dotací nejen na vrstvy, které mají tepelné izolační vlastnosti, ale i na celou skladbu střešního pláště. Střešní skladby FATRAROOF THERMO MW a PS byly certifikovány Centrem stavebního inženýrství, a.s. v září 2009 a v zásadě se liší pouze použitou tepelnou izolací. Zatímco v systému FATRAROOF THERMO MW je použita jako tepelná izolace minerální vata ORSIL ve dvou vrstvách 2 x 120 mm, u systému FATRAROOF THERMO PS je jako tepelná izolace použit pěnový polystyren 100 S Stabil společnosti PENEPOL ve dvou vrstvách 2 x 120 mm, oddělený od pěnového polystyrenu nezbytnou separační textilií FATRATEX S. Obě střešní skladby jsou variantou jednoplášťových střech o klasickém uspořádání vrstev.

Hlavní výhody jednotlivých komponentů střešní skladby FATRAROOF THERMO MW a PS

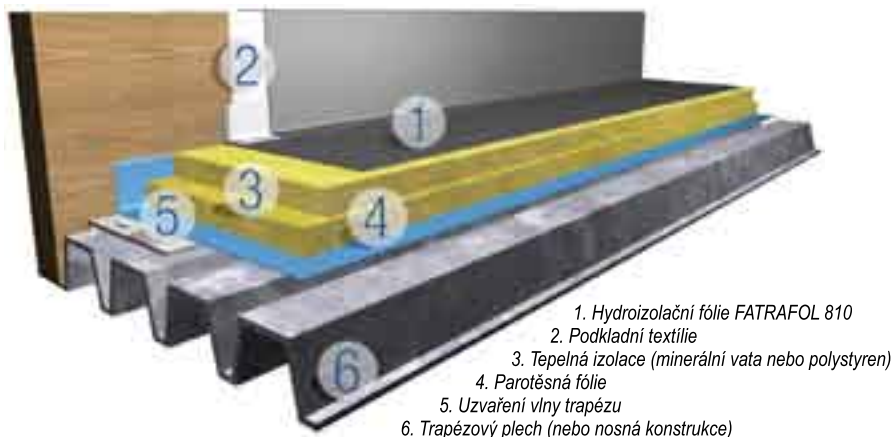
- Hydroizolační fólie Fatrafol 810 je možno mechanicky kotvit, ale i přitížit násypem z prahného říčního kameniva, případně dlažbou do terčů.
- Vysoká prodyšnost mPVC folie umožňuje v naprosté většině případů použití tenké parotěsné polyolefinové zábrany FATRAPAR.
- Dvě vrstvy tepelné izolace o celkové tloušťce 240 mm, 2 x 120 mm umožňují prostřídat svislé spáry tak, aby spáry nebyly po výšce průběžné, tím dojde k minimalizaci tepelných mostů a automatickému snížení tepelných ztrát.

Střešní systém FATRAROOF THERMO MW má v rámci programu Zelená úsporám označení technologie SVT 5423, střešní skladba FATRAROOF THERMO PS má označení SVT 5463. Podrobné informace, konzultace a rady, týkající se systému FATRAROOF THERMO MW a PS Vám rádi poskytnou pracovníci Studia izolací společnosti Fatra, a.s., případně je možno kontaktnou zelenou linku 800 260 500.

Bližší informace o celém sortimentu Fatry, a.s. jsou k nalezení na www.fatra.cz a www.fatrafol.cz.

Richard Rothbauer
Key account manager
Fatra, a.s.

Schematická axonometrie střešního systému FATRAROOF Thermo

Z pohledu projektanta je důležité navrhnout do každé stavby jen takový výrobek či systém, který je dlouhodobě prověřený a funkční a který si své vlastnosti uchovává po celou dobu životnosti stavby. V případě střešních systémů FATRAROOF THERMO MW nebo PS je těchto vlastností docíleno jednotlivými prověřenými komponenty, tedy zejména mPVC vyztuženou fólií FATRAFOL 810 tl. 1,5 mm, kterou společnost Fatra, a.s. vyrábí podle lety praxe ověřené receptury a jejíž spolehlivost je ověřena na milionech m² plochých střech nejen v ČR, ale i v řadě zemí Evropy. Vzhledem k tomu, že těžiště programu Zelená úsporám leží ve snižování energetické náročnosti budov, je nejpodstatnějším prvkem celého systému FATRAROOF THERMO v případě programu Zelená úsporám právě tepelná izolace. Dvě vrstvy tepelné izolace z pěnového polystyrenu nebo minerální vaty celkové tloušťky 240 mm se kladou se vzájemně prostřídanými spárami tak, aby se eliminoval vznik tepelných mostů ve skladbě střechy.

Hlavní výhody celého systému FATRAROOF THERMO MW a PS

- Součinitel prostupu tepla U systému FATRAROOF THERMO PS je 0,15 W/m²K, pro systém FATRAROOF THERMO MW je U = 0,16 W/m²K.
- Ucelená střešní skladba, certifikovaná zkušebnou CSI, a.s.
- Minimální přitížení nosné konstrukce střešního pláště. V případě systému FATRAROOF THERMO PS je celková hmotnost jen cca 7 kg/m².
- Možnost doplnit skladbu střešního pláště o spádové klíny z tepelné izolace, které zároveň zvýší stávající sklon podkladu nebo sklon hydroizolace přímo vytvoří. Tím zároveň dojde k adekvátnímu snížení součinitele prostupu tepla.
- Velmi rychlá instalace folie z PVC.
- Možnost instalovat hydroizolační fólii i při teplotách do -5°C.
- V rámci různých možností skladeb klasických jednoplášťových střech nejpriznivější cena.

ST001263

Výtahy 3. tisíciletí

KONE EcoSpace™

- založen na bezstrojovné technologii s pohonem KONE EcoDisc®
- jedinečný produkt určen speciálně do rezidenčních nízkopodlažních objektů (zdvih max. 35 m)

KONE MonoSpace® Standard a KONE MonoSpace® Special

- založen na bezstrojovné technologii s pohonem KONE EcoDisc®
- určen do všech typů nízkých až středněvysokých budov

KONE MiniSpace™

- technologie se strojovnou
- navržen speciálně do výškových budov

KONE TranSys™

- založen na bezstrojovné technologii s pohonem KONE EcoDisc®
- výtah pro potřeby přeprav osob a nákladů
- určeno do všech typů budov (zdvih max. 23m/40m)

KONE MaxiSpace™

- založen na technologii bez protiváhy
- umožňuje zvětšení stávající kabiny až o 50 %
- do nízkých až středněvysokých budov

NOVÁ ŘADA VÝTAHŮ S DOKONALÝM DESIGNEM

- jedinečné možnosti
- nekonečné množství designu
- řešení do všech typů budov
- snížení energetické náročnosti
- úsporu prostoru

DESIGN

Design vašeho výtahu lze sestavit dle Vašich přání
- to umožňuje nabídka Mix & Match, ve které si můžete navolit z tisíce kombinací stěn, podlah, madel, stropů, zrcadel a ovládacích panelů v kabině
- více na www.kone.cz

KONE

Komplexní řešení pro vaši budovu

- Výtahy

- Eskalátory

- Automatické dveře

- Pohyblivé chodníky

KONE, a.s., Lužná 716/2, 160 00, Praha 6, www.kone.cz

Messe München
International

Budoucnost stavění

BAU 2011

17. - 22. LEDNA • MNICHOV

www.bau-muenchen.com

**Vedoucí světový veletrh
pro architekturu, materiály, systémy**

- Přes 1.900 vystavovatelů
- 180.000 m² výstavní plochy
- 212.000 návštěvníků ze 150-ti zemí

 Komplettní servis pro návštěvníky: EXPO-Consult + Service, spol. s r. o. • info@expocs.cz • Tel. 545 176 158, 545 176 160 • Fax 545 176 159

 Messe München GmbH • info@bau-muenchen.com • Tel. (+49 89) 9 49-113 08 • Fax (+49 89) 9 49-113 09

MÉNĚ NEJISTOT VÍCE PŘÍLEŽITOSTÍ.

Revoluční změna – BIM

Díky informačnímu modelu budovy (BIM) architekti, projektanti a profesní odborníci mohou mezi sebou efektivně sdílet své části projektu v rámci celku a to i v průběhu jednotlivých fází projektu. Mohou pracovat s celým modelem, simulovat reálné provozní podmínky a sledovat chování budovy. BIM zásadním způsobem zjednodušuje pracovní proces, zvyšuje produktivitu práce a kvalitu výstupů.

Více informací na www.autodesk.cz/bim. Zkušební verze ke stažení na www.autodeskclub.cz.

Autodesk

Autodesk®
Navisworks®

Autodesk®
Ecotect® Analysis

Autodesk® Revit®
Architecture

AutoCAD® Revit®
MEP

Autodesk® Revit®
Structure

AutoCAD®
MEP

AutoCAD®
Architecture

BURZA PRÁCE

Burza práce je bezplatná služba pro architektky i investory na www.cka.cc. Vybrané aktuální inzeráty jsou bezplatně uveřejňovány v Bulletinu ČKA. V případě potřeby zveřejnit inzerát ve větším rozsahu kontaktujte, prosím, Kancelář ČKA na e-mail info@cka.cc

PXP STUDIO přijme do ateliéru v Praze na Malé Straně architekta nebo architekta s praxí, schopné samostatně vést a koordinovat projekt. Zároveň hledáme grafika na 3D modelování, rendering, vizualizace a post-produkční práce. Nabízíme kreativní práci na projektech u nás i v zahraničí, dobré platové podmínky, mladý kolektiv. Požadujeme znalost práce v programech AutoCAD, 3dsMax, Adobe Photoshop. Životopisy a ukázky prací zasílejte e-mailem.

Kontakt: Josef Panna, info@pxpstudio.com

Hledám studenta FSv, FA pro dlouhodobou spolupráci na 2–3 dny v týdnu. Kresličské práce 2D a 3D, vizualizace. Ateliér v Praze 6-Dejvicích. Znalost AutoCADu, ArchiCADu nutná. Prosím o ukázky prací (celkem do 1MB).

Kontakt: Petr Mužík, petr@atelier-muzik.cz, www.atelier-muzik.cz

Čerstvá absolventka (ČVUT, FSv, obor Architektura a stavitelství) s praxí se zájmem spolupracovat na živnostenský list s architektonickým studiem či stavební firmou. Návrhy interiérů a staveb, tvorba projektové dokumentace, tvorba vizualizace či pouhé rýsování. Možnost spolupracovat i dálkově. Programy AutoCAD, ArchiCAD a Artlantis. V případě zájmu zašlu CV s ukázkou prací. Středočeský kraj

Kontakt: Mirka Dvořáková, miruska.dvorakova@seznam.cz

Studentka posledního ročníku magisterského studia na FA ČVUT Praha shání praxi v ateliéru v Praze s možností dlouhodobé spolupráce během dokončování studia, příp. i po jeho ukončení. Svůj životopis a portfolio na vyžádání ráda zašlu e-mailem. AutoCAD, ArchiCAD 11, Allplan

2008, 3ds Max 2010, MS Office. Angličtina, němčina (pasivně), španělština (začátečník).

Kontakt: Šárka Bušová, sharyba@gmail.com

Student 4. ročníku na FSv ČVUT obor architektura pozemních staveb hledá praxi, spolupráci nejen v oblasti architektury. Znalost programů AutoCAD Architecture, Revit Architecture, ArchiCAD, Artlantis, Photoshop, 3D MAX (začátečník). Řidičský průkaz B, mluvím převážně německým jazykem, lehce anglickým. Portfolio s životopisem na požádání zašlu na e-mail.

Kontakt: Zdeněk Podlaha, rakii@seznam.cz, tel.: 737 195 590

Absolvent FSv ČVUT, obor inženýrství životního prostředí, hledá práci na HPP nebo ŽL v oblasti zpracování územně plánovací dokumentace, územně plánovacích podkladů, územních studií či v oblasti krajinného inženýrství. Znalost programů: AutoCAD (2D), ArcView GIS 3.2, MS Office Excel, MS Word. Angličtina (FCE), italština (začátečník), řidičský průkaz skupiny B a B1. Jsem samostatný, zodpovědný, komunikativní, flexibilní, rád se učím novým věcem. Mám zkušenosti i ze státní správy (Ministerstvo životního prostředí). Na požádání zašlu životopis.

Kontakt: Jan Kubín, jendakubin@seznam.cz, tel.: 604 712 389

Absolvent FSv ČVUT, obor pozemní stavby a architektura, s tříletou praxí (Praha, Barcelona, Buenos Aires), hledá externí spolupráci zejména při zhotovování architektonických vizualizací – 3DMax + V-Ray. Moje CV a ukázky prací je možné zhlédnout na <http://www.wix.com/karmazin/3D>.

Kontakt: Michal Karmazín, karmazin.michal@gmail.com

Absolventka ČVUT, fakulty stavební, obor architektura, hledá zaměstnání v Praze. Několikaletá praxe v arch. ateliéru během studia (spolupráce s architektem, návrhy, tvorba vizualizací, spolupráce na soutěžních projektech). Znalost programů: AutoCAD (2D), ArchiCAD (2D, 3D), Artlantis studio, MS Office Excel, MS Word, Photoshop, Cinema 4D (začátečník). Angličtina, francouzština, řidičský průkaz. Na požádání zašlu životopis a portfolio.

Kontakt: Martina Spurná, martina.spurna@centrum.cz, tel.: 737 403 036

TRACHEA
nábytková dvířka

NOVINKY

TVARY E7N & E8N

Nové tvary frézování E7 a E8 se liší jen nepatrně: šířkou kovové úchytky na hraně dvířek.

Mimočodem, matné fólie Canberra a Manhattan patří také k čerstvým novinkám.

**HESLO
ČKA**

Napište nám na adresu propagace@trachea.cz, uveďte heslo a my Vám **zdarma zašleme** aktuální informační materiály.

Trachea, s.r.o. | Tovární 1209, 769 01 Holešov | tel.: +420 573 502 111 | e-mail: trachea@trachea.cz

www.trachea.cz

domov za každými dvířky

VÝBĚR ČSN (ČERVEN 2010 – SRPEN 2010)

Přinášíme seznam vybraných stavebních norem ČSN a EN převzatých překladem a vydaných v průběhu minulého čtvrtletí. V přehledu jsou rovněž uvedeny technické normalizační informace TNI 73 0329 a TNI 73 0330, které jsou revidovanou verzí předchozího vydání z roku 2009.

Důvodem revize obou TNI bylo jejich široké využití praxí, zejména v souvislosti s deklarativními výpočty pro dotační programy Zelená úsporám, a zohlednění dosavadních zkušeností s jejich používáním. Ukázalo se jako vhodné a potřebné některé části textu upřesnit a doplnit. Zároveň byly zpřesněny některé požadavky na výpočet (úprava některých tabulek; podrobnější údaje ke zvýšení součinitele prostupu tepla v případě výskytu nepravidelností v obvodových konstrukcích a dále podrobnější údaje ke zvýšení průměrného součinitele prostupu tepla obálky budovy v důsledku napojení jednotlivých konstrukcí mezi sebou; dále např. doplnění

tabulek umožňující jednoduchým způsobem stanovit přenos tepla přes podlahu nepodsklepené budovy bez nutnosti použití složitých výpočtů podle ČSN EN ISO 13370; doplnění Přílohy A o postup při hodnocení přínosu energetické úpravy stávajícího rodinného domu, zejména vstupní podmínky výpočtu a informace o použití starších podkladů apod.).

Připravila Ludmila Kratochvílová,
vedoucí oddělení stavebnictví ÚNMZ

Více informací viz www.unmz.cz

Označení normy	Název normy
ČSN EN 15316-1	Tepelné soustavy v budovách – Výpočtová metoda pro stanovení potřeb energie a účinnosti soustavy – Část 1: Všeobecné požadavky
ČSN EN 15316-2-3	Tepelné soustavy v budovách – Výpočtová metoda pro stanovení potřeb energie a účinnosti soustavy – Část 2-3: Rozvody tepla pro vytápění
ČSN EN 15316-3-1	Tepelné soustavy v budovách – Výpočtová metoda pro stanovení potřeb energie a účinnosti soustavy – Část 3-1: Soustavy teplé vody, charakteristiky potřeb (požadavky na odběr vody)
ČSN EN 15316-3-2	Tepelné soustavy v budovách – Výpočtová metoda pro stanovení potřeb energie a účinnosti soustavy – Část 3-2: Soustavy teplé vody, rozvody
ČSN EN 15316-3-3	Tepelné soustavy v budovách – Výpočtová metoda pro stanovení potřeb energie a účinnosti soustavy – Část 3-3: Soustavy teplé vody, příprava
ČSN EN 13779	Větrání nebytových budov – Základní požadavky na větrací a klimatizační systémy
ČSN EN 12599	Větrání budov – Zkušební postupy a měřicí metody pro přejímky instalovaných větracích a klimatizačních zařízení
ČSN EN 14303-14	Tepelné izolační výrobky pro zařízení budov a průmyslové instalace
ČSN EN 14695	Hydroizolační pásy a fólie – Asfaltové pásy pro hydroizolaci betonových mostek a ostatních pojižděných betonových ploch – Definice a charakteristiky
TNI 73 0329	Zjednodušené výpočtové hodnocení a klasifikace obytných budov s velmi nízkou potřebou tepla na vytápění – Rodinné domy
TNI 73 0330	Zjednodušené výpočtové hodnocení a klasifikace obytných budov s velmi nízkou potřebou tepla na vytápění – Bytové domy
ČSN EN 13670	Provádění betonových konstrukcí
ČSN EN 14250	Dřevěné konstrukce – Požadavky na prefabrikované nosné prvky s kovovými styčnickovými deskami s prolisovanými trny
ČSN EN 1858	Komíny – Konstrukční díly – Betonové komínové tvárnice
ČSN EN 12966-1+A1	Svislé dopravní značení – Proměnné dopravní značky – Část 1: Norma výrobku
ČSN EN 534+A1	Asfaltové vlnité desky – Specifikace výrobku a zkušební metody
ČSN 75 5115	Jímání podzemní vody
ČSN ISO 26906	Hydrometrie – Rybí přechody na objektech pro měření průtoku

KAM SMĚŘUJE VÝVOJ V ENERGETICKY ÚSPORNÉ VÝSTAVBĚ?

V posledních měsících došlo, zatím bez povšimnutí médií, doslova a do písmene k legislativnímu průlomům stran aktivit parlamentu a Rady EU. V oblasti nízkoenergetického stavění se v horizontu několika málo let stane pasivní dům v Evropě uzákoněným a nepodkročitelným standardem i pro běžnou výstavbu. To generuje vývoj a rozšíření nových metod hodnocení staveb, ale i změn v projektové praxi. V západní Evropě se objevují první programové nástroje, které investorovi v každé fázi práce objektivně zobrazí, co architekt za jeho peníze tvoří... Pojdme se na to podívat blíže.

1. OBLAST PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Evropská unie je již řadu let lídrem na poli energetických úspor. **Směrnice 2002/91/ES o energetické náročnosti budov (EPBD 1)** se stala základním evropským předpisem, v jehož důsledku byla do zákona o hospodaření s energiemi č. 406/2000 Sb., ve znění pozdějších změn, zakotvena povinnost vybavit každou budovu průkazem energetické náročnosti, který je dle vyhlášky o dokumentaci staveb nedílnou součástí projektové dokumentace stavby ke stavebnímu povolení. Od 1. ledna 2009 je zakotvena povinnost provádění nových budov a rozsáhlejších změn stávajících budov tak, aby měly požadovanou nízkou energetickou náročnost.

(Energetický průkaz na svém štítku zařazuje budovu podle stupňů náročnosti, označených písmeny A–G, přehlednou formou v procentech uvádí podíl dodané energie připadající na vytápění, chlazení, větrání, přípravu teplé vody a osvětlení). Jedná se opět o grafickou formu národního dokumentu, německý či finský průkaz energetické náročnosti budovy vypadá odlišně.

Zcela nová **směrnice Evropského parlamentu a rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov** ze dne 19. května 2010 (EPBD 2) vytyčuje čtyři hlavní oblasti a zavazuje členské státy, že zajistí, aby:

- ! do 31. prosince 2020 všechny nové budovy byly budovami s „téměř nulovou spotřebou energie“, v případě budov užívaných a vlastněných veřejnou mocí se termín zkracuje do roku 2018,
- ! společně snížily do roku 2020 celkové emise skleníkových plynů alespoň o 20%,
- ! společně zvýšily energetickou účinnost do roku 2020 o 20 %,
- ! společně zvýšily podíl energie z OZE do roku 2020 na 20 %.

V preambuli Směrnice je uvedeno:

„Podíl budov na celkové spotřebě energie v Unii činí 40 %. Tento sektor se rozrůstá, což bude mít za následek zvýšení spotřeby energie. Snížení spotřeby energie a budov proto představují důležitá opatření nutná ke snížení energetické závislosti Unie a emisí skleníkových plynů. Spolu se zvýšeným využíváním energie z obnovitelných zdrojů by opatření přijatá za účelem snížení spotřeby energie v Unii umožnila Unii dodržení závazku splnění Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), dlouhodobého závazku zachovat nárůst globální teploty pod 2 °C i závazku snížit do roku 2020 celkové emise

skleníkových plynů alespoň o 20 % ve srovnání s hodnotami z roku 1990 a v případě mezinárodní dohody o 30 %. Snížená spotřeba energie a zvýšené využívání energie z obnovitelných zdrojů také hrají důležitou úlohu při podpoře zabezpečování zásobování energií, technologického vývoje a při vytváření příležitostí k zaměstnání a regionálního rozvoje, zejména ve venkovských oblastech.“

! „Opatření k dalšímu snižování energetické náročnosti budov budou brát v úvahu klimatické a místní podmínky i mikroklima vnitřního prostředí a efektivnost nákladů.“ Směrnice zohledňuje ekonomické aspekty, pracuje s termíny „nákladově efektivní nebo nákladově optimální“ úroveň energetické účinnosti.“

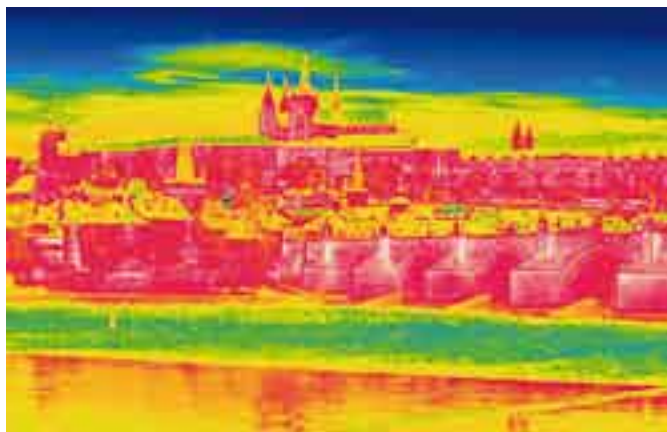
! „Od členského státu se nevyžaduje, aby stanovil takové minimální požadavky na energetickou náročnost, které nejsou nákladově efektivní v rámci odhadovaného ekonomického životního cyklu.“

! „Nákladově optimální úroveň je úroveň energetické náročnosti, která vede k nejnižším nákladům v průběhu odhadovaného ekonomického životního cyklu stavby, přičemž nejnižší náklady se určují s ohledem na pořizovací, provozní náklady, úspory a případné příjmy z výroby elektrické energie a případné náklady na likvidaci.“

! „Veřejný sektor ve všech členských státech by měl v oblasti energetických úspor hrát vedoucí úlohu, a proto vnitrostátní plány nastaví náročnější cíle pro budovy, jež jsou využívány orgány veřejné moci.“

! „Potenciálnímu kupujícímu nebo nájemci budovy nebo ucelené části stavby budou prostřednictvím certifikátu energetické náročnosti poskytnuty správné informace o energetické náročnosti budovy...“

! „V posledních letech vzrostlo množství klimatizačních systémů v evropských zemích. To způsobuje značné problémy v dobách nejvyššího zatížení, zvyšuje náklady na elektřinu a narušuje energetickou rovnováhu. Prioritou by měly být strategie, které zlepšují tepelné vlastnosti budov během letního období. Pozornost by proto měla být zaměřena na opatření, která zabraňují přehřátí, jako je zastínění a dostatečná tepelná kapacita konstrukce budovy, a na další rozvoj a používání technik pasivního chlazení, zejména těch, jež zlepšují vnitřní mikroklimatické podmínky a mikroklimatické podmínky v okolí budov.“

Důraz na energetické úspory se postupně stává důležitým parametrem nejen moderní architektury, ale i změn historických budov – ilustrační snímek, Hradčany snímán termovizní kamerou. Foto: MF Dnes

V případě nových obytných satelitů je kromě problematické architektonické úrovně zjevná „posedlost“ projektantů střechními okny, která vede k významným tepelným ztrátám a přehřívání podkrovní v létě.

„Stanoví požadavky na nezávislou energetickou certifikaci budov nebo ucelených částí budov, na pravidelnou inspekci otopných soustav (kotle od 20 kW) a klimatizačních systémů (od 12 kW) v budovách a na nezávislé systémy kontroly certifikátů energetické náročnosti a inspekčních zpráv.“

„Členské státy se mohou rozhodnout, že nestanoví nebo nebudou uplatňovat požadavky na energetickou náročnost, certifikaci a kontroly u těchto kategorií budov: budovy v rámci památkových zón, kulturní památky, budovy pro bohoslužby a náboženské účely, dočasné stavby, rekreační stavby a všechny stavby s celkovou užžitnou podlahovou plochou menší než 50 m².“

„Členské státy stanoví pravidla k sankcím za porušení vnitrostátních právních předpisů přijatých na základě této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich provádění. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující...“

Obsah směrnice je společným cílem pro všechny země Unie, není diktátem s požadavkem doslovného naplnění paragrafů, jak jsem měl již možnost mylně z několika úst slyšet... Předpokládám, že proto bude možné v rámci členských států s kvótami, uvedenými v posledních třech bodech, opět obchodovat.

Je motivací, adresně určenou jednotlivým národním vládám, tak aby zajistily její implementaci do národních předpisů. (Právo na úseku stavebního řádu není Evropě jednotné, ale národní, v některých státech dokonce zemské.) Unie bude zkoumat naplnění cíle a smyslu výše uvedené směrnice, rámcového evropského zákona, to bude Česká republika stejně jako další členské země muset prokázat. Nenařizuje tedy jednotný postup, ale dosažení společného cíle. Na druhou stranu je možné svobodně zvolit přísnější požadavky než ve Směrnici uvedené. Členské země budou zpracovávat vnitrostátní plány na zvýšení počtu budov

s potřebou tepla téměř nulovou a v pravidelných intervalech předkládat zprávy Komisí.

Nechci být falešným prorokem, ale mám za to, že pokud se povede cíle směrnice naplnit, bude to v oblasti energetiky a stavebnictví mít obdobný dopad jako vynález parního stroje nebo historický přechod z palivové základny dřeva na uhlí. Začíná nová éra, a co na to architekti?

Směrnice není bleskem z čistého nebe, petrifikuje pouze to, co již signalizovala předchozí směrnice, v poloze dlouhodobých cílů. Nikdo proto nemůže tvrdit, že nebyl včas informován, pokud ovšem chtěl. Trend směřující k pasivním a posléze k nulovým domům byl jednoznačně nastaven již před rokem 2002. Směrnice racionálně poskytuje další následné 8–10leté přechodné období, „narázníkové pásmo“ pro lepší orientaci veřejného mínění, přizpůsobení legislativy, projektových, výrobních a dodavatelských kapacit.

Budu se těšit na to, která z politických stran zvedne jako první hozenou rukavici, je to silné politické téma a dále prostor pro zajímavý byznys. Směrnice předpokládá podporu a dotační tituly v rámci vnitřní politiky jednotlivých členských zemí, stejně jako cílené programy na energetické úspory financované z centra Unie. Čili opět se bude porcovat velký medvěd, obdobně jako v případě Zelená úsporám.

Nepříliš známé jsou závěry „Nezávislé odborné komise (NEK) pro posouzení energetických potřeb České republiky v dlouhodobém časovém horizontu“ z 30. září 2008, již vedl biochemik Václav Pačes (předseda Akademie věd ČR v letech 2005–2009), jmenované Topolánkovou vládou, které nebyly v kompletní podobě nikdy v tisku publikovány (zdroj: www.vlada.cz).

Doporučovaly mimo jiné (str. 214) zavedení nízkoenergetického standardu v Česku pro stavby financované z veřejných prostředků oka-

Modelový příklad typické developerské výstavby. Bytový dům, monolitický systém doplněn vyzdívkami. Plášť je přetažen několika centimetry minerální vlny, která během montáže několikrát zmokla. Dům, který nesplňuje elementární požadavky právních předpisů, je nabízen v realitách jako „kvalitní zděná stavba“.

ČSOB Radlice. Pohled na plně prosklený vstupní portál a zastřešení vnitřní „julice“. Zajištění kvalitních parametrů vnitřního prostředí ve všech otevřených prostorách kancelářského typu „open space“ je zjevně mimo reálné technické možnosti TZB. Podlahová plocha 82 400 m², dokončeno 2007, architekt: Josef Pleskot a kolektiv.

mžité, tj. od roku 2008 (!), pro ostatní stavby od roku 2010 a pasivního standardu od roku 2015. Je tedy evidentní, že naplnění požadavků evropské směrnice je i v tuzemských poměrech z pohledu alespoň některých špičkových a nezávislých odborníků nejen možné, ale i reálné a ekonomicky nezbytné.

Směrnice ukládá transpozici do národních právních řádů do 9. července 2012. Podle Marie Báčové z ČKAIT se dosáhne implementací směrnice v zemích Evropské unie do roku 2020:

- | úspór energie ve výši 60–80 mil. tun ekvivalentu ropy ročně, tj. snížení spotřeby konečné energie o 5–6 %,
- | úspór CO₂ ve výši 160 až 210 mil. tun ročně, tj. snížení celkových emisí o 4–5 %,
- | 280–450 tisíc nových pracovních míst, především v sektoru stavebnictví.

Souhrnný materiál hodnotící dopady na domácí ekonomiku aktuálně připravuje občanské sdružení CPD spolu s dalšími partnery.

Nicméně nepochybuji o tom, že v duchu domácí tradice z určitých kruhů může být učiněn pokus o chráněné „posvátné zvíře“, stejně tak předpokládám u celé řady institucí i firem typicky české švejkování a snahy se naplnění směrnice co nejdéle, případně úplně vyhnout.

Přítom mám za to, že rychlá aklimatizace firem i projektových kanceláří povede k jejich konkurenční výhodě na domácím i zahraničním trhu.

Je známým faktem, že architekti, výrobci a dodavatelé staveb, kteří jsou zaměřeni na segment energeticky úsporné výstavby, neměli v Rakousku nebo v Německu nouzi o zakázky ani v období předchozích cyklů hospodářské recese.

První vlaštovku jsem již zaznamenal. Jeden z největších tuzemských architektonických ateliérů získal adresnou dotací jeden milion korun z evropských fondů a na jaře letošního roku vypsal výběrové řízení na profesní vzdělávání svých architektů v oblasti navrhování budov, jejichž spotřeba energií je téměř nulová. Přednášky, workshopy a exkurze již probíhají.

Pro srovnání, odstupující předseda České komory architektů Dalibor Borák se ve stejné době pokoušel přesvědčit představenstvo Komory o nezbytnosti akceptace směrnice v termínech dřívějších, než uvádí směrnice, s cílem připravit v předstihu architektky na změněné podmínky pro jejich práci. Byl jediným, kdo z přítomných hlasoval pro. (CPD sdružující v této oblasti významnou základnu praktikujících odborníků včetně architektů přitom nabídlo představenstvu v tomto smyslu plnou podporu a pomoc.)

Přesto argumenty proti byly v zásadě dva:

- | nechut k bruselským direktivám,
- | energeticky úsporná výstavba prý omezuje tvůrčí rozlet architekta.

Pro úplnost, Směrnice pamatuje i na roli architektů, projektantů při snižování energetické náročnosti budov:

„... Členské státy by měly dále architektům a projektantům umožnit, aby při plánování, projektování, výstavbě a renovaci průmyslových nebo obytných oblastí řádně posoudili optimální kombinaci zlepšení v oblasti energetické účinnosti, používání energie z obnovitelných zdrojů a ústředního vytápění a chlazení, a měly by je k těmto činnostem pobízet.“

2. HODNOTICÍ NÁSTROJE PRO STAVBY

Nastartovaný kult „zelené architektury“ vede zejména investory k hledání platformy, na základě které by se jejich stavby, o něco šetrnější k životnímu prostředí, vymezily vůči běžné stavební produkci a zároveň se zviditelnily, jako podklad zejména pro reklamu. Tyto společnosti se hlásí k principům udržitelného rozvoje a stavění. Vychází z předpokladu, že udržitelnost záměru/projektu není dána pouze úsporou energií. Jejich motivace je zjednodušeně řečeno slogan: „Kdo něco znamená, certifikuje.“

Dosažené stupně certifikace v rámci hodnoticích nástrojů vedou proklamativně k lepším hospodářským výsledkům: nižším provozním nákladům o 20–35 %, vyšším nájmu, vyšší obsazenosti budov a vyšší prodejní hodnotě – likviditě stavby, nižším svázaným emisím skleníkových plynů a nižším nákladům na zaměstnance, k budovám s lepším klimatem vnitřního chráněného prostředí, které má vliv na motivaci zaměstnanců a jejich nižší nemocnost. Požadováno je ověření nezávislou institucí. Stupně ocenění mají pozitivní vliv na výši pojistky stavby (zdroj: RPG Real Estate, 11/2008).

Globálně se aktuálně užívají asi tři desítky různých hodnoticích nástrojů, které zohledňují jednotlivé aspekty výstavby, energie a dopravu, znečišťování ovzduší, konstrukční materiály, odpady, sociální aspekty, dostupnost MHD atd.

Jak uvádí profesor Hájek z pražské techniky, certifikace je záměrně odlišná v různých klimatických oblastech, vždy odpovídá regionálním podmínkám.

Z nich jsou nejrozšířenější americký **LEED** (od roku 1994 asi 1800 budov), britský **BRE** (od roku 1990 1360 certifikovaných budov) a francouzský **HQE** (od roku 1996 192 certifikovaných budov).

Pro porovnání, design atria pasivní administrativní budovy Energon, podlahová plocha 8000 m², Ulm, Německo, architekt: Stefan Oehler, Archkom, realizace 2002.

Grand Prix architektů 2010, cena v kategorii Novostavba, Central park Praha. Jedná se o typický „teplný zářič“, autor: A69 – architekti.

Jedná se více o marketingové nástroje než o programy, které by skutečně objektivně a v celém komplexu hodnotily parametry stavby a její vliv na životní prostředí. Každý z nich pracuje s jinými hodnoticími kritérii a i v rámci shodných kritérií přiřazuje jednotlivým vlastnostem z celkové sumy 100 % různou váhu v bodech.

Pro názornost, pokud bych chtěl být škodolibý, nechal bych posoudit předmětnou budovu několika programy a pro svoje developerské PR bych použil jen to hodnocení, které je pro mě nejpříznivější, významnou roli samozřejmě hraje i renomé a rozšířenost vybraného programu.

Konkrétní příklad posouzení budovy programem LEED si můžeme ukázat na často publikované ČSOB v Praze-Radlicích, v které pracuje asi 2400 lidí (zdroj: Bovis a Ivo Koukol, hlavní manažer projektu, 11/2008).

Sustainable Sites / Výběr lokality	20 %	14 of 14
Water Efficiency / Nakládání s vodami	7 %	2 of 5
Energy & Atmosphere / Energetická náročnost	25 %	9 of 17
Materials & Resources / Použité materiály a přírodní zdroje včetně odpadů	19 %	4 of 13
Indoor Environmental Quality / Kvalita vnitřního prostředí	22 %	11 of 15
Innovation & Design Process / Inovace v navrhování stavby	7 %	3 of 5
Total	100 %	43 of 69 > Gold

(Hodnocení: certifikováno LEED 26–32, stříbro 33–38, zlato 39–51, platina 52–69.)

Vidíme, že v „měkkých“ hodnoticích kritériích obecně dosahuje budova ČSOB dobrých výsledků, vzhledem k umístění na stanici metra dokonce v prvním řádku výborných (získala plný počet bodů), zatímco bohužel v těch „tvrdých“ (energetická úspornost, hospodaření s vodou, volba stavebních materiálů) výsledků průměrných až zcela podprůměrných. Budova se dlouho v průběhu zpracování dat držela na úrovni nižšího, běžného, „stříbrného“ hodnocení. Celkově je výsledné hodnocení „zlaté“, a v tisku v rozporu s objektivní skutečností se hovoří o nízkoenergetické stavbě, která u nás údajně nemá obdobu...

Za zmínku stojí, že hodnocení bylo prováděno z popudu generálního dodavatele v době, kdy byla stavba rozestavěná natolik, že zpětná vazba již nebyla ekonomicky přijatelná.

Banku s investičními náklady 2,95 mld. Kč stála certifikace 2,5 mil. Kč, tedy asi něco přes jedno promile výše investice.

Grand Prix architektů 2000, Národní cena za architekturu, kolonka Rudník, Archteam Náchod. Standard nadpraží oken bytů po 5 letech od realizace. Aktuální situace je podstatně horší. Foto: Ivan Misar

Bohužel všechny hodnoticí nástroje zachycují pouze „mrtvé informace“ dané projektovou dokumentací a parametry stavby. Zkušenosti skutečných uživatelů, zaměstnanců, kteří v budovách tráví celou pracovní dobu a bezprostředně, byť subjektivně, dokážou posoudit kvalitu vnitřního prostředí a celkovou pohodu, hodnoceny zmíněnými nástroji nejsou.

Jedna velká stavební společnost poté, co si postavila nové administrativní sídlo, testovala spokojenost zaměstnanců barevnými míčky, které házeli při odchodu do dvou skleněných válců. Sympatická, demokratická snaha, žel po krátkém čase byla zrušena...

SB Tool CZ. V rámci konference Udržitelná výstavba budov ve střední Evropě – od teorie k praxi na konci června 2010 byl v Praze týmem pracovníků Fakulty stavební ČVUT představen nový tuzemský nástroj SB Tool CZ pro environmentální hodnocení staveb. Zahrnuje v sobě objektivněji proporčně nastavená kritéria hodnocení udržitelné výstavby ve čtyřech segmentech: environmentální kritéria, sociální kritéria, kritéria z oblasti ekonomiky a managementu a kritéria týkající se lokality budovy. Nejedná se o komerční nástroj, ale o hodnocení vyvinuté na akademickém pracovišti. Lze si jen přát, aby si získalo oblibu a vážnost u investorů a orgánů veřejné moci a postupně se rozšířilo jako standardní tuzemský hodnoticí nástroj.

3. CERTIFIKACE PASIVNÍCH DOMŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ

Aktuálně dokončuje občanské sdružení Centrum pasivního domu, (CPD) přípravu na spuštění programu ověřování vlastností pasivních domů ukončenou mezinárodně uznávaným certifikátem na základě metodiky německého PHI PHPP.

Certifikát bude sloužit jako záruka kvality postaveného domu. Předmětem kontroly bude projektová dokumentace i vlastní provádění stavby. Záměrem je omezit nekvalitní realizace a možnost rozporovat klamavé reklamní nabídky firem. Certifikát bude vydáván CPD ve spolupráci s autorizovanými architekty, inženýry, techniky a energetickými auditory.

Předmětem certifikace bude:

- | ověření projektové dokumentace a ověření výpočtu potřeby tepla na vytápění a dalších závazných hodnot dle metodik PHPP (návrh a optimalizace pro konkrétní stanoviště a konkrétní podmínky) a TNI (deklarativní výpočet pro účely přiznání dotace),
- | kontrola vlastní realizace stavby – shoda navržených a skutečně použitých výrobků a materiálů, provedení klíčových konstrukčních detailů, doložení testu neprůvzdušnosti, protokol o zaregulování vzduchotechnického zařízení.

Cílovou skupinou budou koncoví stavebníci a realizační firmy, pro které bude certifikát v rámci jejich marketingu ověřenou referencí.

Postup vydávání certifikátu pasivního domu:

- | kontrola výpočtu dle PHPP + TNI,
- | podrobné doložení (výpočet) tepelných mostů a vazeb,
- | podrobné doložení zastínění,
- | nutno doložit projekt pro provedení stavby, včetně všech detailů tepelných mostů a tepelných vazeb,
- | doložení průběhu realizace (fotodokumentace, test neprůvzdušnosti),
- | doložení protokolu o zaregulování VZT.

(Zdroj: Jan Bárta CPD)

Josef Smola

PODLAHOVÝ SYSTÉM AFFTEC

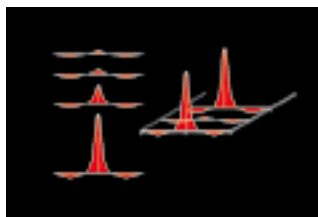
Betonové podlahy z plochých desek vyztužené ocelovými nosníky ukotvenými na betonových sloupech jsou dnes běžně používanou technologií ve stavebnictví.

Obvykle používanou metodou při výrobě betonových podlah nebo stropů je provádět veškeré práce na místě, tzv. „in situ“. Tato metoda je jednoduchá, přičemž beton je naléván do formy, aby vytvořil podpěry, a v okamžiku, kdy jsou podpěry sloupoví vytvrzeny, je použito dočasné bednění podlahy, na kterou jsou pokládány výtzuže do betonu, tak aby vytvořily mřížku (kari síť), která vyztužuje podlahu z obou stran. Plastová nebo ocelová distanční tělíska se pak používají pro správné ukotvení a umístění výtzuží nad a pod bedněním, aby byla dodržena šířka vrstvy. Další výtzuže (roxory), spojující horní a spodní vrstvu mřížky, se pak přidávají v oblasti podpěr. V okamžiku, když jsou veškeré výtzuže na místě, nalije se beton, aby vyplnil bednění a vytvořil podlahu, popř. strop. V okamžiku, kdy beton ztuhne, výsledná podlahu rozloží zátěž mezi ocelovými výtzuhami, které přenáší tahové síly, a mezi betonovou deskou, která přenáší tlakové síly.

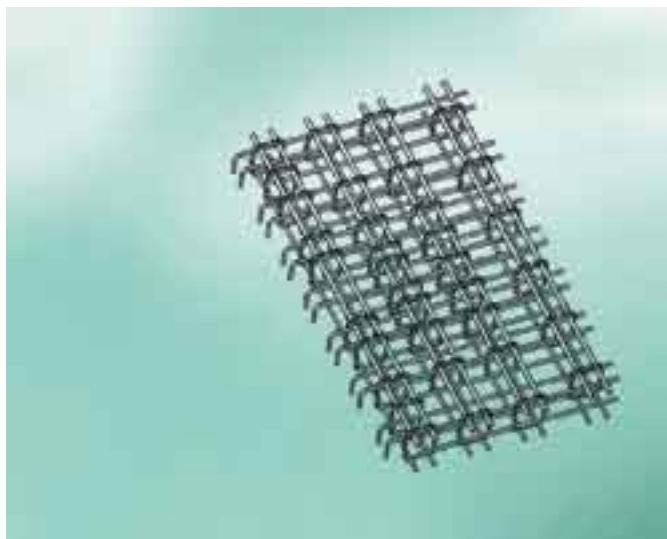
Oblast ve spojení s podpěrou přenáší nejvyšší zátěž s nejvyšším rizikem poruchy a také i z tohoto důvodu přitahuje nejvyšší pozornost a dohled při stavbě.

Existuje mnoho doporučení pro konstruktéry pro návrh, analýzu a detailní zpracování betonu a práci s ocelovými výtzužemi pro podlahy. Výzvou pro konstruktéry je dosáhnout ekonomického řešení při splnění všech požadavků vyplývajících ze zamýšleného užití stavby, z požadavků norem a z požadavků omezení konstrukce stavby.

Je jasné, že nejvyšší napětí podlahy je omezeno na oblast blízko podpory. Podobné rozložení napětí je také u napětí ve smyku. Konstruktor obvykle chce omezit tyto napěťové špičky zhuštěním ocelových výtzuží v oblasti napěťových špiček a snížením jejich počtu v oblasti dále od podpěr, kde je napětí menší. Toto zvýšení nebo snížení lze provést buď zvětšením mezer mezi výtzužemi, nebo změnou velikosti (tloušťky) jednotlivých tyčí. Požadavek na dostatečnou vzdálenost mezi výtzužními tyčemi, aby se beton mohl rozlévat mezi výtzužemi, praktické problémy na stavbě s několika různými rozměry výtzužních tyčí, vkládání spojek pro rozložení smykového napětí, s tím vším se musí konstruktéři „poprát“.

Namáhání v ohybu v rovnoměrně zesílené podlaze, které má špičky napětí na podporách a rapidně klesá spolu se vzdáleností.

Univerzální řešení je vzít jeden nebo dva rozměry tyčí, udržovat rovnoměrné mezery a vkládat spojky pro rozložení smykových sil. Takové řešení znamená malé oblasti podlahy s velmi vysokými napěťovými špičkami, které rozkládají zátěž na širší plochu. V podstatě špička napětí je snížena a její šířka je větší. Přerozdělení zátěže na méně zatížené oblasti má za následek zvýšení průhybu podlahy. To je nežádoucí jev všude, a zvláště ve specifických podmínkách, jako jsou např. podlahy v nemocnicích, laboratořích apod.

V případech, kdy konstruktéři chtějí zlepšit parametry konstrukce, např. v nemocnicích, obvykle lze zvýšit buď množství ocelových výtzuží, nebo tloušťku betonové vrstvy. Zvýšení tloušťky podlahy ale znamená více betonu a vyšší budovu, např. zvýšení vrstvy betonu o 5 cm znamená při dvanáctipatrové budově zvýšení stavby o 60 cm a zvýšení množství spotřebovaného betonu o jednu šestinu.

Irská firma Afftec Systems Ltd. vyvinula postup návrhu a výroby optimální tloušťky podlahy. Firma podala patentovou žádost na ocelovou konstrukci, kterou lze smontovat buď přímo na místě, nebo ji přivést dopředu smontovanou na místo stavby a poté umístit konstrukci na podpěru nosníku. Patentová žádost pokrývá celkem tři různé postupy výroby pomocí této ocelové konstrukce.

Uvedená metoda umožňuje navrhnout neefektivnější využití ocelových výtzuží s minimální tloušťkou podlahové plochy a také umožňuje umístit ocelové výtzuže přesně tam, kde je to potřeba, a šetřit tak i pracovní síly.

Toho je dosaženo pomocí proměnné oblasti mezer mezi výtzužemi tak, aby odpovídaly zatížení a napětí, uložení výtzužních tyčí a spojek tak, aby splnily technické parametry a zároveň umožnily betonu protakat mezi výtzužemi, a v neposlední řadě výrobou prefabrikovaných dílců ocelové konstrukce s výtzužemi, které lze použít přímo na stavbě.

Popisovaná metoda používá specifické postupy při návrhu a výrobě, což má za následek prefabrikovanou ocelovou konstrukci ve formě „klece“. Tato klec již obsahuje veškerou potřebnou práci s ocelovými výtzužemi okolo podpěry, zabudovanou v jedné konstrukci. Konstrukci lze vyrobit v dílně, kde je mnohem snazší zpracovat různé rozměry a mezery mezi tyčemi a kde lze také mnohem lépe sledovat kvalitu práce. Při umístění na stavbě pak ocelová „klecová“ konstrukce poskytuje referenční bod pro navazující práci, a vylepšuje tak efektivitu rozmístování dalších ocelových výtzuží, které nejsou součástí klecové konstrukce. Kontrola tak stačí již jen vizuální.

Navíc je zde vzájemná symbióza mezi návrhem podlahy a klecovou konstrukcí. Postup návrhu vede ke klecové struktuře a použití klecové struktury zase na oplátku umožňuje konstrukční návrh. Postup návrhu je také v souladu se všemi normami.

Firma hledá partnery z oblasti stavebních firem pro metodu „in situ“ na bázi poskytnutí licence, popř. pro poskytnutí licence na jednotlivé stavby podle jejich velikosti. Zástupci firmy nabízí poradenství, jak postupovat od návrhu, analýzy, výpočtů ocelových výtzužních tyčí až po výrobu „klecové“ konstrukce. Díky svým zkušenostem nabízí firma poradenství i v obtížných situacích na bázi denní taxy. Pro metodu prefabrikovaných dílců pak nabízí licenci pro výrobu, kde díky objemu výroby lze očekávat podstatnou ekonomickou výhodu.

Jiří Janošec,
Technologické centrum Akademie věd ČR

Technologické centrum AV ČR (www.tc.cz) je národním informačním centrem pro evropský výzkum, připravuje analytické a výhledové studie v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a zabývá se mezinárodním transferem technologií. V současné době mj. koordinuje českou část evropského projektu na podporu malých a středních podniků a transfer technologií s názvem Enterprise Europe Network (www.enterprise-europe-network.cz). Nabídky a poptávky po technologiích a inovačních řešeních lze vyhledávat také on-line v angličtině na webu www.enterprise-europe-network.cz/transfer/.

VÝSTAVBA JUSTIČNÍHO PALÁCE V BRNĚ BYLA S CHYBAMI

Petr Rafaj, předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), potvrdil pokutu 200 000 Kč Krajskému soudu v Brně za výstavbu justičního paláce. Průběh zadání a realizace této veřejné zakázky v minulosti prověřoval Národní kontrolní úřad i policie. Důvodem bylo prodražení stavby z původně předpokládaných 786 milionů Kč bezmála na dvě miliardy.

Rozhodnutí ÚOHS se týká jen výstavby menší z obou staveb. Proti rozhodnutí ÚOHS již podal soud žalobu. Antimonopolnímu úřadu vadila skutečnost, že rozsah dodatečných prací narostl o více než 100 procent, než soud původně předpokládal. Zadavatel dle ÚOHS nebyl oprávněn využít opčního práva. Podle textu rozhodnutí muselo být navýšení dodatečných prací Krajskému soudu v Brně již v průběhu zadávacího procesu zjevné. Tím, že soud vedl jednání pouze se společností IMOS Brno a nevyhlásil novou soutěž, porušil zákon o veřejných zakázkách. Soud podle ÚOHS v případě otevřené soutěže mohl obdržet i výhodnější nabídku, než byla ta nakonec realizovaná. ÚOHS se případem začal zabývat na základě závěrů Nejvyššího kontrolního úřadu. Krajský soud v Brně v souvislosti s justičním areálem, který byl otevřen již loni, porušil zákon o veřejných zakázkách podruhé. První pochybení se týkalo pořízení nábytku. O financování paláce, který je největší stavební investicí justice v regionu, se zajímala i policie a státní zastupitelství. Podezření ze spáchání trestného činu se nepotvrdilo. Ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil kvůli financování výstavby podal loni na šéfa brněnského krajského soudu Jaromíra Pořízka kárnou žalobu. Hlavně proto, že soud neuzavřel dodatek k původní smlouvě se stavební firmou a navíc překročil stanovený rozpočet. Neuspěl s ní.

Z tiskové zprávy ČTK

Více informací o průběhu zadání veřejné zakázky na Justiční palác v Brně viz Bulletin ČKA 1/2010, str. 48–49.

PŘIPOMÍNKY ČKA K AUTORSKÉMU ZÁKONU

Česká komora architektů zaslala 17. června 2010 řediteli odboru autorského práva Ministerstva kultury ČR JUDr. Pavlu Zemanovi své náměty a podněty k připravované novele autorského zákona. S přihlédnutím k rané fázi legislativní přípravy novely i ke skutečnosti, že novela sleduje implementaci evropských směrnic v souvislosti s jinými autorskými díly než díly architektonickými a urbanistickými, jejichž zvláštnosti z nich tvoří zcela specifickou skupinu autorských děl, uvítala ČKA možnost se na přípravě tohoto předpisu aktivně spolupodílet již v počátečních fázích v rámci expertní součinnosti týkající se autorskopravní ochrany děl architektonických a urbanistických v těch případech, kdy by se připravovaná novela mohla uvedených děl dotknout.

Návrhy změn se týkají ustanovení:
 § 9 odst. 4 (vznik práva autorského),
 §11 odst. 3 a 5 (Obsah práva autorského – osobnostní práva),
 § 12 (Právo dílo užít),

§ 38d (Licence k dílům užitého umění a dílům architektonickým),
 § 46 (Základní ustanovení licenční smlouvy),
 § 50 odst. 4 (Omezení licence),
 § 61 (Dílo vytvořené na objednávku a soutěžní dílo).

NÁZEV OBORU KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA

Vzhledem k nepřesnostem, které se objevují v tisku, požádala ČKA počátkem září odborná média o respektování názvosloví architektonických oborů vyplývajících ze zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

Od června 2008 je v platnosti aktuální znění zákona č. 360/1992 Sb. Tento zákon mimo jiné vymezuje obory pro autorizované architekty:

- architektura,
- územní plánování,
- krajinářská architektura.

Zvláště bylo apelováno na užívání názvu oboru krajinářská architektura, který není zažitý. Pro název tohoto oboru současná čeština stále používá mnoho různých dřívějších tvarů – zahradní architektura, zahradní a krajinářská architektura nebo zahradní a krajinná architektura, popř. krajinná architektura. ČKA se domnívá, že pro naši zemi a její kulturu bude přínosné respektovat a používat jeden název, který je v současnosti platný.

VÝKON AUTORSKÉHO A INVESTORSKÉHO (TECHNICKÉHO) DOZORU

V souvislosti s opakujícími se dotazy a opakujícími se pochybeními v profesní praxi opakujeme vydání stanoviska Komory k výkonu autorského a investorského (technického) dozoru nad prováděním stavby. Stále se opakují případy, že je autorem projektové dokumentace odepírána možnost provádět řádný autorský (technický) dozor nad souladem prováděné stavby s dokumentací. Architekti mnohdy o těchto skutečnostech neinformují prokazatelným způsobem místně a věcně příslušný stavební úřad, čímž v plném rozsahu nesou také za uvedenou stavbu odpovědnost.

Odpovědnost, plynoucí i z dalších souvisejících ustanovení stavebního zákona [zejména ustanovení o kontrolních prohlídkách stavby (§ 133 an. SZ), o stavebním deníku (§ 157 SZ) a dalších] vynikne především v případech, kdy byly podstatně porušeny řádné postupy a v souvislosti s tím nastaly vážné škody na zdraví a majetku, nebo dokonce ztráty na životech (případy, žel, v poslední době časté).

ZÁKLADNÍ PŮSOBNOST ARCHITEKTŮ

Základní působnost je stanovena v § 158 až § 160 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Celkový rozsah odpovědnosti uvádí § 159 odst. 2 stavebního zákona, z něhož plyne, že architekt (autor projektu) odpovídá za „... správnost, celistvost, úplnost a bezpečnost stavby provedené podle jím zpracované projektové dokumentace a proveditelnost stavby podle této dokumentace...“, přičemž této odpovědnosti se nemůže zbýt ani jí nemůže být zbaven, leda způsobem právně kvalifikovaným, při němž odpovědnost za celý projekt od počátku převezme s jeho výslovným souhlasem jiný autorizovaný architekt.

Tato ustanovení jsou provedena jednak zákonem č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, a to zejména ustanoveními § 4, 6 až 8, 12, 13, 17 až 19. Kromě toho platí pro autorizované osoby vymezení rozsahu oprávnění stanoveného prováděcími předpisy k zákonu, jimiž jsou autorizační řády obou profesních komor. V Autorizačním řádu ČKA jsou podrobněji provedena výše citovaná ustanovení zákona, a to speciálně ustanovením § 3, 4 až 7 a 9, jimiž se vymezuje rozsah oprávnění pro jednotlivé obory a specializace a podmínky a předpoklady vzdělání a odborné praxe pod vedením (to jest před udělením autorizace). Tato ustanovení se uplatňují v souběhu s ustanovením § 3 odst. 1 a § 5 Profesionálního a etického řádu ČKA (obdobně též ČKAIT).

V souladu s ustanovením § 159 odst. 2 stavebního zákona projektant „... odpovídá za správnost, celistvost, úplnost a bezpečnost stavby provedené podle jím zpracované projektové dokumentace a proveditelnost stavby podle této dokumentace, jakož i za technickou a ekonomickou úroveň projektu technologického zařízení, včetně vlivů na životní prostředí. Je povinen dbát právních předpisů a obecných požadavků na výstavbu vztahujících se ke konkrétnímu stavebnímu záměru. Statické, popřípadě jiné výpočty musí být vypracovány tak, aby byly kontrolovatelné. Není-li projektant způsobilý některou část projektové dokumentace zpracovat sám, je povinen k jejímu zpracování přizvat osobu s oprávněním pro příslušný obor nebo specializaci, která odpovídá za jí zpracovaný návrh. **Odpovědnost projektanta za projektovou dokumentaci stavby jako celku tím není dotčena.**“

Tomu odpovídá ustanovení § 12 odst. 2 a odst. 6 zákona o výkonu povolání, kde se výslovně uvádí, že autorizovaná osoba „... je povinna vykonávat činnosti, pro které jí byla udělena autorizace, osobně, popřípadě ve spolupráci s dalšími autorizovanými osobami nebo ve spolupráci s jinými fyzickými osobami, pracujícími pod jejím vedením. ... K zajištění řádného výkonu odborných činností, **přesahujících rozsah oboru, popřípadě specializace**, k jejímuž výkonu byla autorizované osobě autorizace udělena, je autorizovaná osoba povinna vyzvat ke spolupráci autorizovanou osobu s příslušnou autorizací.“ Toto zákonné ustanovení podrobněji provádí ustanovení § 3 odst. 1 PEŘ, které autorizovanému architektovi ukládá odpovídat „... za odbornou

úroveň výkonu svého povolání, zejména za odbornou úroveň dokumentů označených jeho razítkem a podpisem a za odbornou úroveň děl realizovaných podle jeho návrhů, projektů nebo plánů“ a za tím účelem vykonávat „... nad touto realizací, popřípadě nad její další přípravou, autorský dozor“.

Architekt je povinen v souladu s ustanovením § 5 odst. 1 „... k řádnému výkonu odborných činností, které svou povahou **překračují rozsah jeho autorizace**, přizvat ke spolupráci osobu s autorizací v příslušném oboru, popřípadě specializaci“. Odstavec 2 téhož paragrafu jde dokonce ještě dále a ukládá architektovi povinnost „... přizvat ke spolupráci dalšího architekta i k činnostem spadajícím do rozsahu jeho autorizace, pokud svou povahou nebo náročností tuto spolupráci vyžadují“.

Shora uvedené předpisy také stanovují, že nedílnou součástí projektových prací je provádění autorského (technického) dozoru nad realizací stavby. Další důsledky pak spojují s těmito činnostmi profesní předpisy České komory architektů (ČKA) a České komory inženýrů a techniků (ČKAIT), zejména Profesionálního a etického řád a Disciplinární a smírčí řád. Podpůrně plyne odpovědnost za výkon tzv. „autorského dozoru“ z několika dalších právních předpisů, zejména ze zákona autorského a zákona trestního. Ve fázi provádění stavby se mnohdy rozhoduje o konečné kvalitě stavby, přičemž se velmi často projeví nezbytnost zasáhnout do projektové dokumentace – k takovým zásahům je ovšem oprávněna toliko osoba autora projektu, a to za podmínek stanovených obecnými právními předpisy, zejména zákonem stavebním a zákonem autorským.

Podrobnosti o rozsahu a obsahu výkonu autorského a investorského (technického) dozoru jsou uvedeny v některých pomocných profesních dokumentech, zejména ve vzorových smlouvách a v dokumentu Výkony a honoráře architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě. V poslední době byla vydána publikace „Plánování území a projektování staveb“, v níž jsou podrobně uvedeny standardy profesních výkonů a standardy profesní dokumentace vypracovávané v jednotlivých projektových, popřípadě plánovacích výkonových fázích.

Výkon autorského (technického) dozoru je součástí základních profesních výkonů při projektování. Tyto výkony jsou rozčleněny do devíti výkonových fází – 1. fáze přípravy zakázky, 2. fáze vypracování návrhu, 3. fáze vypracování dokumentace pro územní řízení, 4. fáze vypracování projektu pro stavební povolení, 5. fáze vypracování dokumentace pro provedení stavby, 6. fáze vypracování podkladové dokumentace pro výběr dodavatele, 7. fáze spolupráce při výběru dodavatele, 8. fáze výkon autorského technického (popřípadě zvláštní výkon investorského /technického/ dozoru) a konečně 9. fáze uvedení stavby do provozu a užívání s vypracováním dokumentace skutečného provedení stavby.

Od všech těchto činností je nutno odlišit samu organizaci stavby a tzv. výkon funkce stavbyvedoucího (§ 153 SZ), za něž nese ze zákona odpovědnost stavební firma (dodavatel stavby), která se této své zákonné odpovědnosti nemůže zbýt a jejíž zákonná odpovědnost by měla být i jednoznačně potvrzena smluvně, resp. výkon „stavebního dozoru“ [§ 2 odst. 2 písm. d)] v případech staveb jednoduchých, prováděných svépomocí (pro tento výkon postačuje osoba kvalifikovaná). Obdobně nutno odlišovat výkon funkce „koordinátora bezpečnosti práce“, jehož postavení (žel) do jisté míry koliduje s postavením stavbyvedoucího a jemuž zásadně přísluší kontrolovat podmínky bezpečnosti zařízení a pracovních postupů z hlediska ochrany životů a zdraví.

ODPOVĚDNOST

V souladu s výše citovanou obecnou právní úpravou a s profesními předpisy a dokumenty a z těchto předpisů vyplývající odpovědnosti autorizovaných osob je autorizovaná osoba povinna vykonávat činnosti autorizované osoby v celém rozsahu, včetně výkonu autorského (technického) dozoru, neboť jí je tato **odpovědnost svěřena ze zákona jako odpovědnost správní (veřejnoprávní)** a v jejím rámci specificky odpovědnost **disciplinární**, a tudíž v rámci zákona a profesních předpisů disciplinárně postižitelné konání, a odpovědnost **trestně-právní**. Nadto nese autorizovaná osoba jako autor projektu i odpovědnost **smluvní** (soukromoprávní), a to v celém rozsahu, včetně odpovědnosti za škody způsobené výkonem profese (pro který musí být autorizovaná osoba ze zákona řádně a v dostatečné výši pojištěna). Z uvedených důvodů a s přihlédnutím ke stanovené odpovědnosti je nezbytné, aby v případě nemožnosti vykonávat „autorský dozor“, popřípadě při obstrukcích fakticky tento dozor znemožňujících autorizovaná osoba – autor projektu informovala prokazatelnou formou místně a věcně příslušný stavební úřad.

Autorským dozorem je tedy ve smyslu výše uvedeném třeba rozumět celkový dozor **autora projektu nad prováděním stavebního díla** od okamžiku ukončení projektových prací a výběru dodavatele stavby až do ukončení stavby a uzavření zakázky, a to ve smyslu § 157 SZ (odstavec 2 tohoto ustanovení nelze vykládat restriktivně tak, že „autorský dozor“ nemusí být sjednán ani u staveb, pro něž stavební zákon nepředvídá vedení stavby osobou kvalifikovanou, resp. předpokládá vypracování projektové dokumentace rovněž osobou kvalifikovanou). Česká komora architektů tedy v souladu s obecnými právními předpisy a předpisy profesními autorským dozorem úplným rozumí a do všeobecných náležitostí obsahu a členění výkonu autorského a investorského technického dozoru zahrnuje:

VÝKON AUTORSKÉHO (ESTETICKÉHO A TECHNICKÉHO) DOZORU [ATD]

Výkon autorského estetického a technického dozoru architekta/inženýra dohodne klient s architektem/inženýrem ve smlouvě a zahrnuje zejména:

- ▮ poskytování vysvětlení potřebných k vypracování realizační dokumentace, popřípadě provádění supervize nad její přípravou;
- ▮ soulad dokumentace dočasných objektů zařízení staveniště se základním řešením zařízení staveniště;
- ▮ účast na odevzdání staveniště;
- ▮ dodržení souladu dokumentace (tvarového, materiálového, technického a technologického, dispozičního a provozního řešení) s prováděnou stavbou s přihlédnutím k podmínkám určeným stavebním povolením a poskytování vysvětlení potřebných pro plynulost výstavby;
- ▮ posuzování návrhů zhotovitelů stavby na změny a odchylky v částích dokumentace zpracovaných zhotoviteli stavby z pohledu dodržení technicko-ekonomických parametrů stavby, popřípadě dalších údajů a ukazatelů;
- ▮ sledování předepsaných zkoušek materiálů, konstrukcí a prací prováděných zhotoviteli stavby a jejich výsledků, sledování kvality prováděných dodávek a prací (certifikáty, atesty, protokoly a podobně);
- ▮ vyjádření k požadavkům na větší množství výrobků a výkonů oproti schválené dokumentaci;
- ▮ sledování postupu výstavby z odborného technického hlediska a časového plánu výstavby
- ▮ účast na odevzdání a převzetí stavby nebo její části;
- ▮ účast na kontrolních dnech a provádění zápisů do stavebního deníku, popřípadě udílení závazných pokynů dodavateli stavby jinou smluvně s klientem sjednanou formou;
- ▮ průběžné informování klienta o všech závažných okolnostech souvisejících s prováděním výstavby.

VÝKON INVESTORSKÉHO (TECHNICKÉHO) DOZORU [ITD]

Výkon investorského technického dozoru není součástí honoráře. Může být (a obvykle bývá) součástí výkonu obstaravatelských („inženýrských“) činností architektem/inženýrem, dohodnou-li jej smluvní strany v základní smlouvě, popřípadě v samostatné smlouvě příkazní/mandátní.

Zahrnuje zejména:

- ▮ seznámení se s dokumentací pro provedení stavby, obsahem smluv a s obsahem stavebního povolení;
- ▮ odevzdání a převzetí staveniště a zabezpečení zápisů do stavebního deníku;
- ▮ protokolární odevzdání směrového a výškového vytyčení stavby;
- ▮ účast na kontrolním zaměření terénu dodavatelem stavby před zahájením prací;
- ▮ dodržení podmínek stavebního povolení a opatření státního stavebního dohledu po dobu realizace výstavby;
- ▮ péči o systematické doplňování dokumentace pro provedení stavby a evidence dokumentace dokončených částí stavby;
- ▮ projednání dodatků a změn dokumentace, které nezvyšují náklady, neprodlužují lhůtu výstavby a nezhoršují parametry stavby;
- ▮ průběžné informování klienta o všech závažných okolnostech souvisejících s prováděním výstavby;
- ▮ kontrolu věcné a cenové správnosti a úplnosti oceňovacích podkladů a faktur, jejich soulad s podmínkami uvedenými ve smlouvách a jejich předkládání k úhradě klientovi;
- ▮ kontrolu těch částí dodávek, které budou v dalším postupu zakryty nebo se stanou nepřístupnými, zapsání výsledku kontroly do stavebního deníku;
- ▮ odevzdání připravených prací dalším zhotovitelům stavby na navazující činnosti;
- ▮ spolupráce se zhotovitelem dokumentace a zhotoviteli stavby při provádění nebo navrhování opatření k odstranění případných vad dokumentace;
- ▮ sledování předepsaných zkoušek materiálů, konstrukcí a prací prováděných zhotoviteli stavby a jejich výsledků, sledování kvality prováděných dodávek a prací (certifikáty, atesty, protokoly a podobně);
- ▮ sledování vedení stavebních a montážních deníků;
- ▮ hlášení archeologických nálezů;
- ▮ spolupráce na opatřeních na odvrácení nebo omezení živelních událostí;
- ▮ kontrola postupu prací dle časového plánu stavby a ustanoveními příslušných norem;
- ▮ kontrola řádného uskladnění materiálů, strojů a konstrukcí;
- ▮ příprava podkladů pro závěrečné vyhodnocení stavby;
- ▮ příprava podkladů pro odevzdání a převzetí stavby nebo jejích částí, účast na přejímkách, účast na kolaudačním řízení;
- ▮ kontrola odstraňování vad a nedodělků;
- ▮ kontrola vyklizení staveniště zhotovitelem stavby;
- ▮ zabezpečení spolupráce s odpovědnými geodety.

Z hlediska autorského se tedy (technickým) dozorem (kvalitativním) rozumí jednak veškerý dohled nad souladem detailně zpracovávané projektové dokumentace, například projektové dokumentace výrobní či dílenské, popřípadě dokumentace skutečného provedení stavby s dokumentací základní a veškerý dohled nad případným prováděním změn v projektové dokumentaci z hlediska jejich souladu s celkovým autorským architektonickým řešením, jednak veškerý dohled nad souladem na stavbě realizovaných činností s požadavky projektu z hlediska autorského záměru, zejména s požadavky dispozičního a tvarového řešení, charakteru a vhodnosti užitých materiálů a technologií ve vztahu k projektu, zejména veškerý průběžný a namátkový dohled autora projektové dokumentace nad **souladem užitých technologických postupů s požadavky stanovenými projektovou dokumentací** a právními předpisy a příslušnými platnými technickými normami, a to včetně práva uložit v případě pochybností dodavatelské firmě doložení certifikátu k použité technologii nebo nařídít, aby takové ověření bylo provedeno, a veškerý průběžný a namátkový dohled autora projektové dokumentace nad **souladem užitých materiálů a technických řešení s požadavky stanovenými projektovou dokumentací** a právními předpisy, popřípadě příslušnými platnými technickými normami, a to včetně práva uložit v případě pochybností dodavatelské firmě doložení certifikátu k užitému materiálu nebo technickému řešení nebo nařídít, aby takové ověření bylo provedeno.

Z hlediska investorského se (technickým) dozorem (kvantitativním) rozumí jednak veškerý průběžný dohled investora, obvykle a pravidelně zastoupeného třetí osobou, jejíž postavení však není stanoveno zákonem (popřípadě autorem projektové dokumentace jako osobou neinformovanější, a tudíž i nejpovolanější) nad souladem vykázané spotřeby materiálů

s množstvím odvedených a vykázaných stavebních prací a nad plněním harmonogramu výstavby, jednak řízení rozpočtu stavby a dohled nad uskutečňovanými platbami, jímž se rozumí prověřování a oceňování prací, osvědčování a ověřování plateb a potvrzování fakturace, a konečně výkon některých tzv. (nepřesně nazývaných) „inženýrských“ činností, jimiž se rozumí zejména **obstarávání** různých povolení a vyjádření, popřípadě spoluúčast na organizaci stavby (která však zásadně přísluší stavební firmě, a to ze zákona, stejně jako například zajištění bezpečnosti na stavbě), popřípadě zastupování klienta na správních jednáních, obchodních jednáních a podobně, a konečně **vysvětlování dalších podmínek a požadavků zakázky**, účast na výběrových řízeních dodavatelských firem.

Přenos výkonu kvalitativního (autorského /technického/) dozoru z výše uvedených zákonných odpovědností na třetí osoby není možný jinak než s výslovným souhlasem autora projektu a klienta, přičemž musí být jasně určen i přenos odpovědnosti, pokud ovšem takový přenos není ze zákona vůbec vyloučen (postup obdobný jako při převzetí zakázky v průběhu projektových prací).

Vyloučen není výkon kvantitativního investorského (technického) dozoru jinou osobou než osobou autorizovanou, která je autorem projektu.

Tuto činnost může vykonávat investor sám, popřípadě může jejím výkonem pověřit i osobu třetí na základě smluvním. Vzhledem k praktičnosti celistvého výkonu dozoru nad prováděním stavebního díla osobou, která je s tímto dílem nejdůvěrněji seznámena, to jest s autorem projektu, doporučuje Česká komora architektů pověřovat i výkonem kvantitativního (investorského technického) dozoru autora projektu v rámci sjednání zvláštních profesních výkonů.

Zvláštním případem je provádění „technického dozoru“ při rekonstrukci stavby, zejména pak při obnově stavby památkově chráněné. V těchto případech se nad standardní výkon „technického dozoru“ provádějí speciální dozorové činnosti, které plynou z nutnosti sledovat stavbu a reagovat na nová zjištění, která nebylo možno ověřit standardními projektovými a stavebně historickými postupy. V případech obnovy památkově chráněných objektů má tedy výkon „technických dozoru“ mimořádný význam a honorování těchto činností se provádí buď paušálem (navýšením honoráře na výkon dozoru až o 1/3), popřípadě zvláštním oceněním nadstandardních výkonů, obvykle hodinovou sazbou za výkon činností vysoce až velmi vysoce kvalifikovaných.

Jiří Plos

JE NĚCO SHNILÉHO VE STÁTĚ DÁNSKÉM! CO S TÍM?

Když mně někdo vykrade byt, ateliér nebo auto, to jsem schopen přežít, ale když mně vykrade mozek, srdce a duši, to je horší než vražda, je to podobné kastraci. Vykrádání duševního vlastnictví by podle toho mělo být trestáno co nejpřísněji. Ve skutečnosti je tomu právě naopak.

Vykrádání by jako první hráč měl bránit autorský zákon. Ten je ovšem zcela bezzubý. Tím, že vykradači do něj udělali celou řadu děr, kterými celá podstata ochrany snadno vyteče, a k dispozici tam nakonec zůstávají pouze nástroje k bezohlednému drancování bez jakýchkoliv zábran.

Další ochrannou institucí by měla být pro architekty Komora architektů a její Etický kodex. § 26 Kodexu jednoznačně tvrdí, že členové Komory chrání svoje i cizí autorská práva. Bohužel dozorcí rada Komory, jejíž hlavní náplní je kontrola toho, zda je Etický kodex členy Komory dodržován, se na případné porušování dívá více než laxně.

PŘÍBĚH PRVNÍ

Zažil jsem před lety ilustrativní případ s architektem Radkem Květem z Brna, který sám jako člen Dozorcí rady kodex jednoznačně porušil. Dozorcí rada se ústy svého předsedy Pavla Rady, kámoše Květa, stížností odmítla vůbec zabývat.

PŘÍBĚH DRUHÝ

Dalším důvodem bezútešného stavu je závadné chování nás architektů samotných, včetně těch, kteří jsou předmětem nejvyšších poct a obdivu. Například prof. Alena Šrámková, osobnost Komory, dala investoru bíanco souhlas, že koncept miliardové zakázky zpracuje za mrzký honorář 40 tisíc korun. Kodex toto kvalifikuje jako práci zdarma a ta je kodexem jednoznačně zakázána! Investoru tím dala jasný signál, že si své duševní práce vůbec neváží. Když si sám sebe neváží, má investor plné právo považovat mě za bambulu a tak se ke mně nadále chovat. Ví, že je ve snaze získat zakázku za každou cenu tato praxe velmi rozšířená. Nicméně u hvězd, jakou je prof. Šrámková, je smutné to, jaký příklad tím dávají svým studentům a četným obdivovatelům včetně prezidenta, od kterého také dostala významění. Takovým chováním naše hvězdy podřívají samu podstatu důvěryhodnosti profese. Paní profesorka mimo vši pochybnost porušila celkem tři paragrafy kodexu. Moji stížnost na toto jednání profesorky dozorcí rada bez problému odmítla a neshledala v tom nic, co by mohla odsoudit.

Vím o obdobném případě s jiným koncem z Bratislavy, kdy britský investor požádal sedm architektonických týmů, aby mu miliardovou zakázku zpracovali jako obvykle za nedůstojnou almužnu. A sedm týmů svorně jednohlasně řeklo: Tak to ne! No a britský investor zalapal po dechu a musel hledat jiný způsob komunikace. Jedině takové společné jednání, kdy se z naší strany vytvoří tržní protitlak, nám může pomoci zvýšit náš profesní kredit.

Centrum sídliště Malešice, Praha 10, 2000–2002

PŘÍBĚH TŘETÍ

Nejhorší případ jsem zažil u soutěže na vlnářství Sonberk v roce 2004. Vyzváni byli čtyři architekti: Josef Pleskot, Svatopluk Sládeček, Miro Hofman a já. Po společné prezentaci návrhů nám investor poslal k podpisu dodatečnou smlouvu, která byla novou podmínkou pro zaplacení soutěžních nákladů, které měly být podle původní dohody proplaceny 14 dnů po prezentaci. V dodatečné smlouvě investor požadoval, abychom se na sto let vzdali svých autorských práv, pod hrozbou pokuty a náhrady škod v případě porušení. Znamenalo by to, že po zaplacení pokuty by moje děti a jejich děti sto let platily investorovi nějaké desátky. Další věta smlouvy vylučovala na dobu sto let, abych si sám podle vlastního projektu mohl postavit takové vlnářství v situaci, kdy jsem investoru předal svoje autorská práva. Takovouto smlouvu jsem považoval za otrockou. Obrazně to byl příkaz, abych se svlékl, odevzdal kreditní kartu, mobil, klíče od bytu a auta, předal mu manželku a na znamení morální převahy mě ještě kopnul do ksichtu a zadku. Takovou nehoráznost jsem dosud nezažil. Jaké bylo ale mé překvapení, když jsem zjistil, že všichni tři soutěžící, včetně mého nejlepšího přítele Josefa Pleskota, tuto drzost podepsali. Jako neposluš-

Vinařství Sonberk – Hustopeče, 2004

ný rebel jsem byl z případného vítězství hned vyloučen. Soutěž pak vyhrál Pleskot, který podpis této otročké smlouvy nazval: „standardním institutem poskytnutí licence“ (?). Podle mě to byl naopak nedůstojný souhlas s vlastní nesvěprávností. Tak jak mně to přikazuje Etický kodex Komory, máme chránit svoje autorská práva. Tím, že jsem vazalskou smlouvu nepodepsal, byl jsem bohužel jediný hlupák, který se naivně domníval, že takto své právo ochrání. Překvapení pokračovala. Pleskotův nepodařený vítězný návrh byl nakonec změněn tak, že se realizace vinařství nápadně podobá našemu soutěžnímu prostorovému konceptu (?!).

Dovysvětlení – Například prostorový koncept člověka: nahoře hlava, abych dobře viděl, slyšel a čuchal, pod tím plíce, srdce, dvě ruce, abych se mohl objímat, a dole nohy, abych se mohl pohybovat, a mezi nohama pohlavní orgán. A pokud je to tlustý nebo hubený, malý nebo velký, muž nebo žena, černý, růžový, případně zrzavý, stále je to stejný koncept „člověk“! Pokud je ale hlava mezi nohama a místo hlavy pohlavní orgán, jde o zcela jiný, méně vhodný prostorový koncept. Obsahem návrhu vinařství je prostorová technologická linka, která může být jako „člověk“ formálně interpretována různými způsoby. Tvrdím, že Pleskot na můj soutěžní prostorový koncept narouboval svoje formální zpracování v duchu jeho roštu dáblíckého UMPRUM. Podal jsem na arch. Pleskota stížnost dozorčí radě Komory. Dozorčí rada, podle mě hluchá a slepá, do třetice už tradičně na chování arch. Pleskota neshledala nic závadného.

Se svou nespokojeností jsem se svěřil předsedovi Komory architektu Daliboru Borákovi a ten mně odpověděl, že mně lidsky rozumí, ale že Komora nemá, mimo volené orgány a platné řády, žádné prostředky, jak přimět architektky, aby se chovaly podle Etického kodexu. Pokud se chovají tržně, mají podle něho na to plné právo (?). Je to úplně stejné, jak to píše Václav Klaus ve své nové knize Kde začíná zítřek: „Morálka se zavést nedá. Morálku kázat smysl nemá, resp. je to příliš laciné“ (??). A jen tak cudně utrousil, že trh je imperfektní. Je to ale tak, jak to říká Ludvík Vaculík: „Trh je nenasytý, sobecký a nevzdělaný.“ Toto je vražedná kombinace, je to smlouva s ďáblem, která morálku vytlačuje na okraj propasti.

Jakýpak smysl má za této situace Etický kodex Komory, který stále platí, když většina architektů včetně největších hvězd se jím neřídí? Podobně je to bohužel v celé naší euro-americké „civilizaci“ s desaterem nebo u Francouzů s „Liberté, égalité, fraternité“. Nic takového, ani náhodou, tam také neplatí!

K AUTORSKÉMU ZÁKONU

Tak jak jsem to napsal v úvodu, mám jednoznačný pocit, že autorský zákon chrání především vykradače duševního vlastnictví. Mám za to, že by se komora architektů měla vzeprout k pokusu o zásadní změnu některých paragrafů autorského zákona. Zákon je záměrně strašně složitý tak, aby v houšti paragrafů unikl podstatný smysl ochrany autorů. Autor je zpravidla ve slabším postavení ve srovnání s mocnými investory nebo reklamními agenturami. No a právníci jsou pochopitelně ze ziskových důvodů radši na straně silnějšího partnera, na straně, kde se krade, než na straně, která krádežím brání.

Nejhorší a zcela nelogický je § 33, který stručně řečeno říká, že na veřejném prostranství se bez omezení krást může. Krást není z principu možné, ani na veřejnosti, ani v soukromí. Můj návrh je tento paragraf jako celospolečensky závadný okamžitě zrušit!

Paragraf je výsměchem ochraně autorských práv. Připomíná mně to situace v projektových ústavech za totality, kdy se říkalo, že autorem pro-

jektu není nikdo, protože na projektu makali všichni. Takže autory jsou všichni! § 33 je vlastně horší než totalitní morálka, protože vykradači nepřispěli vůbec ničím, jen krádeží. U paragrafů 33 až 39 považují za špatně položené opakující se úvodní tvrzení: „do autorského práva nezasahuje“. Pokud autorský zákon má chránit autora, mělo by to být definováno naopak negativně: „do práva zasahuje“.

Takto je to paradoxní vzkaz vykradačům, za jakých podmínek krást mohou. Podobně jsou definované podmínky poskytnutí licence ve smyslu legalizace krádeže duševního vlastnictví. Z paragrafu 49 bych rozhodně zrušil odstavec b) o bezúplatném poskytnutí licence. Jak je jasné vidět i z případu Sonberk, licence nebyla poskytnuta bezúplatně „zdarma“, ale signatáři za ni naopak tvrdě zaplatili nesvěprávností. V Komore architektů nedávno na toto téma proběhl seminář, který pro mě měl tento nepřijemný podtext, interpretovat institut licence podle vzoru „Pleskot“.

V zákoně zcela chybí stěžejní paragraf o tom, že pokud je duševního vlastnictví používáno k výdělečným účelům, může to být jedině za bezvýhradného souhlasu autora, který stanoví podmínky podílu na tomto zisku, například v určitém rozmezí procent.

Licence by se měla stejně jako standardní projekt prodávat. Tak jak to píše architekt Jan Sapák v EŘE 21, 4/09: „výlučně v naprosto odůvodněných případech, např. z humanitárních důvodů, může být poskytnuta zdarma.“ V žádném případě by neměla být používána jako dumping za situace, kdy se architekti nedůstojně plazí před investorem, aby tak za cenu podrazu na ostatní nečestně získali zakázku.

K REKLAMNÍM AGENTURÁM

Měl jsem tu čest přímo s Mark BBDO, kteří projevili zájem použít pro reklamu Toyoty fotografii Tančícího domu. Trval jsem na tom, že chci fotografie montáže vidět. Agent BBDO se s fotografií dostavil do mého ateliéru. Ukázalo se, že je tam i foto Hubáčkova Ještědu. Fotografie se mně dvakrát nelíbila, proto jsem souhlasil s tím, že půjde o jednorázové použití do časopisu za honorář 20 tisíc. Bylo dohodnuto, že o dohodě sepišeme smlouvu. Mailem mně přišla smlouva, že za dohodnutý honorář firmě přenechávám doživotně používání fotografie Tančícího domu bez jakéhokoliv omezení a jeho poskytnutí třetí osobě! Smlouvu jsem opravenou podle původní dohody poslal zpět. Obratem mně přišla odpověď, že mám přijet smlouvu podepsat do BBDO. Agentu jsem volal s tím, že BBDO chce něco ode mne a že mají přijet oni za mnou.

Pak jsem byl naopak rád, že jsem to na vlastní oči viděl: firma totiž sídlí v budově Purkrabství na Vyšehradě, před domem parking se stádem vozů nejlepších značek. A u vchodu do budovy je po obou stranách firemní vlajkosláva a nad tím nápis: „Soli Deo Gloria“ (Jenom Boha chválíme). Pochopitelně toho přes mamon.

Další reklamní příběh byl s veletrhem FOR ARCH, kde bez dohody se mnou použili jako hlavní symbol veletrhu Tančící dům. Když jsem se ozval, na jednání přišel můj bývalý student ve funkci hlavního architekta veletrhu. Díval se nechápavě, o co mně jde. Tvrdil mně, že mají souhlas investora a fotografa, a to podle něj úplně stačí. Vysvětloval jsem mu neúspěšně, že nositelem duševního vlastnictví jsme pouze Gehry a já a nikdo jiný. Bývalý student se tvářil nechápavě, pak uraženě a nakonec agresivně. Musel jsem se trapně domáhat svých práv pomocí právníků. Výsledek mě vůbec neuspokojil.

Chtl jsem totiž dosáhnout didaktického účinku, toho, že je o použití práv nutné požádat předem. O vyšší kompenzace jsme se dohadovali jako na trhu. Považoval jsem za logické, že mám právo procentuálního podílu na finančním rozsahu akce. Bylo mně řečeno, že to je nesdělitelné tajemství. Stejně tak mě zpětně zajímalo, jaká cena byla u reklamy Toyoty. Když sečtu ztrátu času, nervů psaní dopisů, jednání a honorář právníků, vítězem jsem ani náhodou nebyl já.

NA ADRESU SOUDU

Když jsem se rozhodoval, jak vyřešit problém mého vztahu s arch. Pleskotem u vinařství, měl jsem tři možnosti: ochranná autorizace autor-ská, Komora nebo soud.

Soud jsem okamžitě zavrhl vzhledem k tomu, že například už pátým rokem chodím k soudu s klientem, který se rozhodl, že mně nezaplatí 400 tisíc, přestože po dvouhodinovém rozhovoru za účasti svědků sám uznal, že k tomu nemá žádný důvod. Tvrdil totiž mimo jiné, že je mou povinností v úrovni návrhu stavby mít kladná písemná stanoviska institucí. Předseda soudu vůbec netušil, o čem je řeč, nechtěl se ani nikam podívat, ani zeptat. Po čtyřech letech byl pro neschopnost odvolán, ale stačil ještě určit znalce, se kterým se můj klient sešel a po chlapské dohodě

mu nadiktoval, co má do znaleckého posudku napsat. Soudce dokonce přehlédl to, že můj klient návrh, o kterém tvrdil, že má „závažné“ nedostatky, podal s mým zfalšovaným podpisem na žádost o územní řízení. Nekompetentnost soudu nelze popsat slovy. Společenské postavení architektů je ve srovnání s právníky diametrálně rozdílné. Architekt, který se uchází o zakázku pomocí soutěže, musí ze sebe vydat, pokud chce vyhrát, to nejlepší ve velmi krátkém čase. Soutěžní výlohy za tento výkon jsou pak zpravidla víceméně symbolické. Následuje dlouhé čekání na nejjistý výsledek soutěže s velkým počtem neznámých.

Když má ale architekt problém a rozhodne se, že s ním půjde k soudu, musí si najmout právníka. S právníkem uzavře smlouvu, na základě které advokátovi za každý jeho úkon zaplatí odpovídající honorář bez jakékoliv jistoty o tom, jak dopadne soud a jak dlouho bude trvat. Ve stejné situaci by právník dostal honorář jen v případě, že obhájí práva architekta.

V mé výše popsané cause předseda soudu neměl žádný zájem co nejrychleji zjistit, kdo má pravdu, a viníka spravedlivě potrestat. Jeho zájem byl zcela opačný, protože za každé další jednání po dobu čtyř let vždy dostal svůj honorář. Bylo mu to celé úplně ukradené!

CO NA TO TEORETICI?

Je jasné, že otázky morálky jsou klíčové. Neučí se na škole. Architektonické časopisy a média obecně se chtějí na věci dívat pouze tzv. pozitivně. No a naši hvězdní teoretici, namátkou Pavel Halík, Rostislav Švácha, Zdeněk Lukeš atd., chválí naše největší hvězdy a na oplátku

hvězdy jim dávají mimoverbálně za pravdu, že to dělají velmi dobře. Jejich vzájemná závislost je dojemná až tak, že mně například můj spoluzák Pavel Halík vyhrožoval, že jestli hodlám takto mluvit o jeho chráněnci Pleskotovi, „tak v Čechách končím!“

Doc. Josef Štulc z NPÚ mě uklidňoval tím, že se kradlo vždycky, kradl prý Feidias v Řecku a v baroku to bylo běžným standardem. Možná bych měl být spokojen s tím, že můj koncept vinařství byl tak kvalitní, že stál za krádež.

POZNÁMKA NA ZÁVĚR

Věci dostávají svůj smysl teprve v okamžiku, kdy jsou vztaženy k určitému kontextu. Proto například není možné patentovat samotnou myšlenku, ale pouze její zhmotnělou aplikaci. Pro ilustraci toho, o čem jsem chtěl mluvit, jsem použil kontext, který důvěrně znám, protože jsem ho sám zažil.

V žádném případě jsem nechtěl mluvit obecně, bez kontextu, přestože mně všichni okolo unisono opakují: „Radši próba nikoho nejmenuj!“

Je to tak, jak to říkal Tomáš Bata v roce 1932: „Morální bída je příčina, krize je následek a důvěru obnoví pouze osobní příklady.“

Vlado Milunić

Text byl kandidátskou řečí před volbami do představenstva ČKA na Valné hromadě ČKA 2010. Byl přetištěn v podkladech pro jednání VH ČKA a zároveň je ke stažení na www.cka.cz

NOVÉ ZÁKONY A PŘEDPISY

Pro lepší informovanost architektů v legislativním procesu si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám v poslední době došlo. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 21. 5. 2010 do 30. 8. 2010 upozorňujeme zejména na:

- | ZÁKON č. 150/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001, o vodách (vodní zákon) – účinnost od 1. 8. 2010,
- | ZÁKON č. 154/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech,
- | ZÁKON č. 153/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických informacích,
- | ZÁKON č. 152/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb. (obchodní zákoník); změny se dotýkají ustanovení obchodního zákoníku o nekalé soutěži (§ 44 an.); podle nového ustanovení § 55 je smlouva, jejíž část nebo její jednotlivé ustanovení, při jejímž uzavření byl porušen zákaz nekalé soutěže, od počátku neplatná;
- | USNESENÍ Poslanecké sněmovny k zákonu č. 173 / 2009 Sb., kterým se mění zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, přijatému dne 29. dubna 2010 a vrácenému prezidentem republiky dne 12. května 2010,
- | ZÁKON č. 172/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší,
- | ZÁKON č. 179/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006, o veřejných zakázkách; mění se a jsou nově formulována ustanovení § 2 a 3 (dotovaný zadavatel, centrální zadavatel a jeho pravomoc pořizovat dodávky a služby pro sebe), definice veřejné zakázky na dodávky (§ 8 odst. 2), předpokládaná hodnota veřejné zakázky v souvislosti s uplatněním opčního práva (§ 13 odst. 6, § 99), citlivá činnost podle zákona o ochraně utajovaných informací (§ 17 odst. 2); značné změny obsahují ustanovení o zadávacím řízení, např. vyloučení navazujících služeb z předmětu veřejné zakázky v řízení bez uveřejnění (§ 23 odst. 6), ustanovení o zadávacích lhůtách (§ 44 odst. 4, 5), jistotě (§ 67) a další; v části třetí – zvláštní postupy v zadávacím řízení – se mění ustanovení o rámcových smlouvách a zadávání veřejných zakázek na základě rámcové smlouvy (§ 89, 91, 92); zásadní změny obsahují ustanovení části čtvrté – soutěž o návrh: oznámení soutěže (§ 104), průběh soutěže (§ 105), složení a rozhodování poroty (§ 106, 107);
- | VYHLÁŠKU č. 189/2010 Sb., kterou se mění vyhl. MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,

- | VYHLÁŠKY č. 189, 188, 187, 186 a 185/2010 Sb., o vyhlášení Národní přírodní památky Ruda, Kaňk, Jeskyně Na Pomezí a Ve Studeném,
- | VYHLÁŠKU č. 221/2010 Sb. o požadavcích na věcné a technické vybavení zdravotnických zařízení (změna a doplnění vyhl. č. 49/1993 Sb. a vyhl. č. 434/1992 Sb.),
- | NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 228/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 333/2009 Sb., o podmínkách použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení ke krytí nákladů spojených s výstavbou sociálních bytů formou dotace právníkům a fyzickým osobám,
- | VYHLÁŠKU č. 233/2010 Sb., o základním obsahu technické mapy obce,
- | úplné znění ZÁKONA č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, uveřejněné ve Sbírce zákonů pod č. 243/2010 ,
- | VYHLÁŠKU č. 248/2010 Sb., o systému bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy a postupech při vzniku mimořádných událostí na drahách,
- | VYHLÁŠKU č. 247/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích.

Připravil Jiří Kadlec,
Advokátní kancelář Kadlec & Stránská

ZMĚNA KONTANTNÍ ADRESY ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE

Advokátní kancelář Kadlec & Stránská, která zajišťuje autorizovaným architektům právní servis a bezplatné konzultace v rozsahu do dvou hodin ročně, změnila e-mailovou adresu.

Aktuální kontakt: Advokátní kancelář Kadlec & Stránská

JUDr. Jiří Kadlec a JUDr. Věra Stránská

Josefská 34/6, 118 00 Praha 1; tel.: 257 532 431,

fax: 257 532 209; e-mail: stranska.ak@email.cz

Advokátní kancelář sídlí ve druhém patře Oettingenského paláce, poskytuje právní služby zejména na úseku obchodního, občanského, ale i pracovního a správního práva, práva obchodních společností atd., specializuje se na stavební a autorské právo.

ČKA POKRAČUJE V BOJI ZA TRANSPARENTNOST VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK A PROTI KORUPCI

Česká komora architektů uspořádala 19. srpna 2010 tiskovou konferenci zaměřenou na zadávání veřejných zakázek ve stavebnictví. S žádostí o koncentraci na tento problém oslovila dopisem nově zvolené ministry. Komora tak navázala na své aktivity započaté v loňském roce, kdy vyzvala vládu k doplnění protikorupčního balíčku a politické strany k doplnění jejich volebních programů.

ČKA vyzvala většinu ministerstev, aby výběrová řízení v oblasti stavebnictví zadávaly transparentním způsobem a zamezily tak proinvestování peněz i případné korupci. Poukázala tak mimo jiné na skutečnost, že většina veřejných zakázek je zadávána na základě nejnižší nabídnuté ceny, což v mnoha případech vede k nekvalitním dodávkám. Výběrová řízení zadávaná na základě nejnižší ceny tak podle předsedy ČKA Jana Vransy vedou i k devastaci českých měst a obcí. Zároveň ČKA vyzvala partnery z Platformy pro transparentní veřejné zakázky, s níž spolupracovala v průběhu roku, aby neustávali v započaté práci, a napsala v tomto duchu dopis Westonu Stayceymu z Americké obchodní komory.

Většina oslovených ministerstev je připravena se transparentností zadávání veřejných zakázek zabývat. Ministerstvo financí hodlá i nadále zadávat většinu svých zakázek, především na nové zastupitelské úřady v zahraničí, vždy prostřednictvím architektonické soutěže. Správnost tohoto postupu dokazuje ostatně nedávno ukončená soutěž na českou ambasádu ve Washingtonu, při níž měla odborná porota možnost vybrat nejlepší návrh z více než 90 přihlášených prací. Také ministerstvo vnitra přislíbilo organizování architektonických soutěží.

Od loňského roku se Komora bojí za transparentnost zadávání veřejných zakázek, spravedlivé soutěžení a potlačování korupce intenzivně věnuje. V České republice se utratí za veřejné zakázky téměř 600 miliard Kč a z toho je polovina vynaložena na zakázky na stavby. Veřejné zakázky jsou sice zadávány výběrovými řízeními v souladu se zákonem, ale není žádným tajemstvím, že u více než 70 % z nich je dopředu známo, kdo zakázku získá. Většina dobrých firem tak stojí mimo proces zadávání a k veřejným zakázkám se vůbec nedostanou. Ročně se rozhoduje o zakázkách zhruba na 1400 staveb, kolem tří čtvrtin výherců ale podle vyjádření místopředsedy ČKA Jana Sapáka nevzejde ze spravedlivé soutěže. Veřejnost má pak mnohdy pocit, že všechna výběrová řízení ve stavebnictví jsou zmanipulovaná. Své negativní zkušenosti se zadáváním zakázek přednesl na tiskové konferenci člen představenstva ČKA Vlado Milunić.

Problémem není jen plýtvání veřejnými penězi, ale také nedostatečné stanovení záměru, stavebního programu a poměru ceny a kvality. Veřejný investor může jen těžko hodnotit navrženou cenu za projekt, když přesně neví, co za ni získá.

Jako jednu z možností, jak efektivně zadávat zakázky na projekty, doporučuje ČKA i nadále architektonickou soutěž. Je považována za spravedlivý proces rozdělování práce, protože přivádí za rovných podmínek na soutěžní pole větší množství soutěžících, kteří přinášejí dobré nápady. Architektonická soutěž by měla probíhat na všechny významnější veřejné stavby. Podle místopředsedy ČKA Jana Sapáka je považováno za optimální pořadání přibližně 60 až 120 soutěží ročně. Na rozdíl od jiných typů zadání zakázky je architektonická soutěž po celou dobu kontrolovatelná a umožňuje kvalifikovaně a včas vybrat z většího množství návrhů nejvhodnější řešení stavby.

ČKA by se ráda stala jedním z hlavních iniciátorů změn v zadávání zakázek a byla tak partnerem vládě. I nadále bude komunikovat se státní správou, ministerstvy a dalšími institucemi a také s radami vysokých škol, které vkládají do stavebních investic přibližně tři miliardy korun ročně.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva z 24. srpna 2010

Z VYJÁDRĚNÍ AKAD. ARCH. JANA SAPÁKA, 1. MÍSTOPŘEDSEDY ČKA:

*Korupce svírá naši společnost. Ani vláda ji neváhala vložit přímo do svého pojmenování – vláda rozpočtové kázně a boje proti korupci. Premiér nazval korupci rakovinou společnosti. Reflektováno tak bylo je-
nom dávno přítomné poznání.*

*Zatím ale chybí jasné pojmenování důmyslných, rafinovaných a „elegan-
tantních“ forem korupce, které jsou českému prostředí vlastní. Klientelis-
mus, pletichy, nadřování a nepotismus zůstaly nezpomenuty. Jak proti
nim potom chceme bojovat?*

*Česká komora architektů se nyní chápe další iniciativy a bude i nadále
jedním z hlavních subjektů, které budou v popředí boje proti tomuto spo-
lečenskému traumatu. Hlavním posláním ČKA je úsilí o vysokou stavební
kulturu. Chudobné a pokřivené soutěžní prostředí je nepřekonatelnou ba-
riérou na cestě k plnění tohoto úkolu. Účast na velkých veřejných úkolech
je pro většinu nepřístupná, protože je o jejich zpracování dopředu rozhod-
nuto. Mnoho potenciálních talentů tak stojí stranou. Nelze se potom nadát
vynikající architektury ani harmonického prostředí, které nás obklopuje.*

*Investiční výstavba veřejné sféry tvoří přes polovinu veřejných zakázek.
Podstatná část z nich jsou pozemní stavby, tedy architektura. Ale i stav-
by liniové a dopravní spadají v obecných souvislostech do oblasti archi-
tektury, protože vznikají v krajině a městech a jsou předmětem územního
plánování.*

*Česká komora architektů je místem, kde se schází nejvíce poznatků
o investičních procesech. Má informace o nešvarech právních, hospodář-
ských, užitných, soutěžních i specificky architektonických. Většina inves-
tičních procesů začíná ale vždy u pokřiveného začátku.*

*Je-li skutečně boj s korupcí myšlen doopravdy, nebudou mít premiér
ani vláda dost sil na změnu špatného silně zaběhnutého systému a budou
potřebovat motivované spojení.*

Ohlasy v médiích (www.archiweb.cz, Česká televize, Lidové noviny atd.
viz na www.cka.cc)

K tématu též Bulletin ČKA 2/2010, str. 48-49 (spolupráce ČKA s Platformou pro
transparentní veřejné zakázky) a Bulletin ČKA 1/2010, s. 49 (výzva vládě k doplnění
protikorupčního balíčku a výzva politickým stranám).

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká komora architektů realizuje od druhé poloviny loňského roku program Celoživotního vzdělávání. Seznam ohodnocených vzdělávacích akcí je pravidelně aktualizován na www.cka.cc – ČKA – celoživotní vzdělávání.

Vybrané akce v rámci CPV					
Speciální betony 2010 – VII. konference	SEKURKON, s.r.o.	6.–7. 10. 2010	Bystrice nad Pernštejnem	2	Předepsáno
Současné trendy systémové techniky v domech nízkoenergetických a pasivních standardů – zelená úsporám	ADAN-úspory energie, s.r.o. ve spolupráci s Českou komorou architektů	7. 10. 2010	Praha	5	Předepsáno
Novela zákona o veřejných zakázkách	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	7. 10. 2010	Praha	4	Předepsáno
Inventura urbanismu/konference/záštitá ČKA	Ústav urbanismu Fakulty architektury ČVUT Praha	8.–9. 10. 2010	Praha	5	Předepsáno
Moderní LED osvětlení/Přednáška/Workshop	Zumtobel Lighting s.r.o.	14. 10. 2010	Praha	2	Předepsáno
INTERBAD STUTTGART 2010 – exkurze	Asociace pracovníků v regeneraci	14. 10. 2010	MESSE STUTTGART – SRN	2	Předepsáno
Novela vodního zákona	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	14. 10. 2010	Praha	3	Předepsáno
Pasivní domy 2010/konference/záštitá ČKA	Centrum pasivního domu v Brně a Institut pre energeticky pasívne domy	14.–15. 10. 2010	Brno	5	Předepsáno
Základy moderních dřevostaveb	Rakouské velvyslanectví obchodní oddělení	14.–15. 10. 2010	Praha	4	Předepsáno
Současné problémy urbanismu a územního plánování/workshop	Česká komora architektů	18. 10. 2010	Praha	5	Předepsáno
Stavební zákon č. 183/2006 Sb. včetně prováděcích předpisů	IVM – kurzy	18. 10. 2010	Praha	3	Předepsáno
Zákon o státní památkové péči	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	19. 10. 2010	Praha	3	Předepsáno
Jak vybrat vhodný objekt pro střešní nástavbu	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	20. 10. 2010	Praha	2	Předepsáno
Postupy při zpracování světelných řešení/Přednáška/Workshop	Zumtobel Lighting s.r.o.	21. 10. 2010	Praha	2	Předepsáno
Příprava pro získání nebo obnovení odborné způsobilosti v činnostech prováděných hornickým způsobem	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	26. 10. 2010	Praha	3	Předepsáno
Křest reedice knihy Genius loci	Česká komora architektů	27. 10. 2010	Praha	5	Předepsáno
Navrhování bezbariérového prostředí dle vyhlášky č. 398/2009	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	2. 11. 2010	Praha	3	Předepsáno
Bezpečná dopravní infrastruktura, její odolnost v mimořádných situacích a řízení rizik	CITYPLAN spol. s r.o.	2.–3. 11. 2010	Praha	4	Předepsáno
2. mezinárodní konference Bytové domy – moderní formy výstavby a revitalizace	Nadace ABF ve spolupráci s Českou komorou architektů	4. 11. 2010	Praha	5	Předepsáno
Zákon o veřejných zakázkách aktuálně	SEKURKON, s.r.o.	4. 11. 2010	Brno	3	Předepsáno
Fasády a střechy z požárního hlediska	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	4. 11. 2010	Praha	2	Předepsáno
Olomoucké dny architektury a stavebnictví/záštitá ČKA	Omnis Olomouc	4.–6. 11. 2010	Olomouc	5	Předepsáno
38. konference se zahraniční účastí Základání staveb Brno 2010	Česká geotechnická společnost ČSSI (hlavní pořadatel), SEKURKON, s.r.o. (organizátor)	8.–9. 11. 2010	Brno	4	Předepsáno
Činnost technického dozoru investora	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	9. 11. 2010	Praha	3	Předepsáno
Dvoudenní konzultační seminář k zákonu o veřejných zakázkách, novelizovanému ke stavu k 15. 9. 2010	SEKURKON, s.r.o.	9.–10. 11. 2010	Praha	4	Předepsáno
Zkoušení vlastností betonu a jeho složek	SEKURKON, s.r.o.	9.–10. 11. 2010	Praha	3	Předepsáno
Vady a poruchy staveb – nejčastější vady a poruchy – prevence, odstraňování	SEKURKON, s.r.o.	11. 11. 2010	Praha	3	Předepsáno
Cyklus poruchy a sanace – část spodní stavba a hydroizolace	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	12. 11. 2010	Praha	2	Předepsáno
Řízení stavebních zakázek – záměr stavebníka, projektování a zadávání staveb	SEKURKON, s.r.o.	15. 11. 2010	Ostrava	3	Předepsáno
Řízení stavebních zakázek – realizace a kontrola stavebních zakázek	SEKURKON, s.r.o.	16. 11. 2010	Ostrava	3	Předepsáno
Stavební zákon č. 183/2006 Sb. včetně prováděcích předpisů	IVM – kurzy	22. 11. 2010	Praha	3	Předepsáno
Tradiční konstrukční detaily otvorových výplní historických staveb	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	23. 11. 2010	Praha	3	Předepsáno
Řízení stavebních zakázek – záměr stavebníka, projektování a zadávání staveb	SEKURKON, s.r.o.	23. 11. 2010	Praha	3	Předepsáno
Aktuální judikatura z oblasti zadávání veřejných zakázek s komentářem	SEKURKON, s.r.o.	24. 11. 2010	Brno	3	Předepsáno
Řízení stavebních zakázek – realizace a kontrola stavebních zakázek	SEKURKON, s.r.o.	24. 11. 2010	Praha	3	Předepsáno
Školení pro stavbyvedoucí a mistry	SEKURKON, s.r.o.	25. 11. 2010	Brno	2	Předepsáno
Aktuální judikatura z oblasti zadávání veřejných zakázek s komentářem	SEKURKON, s.r.o.	25. 11. 2010	Praha	3	Předepsáno
Stavební zákon – územní řízení a stavební řád	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	25. 11. 2010	Praha	3	Předepsáno
Ovocný strom v krajině	Mendelova univerzita v Brně	25.–27. 11. 2010	Brno	4	Předepsáno
Cyklus poruchy a sanace – část nosné zdivo a komíny	STUDIO AXIS, spol. s r.o.	3. 12. 2010	Praha	2	Předepsáno

ZE ZÁPISŮ PŘEDSTAVENSTVA ČKA ZA MINULÉ ČTVRTLETÍ

Přinášíme výtah z nejdůležitějších témat, která se objevila v uplynulém čtvrtletí (červen–srpen 2010) na jednání představenstva České komory architektů (řazeno chronologicky). Kompletní zápisy z jednání jsou umístěny na www.cka.cc.

DISCIPLINÁRNÍ KAUZY

IV/01/2010 Žádost o znalecký posudek (31C98/2009-119)

Městský soud ustanovil ČKA znalcem z oboru architektura ve věci žalobkyně Demex projekt Entwicklung GmbH proti Euro Mall Štěrboholy, a. s., a TK Development Czech II., s.r.o. Kancelář si vyžádala u městského soudu podklady, kauzu zpracovává K. Doležel. Představenstvo ukládá J. Plosovi kauzu sledovat a zajistit odeslání stanoviska do 15. 8. 2010. J. Sapák se projednávání tohoto bodu nezúčastnil.

VII/09/2010 Zahájení disciplinárního řízení s P. B.

DR oznámila představenstvu zahájení disciplinárního řízení.

VIII/01/2010 Opisy rozsudků Stavovského soudu

Představenstvo vzalo na vědomí.

DR 2009 – 27 Zprošťující rozsudek E. Z.

DR 2009-19 S neplatíci čl. příspěvků – M. CH. a L. K.

DR 2009-33 Rozsudek P. M.

POLITIKA ARCHITEKTURY

VII/01/2009 Pokračování v prosazování Politiky architektury ČR

MMR nechalo přeložit Politiku architektury některých evropských zemí a dalo je k dispozici ČKA.

III/01/2009 Jednání s MŠMT

Kancelář sjedná schůzku s ministrem, zaměříme se na část memoranda směřovaného do regionálního školství s využitím zahraničního know-how. J. Sapák doporučil zvážit model studentů posledních ročníků právnických fakult zapojených do výuky na středních školách – model „street law“. 23. 6. 2010 proběhla schůzka s parlamentním tajemníkem Večerkou o možnosti využít program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK), informoval T. Jiránek. Představenstvo tento program vítá, na září bude připraven koncept pro tento projekt (připraví T. Jiránek, T. Čuříková), provedeme zájem vysokých škol na tomto projektu participovat.

VII/05/2010 Strukturální a kohezní fondy

17. 6. 2010 proběhla schůzka s vrchní ředitelkou Odboru evropských záležitostí MMR arch. Grabmüllerovou (za ČKA J. Vrana, D. Mareš, T. Čuříková). Obdrželi jsme stanovisko k uznatelnosti nákladů na projektové práce a soutěže (podle vyjádření MMR jsou projektové práce „způsobilé výdaje“). Představenstvo se rozhodlo nominovat D. Mareše do pracovní skupiny pro přípravu rámcové pozice ČR k budoucnosti kohezní politiky pro architekturu a urbanismus. Probíhají další jednání.

VI/09/2010 Zásady urbánní politiky

O schůzce s RNDr. Postráneckým 12. 7. 2010 s cílem zjistit plánované postupy MMR a harmonogram implementace Zásad urbánní politiky informoval J. Vrana. M. Košar, D. Lacina, T. Jiránek – připraví oponenturu k textu Zásad urbánní politiky, k textu se rovněž vyjádří J. Plos. Pracovní skupina MMR pro urbánní politiku (složená ze zástupců krajů a obcí) zasedá asi 1x za čtvrt roku, přibližný termín dalšího jednání druhá polovina září. Představenstvo nominuje do této pracovní skupiny D. Boráka a T. Jiráka. Kancelář domluví schůzku s novým ministrem

ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK – SOUTĚŽ O NÁVRH

VII/02/2010 Sborník ze sympozia o architektonických soutěžích

M. Pražanová předložila představenstvu návrh rozšíření připravovaného sborníku ze sympozia o architektonických soutěžích o ilustrace a kompletní návod včetně předpisů k pořádání arch. soutěží. Kancelář (Markéta, Lida) zajistí vydání sborníku k sympoziu o arch. soutěžích do října 2010. Rozsah max. 80 stran. Rozpočet, který bude hrazen z tiskového servi-

su – přibližně 250 000 Kč, náklad asi 7000 ks. Představenstvo s návrhem souhlasilo.

VII/01/2010 Žádost o podporu kvality architektonických služeb zadávaných z veřejných peněz

D. Mareš předložil koncept dopisu – žádost na MMR. Jedná se o doplnění Prohlášení ČKA k zadávání veřejných zakázek z valné hromady ČKA v Pardubicích. Dopis bude použit jako podklad k oslovení nového ministra. Předsedům koaličních stran byl zaslán dopis (autor J. Sapák), zároveň byla odeslána gratulace nově jmenovaným ministrům i premiérovi s žádostí o podporu architektonických soutěží. Dopis pro MMR, MŠMT a MK obsahoval další společná témata k jednání. J. Vrana informoval o jednání s Mgr. Janem Sixtou z MMR 25. 6. 2010 o možnosti novely zákona č. 137/2006 Sb. Prezentace možnosti zadání veřejné zakázky prostřednictvím arch. soutěže proběhne také na jednání Rady vysokých škol 16. 9. 2010 (J. Vrana, J. Sapák) a projednává se možnost prezentace pro Českou konferenci rektorů.

LEGISLATIVA

X/05/2007 Připravit novou koncepci OTP

Příprava byla pozastavena, čeká se na vyjádření MMR.

X/07/2007 Standardy výkonů a dokumentace

O průběhu jednání o možné externí spolupráci na Standardech (část IV) s náměstkyní Ing. I. Plockovou 10. 6. 2010 informoval J. Vrana. Kancelář připraví podklady pro uzavření smluvního vztahu.

PROPAGACE PROFESY ARCHITEKTA

VIII/02/2010 Mies van der Rohe Award 2011

Autorům dvou nominovaných staveb nabídne ČKA seminář, který by vedla Ing. arch. Irena Fialová a předala jim svou zkušenost z práce v porotě a doporučení pro prezentaci děl v této soutěži. Více viz str. 8.

V/01/2009 PS Architekti a Zelená úsporám

Zápis viz str. 9–16. Představenstvo zhlédlo DVD z konference Architekti a Zelená úsporám a vyslovilo poděkování za organizaci konference. Představenstvo souhlasí s možností výstavy saské komory, kterou nabídl O. Reiter (40 panelů). Představenstvo se usneslo, že je možno prezentovat manuál na konferenci Bytové domy – moderní formy výstavby (4. 11. 2010), kterou pořádá SIA. Prostor pro prezentaci manuálu AZU byl domluven mezi 11 a 13 h. Strukturu programu za ČKA navrhne T. Jiránek. Arch. Fibi-ger žádá ČKA o partnerství k této akci. Představenstvo souhlasí.

VII/03/2009 Aktivní účast při organizování Grand Prix architektů

J. Vrana informoval o Galavečeru GPA 2010, moderátorkou byla E. Kočíčková, zúčastnili se ministři. ČKA zajistila na GPA sponzora (SFŽP) v řádu 200 000 Kč. Výsledky viz str. 60. Představenstvo ukládá M. Jirovcovi připravit na zářijové zasedání jasný návrh o ukončení spolupráce s OA v pořádání GPA a návrh nové koncepce.

VII/04/2010 CE.ZA.AR

Představenstvo založilo novou PS pro organizaci soutěžní přehlídky realizací CE.ZA.AR (ve spolupráci se Slovenskou komorou architektů). Členové: M. Jirovec, M. Holubec, J. Štempel, V. Milunić, P. Velička. Kancelář zaregistrovala domény CEZAAR.CZ, NET, ORG. J. Vrana informoval o jednání s P. Ivanovem, který přijede v rámci přehlídky Architecture Week do Prahy (výstava proběhne v Máněsu 4.–17. 10. 2010).

VIII/04/2010 Cena ministra kultury ČR za architekturu

V roce 2010 ČKA nominovala svého kandidáta prostřednictvím J. Plose. Do následujících období nutno sledovat vyhlášení a po projednání v představenstvu nominovat význačnou osobnost architekta. Představenstvo se

domnívá, že i pro tuto nominaci je třeba stanovit nějaký systém či orgán, a ukládá M. Jirovcovi tento systém navrhnout.

SPOLUPRÁCE ČKA S OSTATNÍMI

XII/02/2009 Aktivity AOPK a MŽP ohledně hodnocení krajinného rázu

PS Krajinářská architektura připravila na 15. 9. 2010 workshop na toto téma. Zápis vyjde v příštím čísle Bulletinu.

IV/03/2010 Spolupráce na přípravě publikace věnované venkovu

Byla navázána spolupráce s webovou rubrikou SPOV, budeme poskytovat dobré příklady pro časopis Veřejná správa a Zpravodaj venkova. Jako první věc jsme předali informace o soutěži Nečín.

Festiválu středočeského venkova 2010 1. 7. 2010 v Krásné Hoře, ČKA poskytla záštitu. Arch. Wagnerová bude prezentovat projekt Nečín, za ČKA se zúčastní předseda PS pro KA J. Chvojka – více viz str. 17.

Přípravu na publikaci jsme po zvážení všech okolností, finančních i časových možností odmítli. Arch. Florian se obrátil s žádostí o pomoc při oslovení architektů, nad publikací nelze převzít supervizi ani oslovit naše členy.

IV/04/2010 Jednání KRAI

J. Plos zpracoval stanovisko k možnému sjednocení příspěvku AI pro obě komory ve stejné výši.

IV/05/2010 Spolupráce s ÚRM

Jednání s Ing. Votavou se uskutečnilo 28. 6. 2010. Byl zpracován návrh smlouvy o dodání pracovního textu námi sestavovaných Standardů výkonů. ÚRM přislíbil případnou finanční podporu vydání stejně jako SFŽP.

VIII/12/2010 Reedice knihy Genius Loci

V roce 2008 zahájila iniciativní skupina Krajinářská architektura jednání o reedici této knihy. Knihu vydá nakladatelství Dokořán v září 2010, dne 27. 10. 2010 proběhne slavnostní křest v Nosticově paláci. Viz str. 28. ČKA přispěje na akci částkou 5000 Kč.

III/10/2010 Informace ze semináře o alejích 29. 4. 2010 v Praze

Občanské sdružení Arnika bylo pořadatelem semináře Zachování alejí jako typického prvku české krajiny „Krajina bez alejí by byla jako obraz bez rámu“, seminář o využití odborných poznatků a právních nástrojů v praxi občanských sdružení, obcí, odborné veřejnosti a ekoporadců. ČKA zastupoval Petr Velička s příspěvkem „Jak jsme k alejím přišli a jak o ně dnes přicházíme“ – viz str. 20. Ze stránek Arniky bude zřízen proklik na stránky ČKA.

ŽÁDOSTI O ZÁŠTITU A SPOLUPRÁCI

Představenstvo ČKA jednalo o jednotlivých žádostech a udělilo záštitu nad těmito akcemi: **Archifest 2010** – 4.–11. září 2010, **5. ročník konference Dřevěné stavění** – 22. 9. 2010, **Křižovatky architektury** – 16. 9. 2010, **Trendy evropské architektury** – 20. 9. 2010.

V/04/2010 Presta Jižní Čechy

Arch. Kročák požádal o spolupráci, finanční podporu a nominaci porotců do soutěže. Jmenování poroty: B. Potys, V. Milunić, M. Vitoulová, D. Mareš. Kancelář uzavře smlouvu na odebrání 50 ks stolního kalendáře, kde jsou stavby, které dostaly ocenění, za 7000 Kč.

VZDĚLÁVÁNÍ

VIII/11/2010 Soutěžní přehlídka diplomových prací

Termín pro odevzdání prací do 11. ročníku Přehlídky diplomových prací byl 14. 7. 2010. Došlo k rozšíření okruhu škol, jejichž absolventi se mohou zúčastnit, o stavební fakultu ČVUT, stavební fakultu VUT a fakultu stavební – VŠB-TUO. Kancelář připraví změnu již neaktuálního statutu Přehlídky diplomových prací a z něj vyplývajících změn v soutěžních podmínkách.

ČINNOST PRACOVNÍCH SKUPIN

VII/11/2010 PS pro urbanismus a územní plánování

Na základě usnesení představenstva na VI. zasedání byla obnovena činnost PS pro urbanismus a územní plánování. Předsedou byl jmenován

M. Košař. Teze předložené M. Košařem byly přijaty (drobné připomínky uplatní T. Jiránek přímo u M. Košaře) a měly by být stěžejními diskusními body plánovaného workshopu 15. 9. 2010.

PS Pro politiku architektury a PS pro zahraničí

D. Borák předložil písemně vazby ČKA k mezinárodním organizacím a zapojení ČKA do mezinárodních sítí – viz str. 56.

PS pro památky

J. Merger na základě vyzvání představenstva předložil koncepci práce skupiny. J. Sapák vystoupil s velmi tvrdou kritikou práce této pracovní skupiny. T. Jiránek považuje předloženou koncepci práce skupiny za logickou. Vzhledem k závažnosti tématu a částečné nepřítomnosti všech členů představenstva bude bod projednán na příštím jednání, Kancelář pozve na jednání J. Mergera, P. Všečetku a M. Cikána.

PS pro krajinářskou architekturu

J. Chvojka seznámil představenstvo s činností skupiny, reagoval na dotazy členů na důvody rozdělení práce do PS pro přírodu a krajinu a PS krajinářská architektura.

PS pro vzdělávání

Kancelář pozve prof. Lábuse na jednání představenstva po prázdninách.

INFORMACE

VII/06/2010 Kancelář ČKA, oprava, údržba, výměna prostor

Rekonstrukce a údržba prostor pražských kanceláří byla zahájena 16. 7. 2010 a úspěšně proběhla. ČKA se rozhodla pronajmout místo prostorů v 1. patře nově uvolněné prostory ve 2. patře.

VIII/05/2010 AK Kadlec Stránská

Na základě výsledků ankety mezi autorizovanými architekty bylo zjištěno, že jsou se službami advokátní kanceláře spokojeni (zjišťováno období listopad 2009 – březen 2010). PS pro legislativu, J. Plos a J. Sapák nově definují rozsah spolupráce s advokátní kanceláří. J. Sapák navrhuje připravit konkurzní řízení na právníka

VII/03/2010 Výkazy o počtu hodin

Výkazy musí členové orgánů ČKA odevzdávat měsíčně, nejpozději do termínu zasedání představenstva v měsíci následujícím. Náhrady členů certifikační rady (CPV) budou odevzdávány na společných výkazech vždy kvartálně. Ředitelka vydá směrnicí. Zároveň vzalo představenstvo na vědomí směrnicí o spolupráci Kanceláře ČKA na externích akcích.

VII/10/2010 Nabídka pojistného krytí pro ČKA

ČKA bude jednat s Generali pojišťovnou, a. s., a ČSOB pojišťovnou.

IX/02/2009 Pocta ČKA 2009

J. Vrana informoval o důstojném ceremoniálu, představenstvo zhlédlo fotodokumentaci a předseda poděkoval M. Pražanové za organizaci. Viz str. 5.

VIII/13/2010 Používání správného názvosloví oborů

Viz str. 46.

VIII/14/2010 Tisková konference v srpnu

V termínu 18.–22. srpna navrhuje J. Sapák uspořádat TK, nejen k tématu VZ-AS, ale představit základní nosná témata Komory – viz str. 52.

VIII/15/2010 Soudní znalci

Zatím probíhají za asistence soudního znalce Königsmarcka (a J. Sapák, M. Peterka) debaty o možnostech a možných rovinách: 1) ČKA (o. p. s.) by se stala znaleckým ústavem – soustředění vybraných osob a možnost vytvoření kolegia znalců, přičemž by ale posudky vždy zpracovávala konkrétní osoba. 2) ČKA (případně ve spolupráci ČKAIT) by se věnovala školení soudních znalců – až po akreditaci studijního programu. J. Sapák doporučuje na toto téma zahájit diskusi s ministrem spravedlnosti.

Zpracovala Markéta Pražanová

Plné znění zápisů viz www.cka.cc

ZAHRANIČNÍ AKTIVITY ČKA

Česká komora architektů spolupracuje již od svého vzniku s řadou zahraničních organizací, institucí a ostatních profesních komor. V letošním roce byla při ČKA založena pracovní skupina pro zahraničí, která naváže na dosavadní aktivity a bude se systematicky věnovat především tématům spojeným s výkonem povolání, uznávání kvalifikace, rovnoprávným postavením českých architektů na světovém trhu a politikám architektury.

ACE – THE ARCHITECTS COUNCIL OF EUROPE

(<http://www.ace-cae.org/>)

Spolupráce s ACE je bezesporu nejdůležitější a nejprospěšnější zahraniční aktivitou Komory. ACE je lobbistická organizace, cílem je sledovat vývoj legislativy EU, identifikovat náměty, které mohou mít vliv na kvalitu „vystavěného prostředí“ a na výkon profese, reagovat na projednávané náměty, diskutovat ve společenství architektů o jejich dopadu a koordinovat podpurné či naopak obranné akce.

ČKA má do listopadu letošního roku zastoupení v 12členném EB ACE (Executive Board ACE) – pozici vyplývající z rotace (mimo rotační část EB je část EB volená). Komoru zastupuje Dalibor Borák, který je rovněž předsedou pracovní skupiny ACE pro Udržitelnost a spolupředsedou pracovní skupiny pro koordinaci vzdělávání v oboru architektura – JWP (Joined Working Party) – harmonizace programů vzdělávání na školách sdružených v EAAE a potřeb praxe, která je zastoupena organizací ACE. Aktivity v EB a JWP jsou hrazeny z prostředků ACE.

Dále má ČKA zastoupení ve Finančním výboru, Komoru zastupuje Jan Vrana, a v pracovní skupině pro vzdělávání – Komoru zastupuje Radek Kolařík.

Na základě rozhodnutí představenstva ČKA se z úsporných důvodů zástupci ČKA nezúčastňují práce ostatních pracovních skupin.

Základním orgánem ACE je Generální shromáždění (GA ACE), které se koná dvakrát ročně, zpravidla v Bruselu. ČKA na něj většinou vysílá dvoučlennou delegaci – vedoucím delegace je tradičně předseda ČKA, poradcem místopředseda Komory – náklady na účast jsou hrazeny z prostředků Komory.

ČKA má přístup k výsledkům práce všech pracovních skupin – každý autorizovaný architekt si může na ČKA vyžádat heslo pro přístup na členskou část webových stránek ACE, kde jsou velmi podrobné a pro každodenní praxi užitečné dokumenty. ČKA ve svém Bulletinu pravidelně upozorňuje na nejdůležitější z nich.

V budoucnosti je nutno sledovat zejména téma standardů výkonů a honoráře za ně, téma udržitelnosti a jeho dopad na vlastní navrhování (hodnocení udržitelnosti budov, způsob implementace EPBD – EU direktivy o energii v budovách v ČR a dopad na navrhování). Téma „sídelní kaše“ – Urban Sprawl a proces „Důkazového projektování“ (Evidence Based Design) v souvislosti s BMI (Building management information system) systémy projektování, které ovlivní výkon profese architekta.

V této oblasti je třeba koordinovat aktivity ČKA s MMR, jehož zástupci jsou velmi aktivní ve významné aktivitě – UDG (Urban Development Group), která souvisí s kohezními fondy EU – tedy investicemi do rozvoje méně vyvinutých regionů (v ČR je řada z nich, netýká se Prahy).

Příspěvek do ACE je roční, je vypočítán podle HDP jednotlivých zemí a pro rok 2010 činí 8471 eur.

Vzhledem ke zvyšující se nutnosti hájit pozici architektů ve společnosti celé EU lze předpokládat, že výše příspěvku bude růst.

Komora by měla prospěch z větší aktivity, zejména by měla najít síly na vysílání zástupců na koordinační schůzky tematických skupin (Thematic Areas – A 1, TA 2, TA 3), které se konají zpravidla dvakrát ročně před GA a kterých se z úsporných důvodů dosud neúčastníme.

ENACA – EUROPEAN NETWORK OF ARCHITECTURAL COMPETENT BODIES

(<http://www.enaca.eu/>)

Neformální síť autorit (institucí, komor, svazů, ministerských odborů atd.), které jsou v jednotlivých zemích odpovědné za registraci a administrativní procesy spojené s výkonem profese architektů, kteří do dané země přicházejí z jiného státu.

Síť vznikla ze dvou důvodů:

! Sdílet problémy vzniklé s implementací PQD (Profesional Qualification Directive) v jednotlivých státech, a zejména sdílet možnosti jejich řešení.

! Na základě zkušeností z praxe ovlivnit vyhodnocení a revizi PQD, která bude probíhat v průběhu roku 2013, tak, aby co nejvíce zjednodušila denní praxi architektům.

Síť je velmi ceněna Direktoriátem komise EU, který je zodpovědný za uplatňování PQD, architekti jsou jediná profese, která si sama takovou síť zorganizovala.

Síť pracuje zejména elektronicky, dvakrát ročně je některou z autorit zorganizováno pracovní setkání. Náklady na komunikaci a účast na setkáních si hradí každá z autorit.

Ze strany ČKA se síť komunikují pracovníci Kanceláře, z úsporných důvodů se jen přibližně polovina pracovních setkání zúčastňoval předseda Komory Dalibor Borák.

ENACA má velmi kvalitní webové stránky, jsou přístupné s heslem a obsahují neaktuálnější kontaktní adresy autorit a osob, které jsou odpovědné za registraci architektů. Stránky rovněž obsahují stručný výčet podmínek a požadavků pro výkon profese v jednotlivých státech.

ENACA je velmi užitečná síť s relativně malými provozními náklady, její význam poroste se vzrůstající mobilitou jazykově dobře vybavených mladých architektek a architektů a tím napomůže k šíření dobré profesní praxe.

EFAP – EUROPEAN FORUM FOR ARCHITECTURAL POLICIES

(<http://www.efap-fepa.eu/>)

Neformální platforma, na které se bez politických problémů setkávají tři skupiny institucí ovlivňujících vystavěné prostředí. Zástupci státních orgánů (v ČR dosud jen MMR), zástupci kulturních institucí (ze zahraničí ministerstva kultury, centra architektury, muzea, školy...) a zástupci profese architekta (v ČR je to ČKA). Cílem je informovat se navzájem o tom, kde jsou jaké Politiky (programy) architektury.

ČKA má zastoupení v BA EPAP (Board of administrators) – zastupuje ji Tomáš Jiránek.

Ve struktuře EFAPu se vyskytuje rovněž EFAP a.i.s.b.l., servisní organizace umožňující legální fakturace provozních nákladů a vedení a kontrolu účetnictví.

Hlavním pracovním prostředkem sítě je elektronická komunikace. Několik posledních let je v zemi, která předsedá EU, pořádána konference EFAP. V roce 2009 uspořádala pro ČR konferenci ČKA. Tématem konference byly samotné politiky architektury a jejich praktický přínos pro zlepšování vystavěného prostředí. Následující konference se konala v rámci předsednictví Španělska v Madridu, nyní je připravována na 18. až 20. listopadu 2010 v Bruselu (téma: „architecture as a vector of social cohesion“ – boj proti chudobě).

Náklady na komunikaci a účast na setkáních si hradí každý z členů, mimo to Komora platí roční příspěvek ve výši 500 eur.

EFAP je výjimečná platforma, na které jsou možné dohody, které by byly formálně těžko dosažitelné. Pro ČKA je důležitým pomocníkem při prosazování Politiky architektury ČR.

UIA – UNION INTERNATIONALE DES ARCHITECTES

(<http://www.uia-architectes.org/>)

Členství v UIA je historicky nejstarší zahraniční aktivita ČKA. Komora ji sdílí s Obcí architektů. Původním členem UIA byl Svaz architektů. Po jeho zániku přešlo členství na nástupnickou organizaci OA, po vzniku Komory bylo dohodnuto společné členství s dělením platby příspěvku a s dělením hlasovacích práv. Členství v UIA pomohlo přípravnému výboru OA pro založení Komory při projednávání zákona č. 360/1992 Sb., na základě kterého Komora vznikla.

Pracovní skupina UIA pro výkon profesní praxe vypracovala v devadesátých letech „UIA Accord on Recommended International Standards of Professionalism in Architectural Practice and Recommended Guidelines“, dokument, který byl přijat na světovém kongresu UIA v Pekingu a který je základem sjednocování výkonu praxe na celém světě.

Po vstupu ČKA do ACE projevila ČKA za vlašné podpory OA požadavek, aby ČR byla převedena ze 2. regionu UIA do 1. regionu, ve kterém jsou státy západní Evropy. UIA pod vedením řeckého prezidenta požadavek zamítla. ČKA následně omezila své aktivity v UIA na minimum.

Za nejvýznamnější příspěvek UIA k výkonu profese je ve světě považován systém organizace mezinárodních soutěží pod záštitou UIA, pro ČKA a soutěžení v ČR byl zásah UIA do soutěže o Národní knihovnu devastující, politicky motivovaná a úmyslně nejasně formulovaná stanoviska UIA poškodila důvěryhodnost institutu architektonické soutěže v systému zadávání veřejných zakázek.

UIA 1. region nyní pracuje na systému CPD (Continual Profesional Development) – celoživotního vzdělávání, dosavadní pracovní výstupy jsou slibné.

ČKA platí členský příspěvek ve výši 5913 eur, jednu polovinu z uvedené částky pak přeúčtovává Obci architektů. V letošním roce OA přeúčtovanou část dosud neuhradila, hrozí nebezpečí, že OA nebude v budoucnosti schopna platit svou část a celé náklady bude muset hradit ČKA. Je nutno zvážit další setrvání v organizaci.

Dalibor Borák

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ K 31. 7. 2010 A ÚPRAVA ROZPOČTU

Rozpočet České komory architektů na rok 2010 byl projednán představenstvem ČKA a jako takový byl, v souladu s ustanovením § 25 odst. 4 písm. j) zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, a rovněž tak v souladu s ustanovením § 4 Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA, doporučen ke schválení na XVII. valné hromadě dne 17. dubna 2010.

Zpracování návrhu bylo představenstvem provedeno podle příslušných ustanovení Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA [§ 4a, § 4b] a valné hromadě, nejvyššímu výkonnému orgánu, byl předložen jako vyrovnaný podle ustanovení § 25 odst. 4 písm. j).

XVII. valná hromada České komory architektů projednala a schválila dne 17. dubna 2010 v Pardubicích podle ustanovení § 4a odst. 4 OJVR rozpočet na rok 2010 jako vyrovnaný:

v celkové výši výnosů	24 697 000 Kč,
v celkové výši nákladů	24 697 000 Kč.

Po uzavření hospodářských výsledků k 31. 7. 2010 předkládá ředitelka představenstvu návrh změny rozpočtu, snížení ve výnosové i nákladové části o 1 600 000 Kč.

Dle Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA § 10, odst. 3 písm. a) rozhodlo představenstvo o změně rozpočtu podle ustanovení § 4 písm. b).

Usnesení:

Představenstvo schvaluje kvalifikovanou třipětinovou většinou upravený rozpočet podle § 4b odst. 4 OJVR na rok 2010 jako vyrovnaný:

v celkové výši výnosů	23 097 000 Kč,
v celkové výši nákladů	23 097 000 Kč.

Hlasování představenstva na IX. zasedání 14. 9. 2010:

Hlasování představenstva (pro: 11, proti: 0, zdržel se: 0)

Představenstvo ukládá ředitelce Kanceláře seznámit s upraveným rozpočtem Dozorčí radu.

Dále představenstvo ukládá hospodáři a ředitelce sledovat vývoj rozpočtu ve 3. čtvrtletí roku 2010 a podle vývoje výnosů a nákladů navrhnout další rozpočtová opatření.

VÝNOSY ČKA K 31. 7. 2010

Ředitelka Kanceláře seznámila předsedu a hospodáře s úmyslem projednat s auditorkou a účetním možnost změny účtování o výnosech Komory, které by byly sledovány přímo na těch střediscích, ke kterým se vztahují. Po projednání na schůzce s Ing. Křepinskou a p. Křenkem došlo 26. 8. 2010 k přeúčtování výnosů a byla vydána opravená výsledovka k 31. 7. 2010. V předchozích obdobích byly výnosy sledovány pouze na středisku 5 Hospodářská činnost a střediskově se sledovaly pouze náklady. Tímto krokem sice dochází k narušení kontinuity ve sledování výnosů, ale k věrnějšímu obrazu a možnosti porovnání výnosů a nákladů na jednotlivých střediscích.

NÁKLADY ČKA K 31. 7. 2010

Struktura nákladů byla doplněna o nově vzniklá střediska.

Skutečnost 2009 – zahrnuje v celkových nákladech i náklad ve výši 48 016 Kč za PS (bydlení, sídlo Komory, konference EU) a střediska ČNI ve výši 52 700 Kč a konference EFAP ve výši 1 277 076 Kč, tato střediska v rozpočtu 2010 již nejsou zahrnutá.

Podrobné účetní členění (výsledovka) všech nákladových položek je k dispozici v Kanceláři ČKA.

Praha září 2010

Zpracovaly Tamara Čuříková, Lenka Dytrychová

Vývoj výnosů období k 31. 7. 2007–2010

Období	k 31. 7. 2007	k 31. 7. 2008	k 31. 7. 2009	k 31. 7. 2010
Výnosy	18 879 803	19 477 452	20 109 258	19 424 484

Tabulka č. 1 – Výnosy ČKA – celkem

	Skutečnost 2009	Schválený rozpočet 2010	Návrh úpravy rozpočtu 2010	Skutečnost k 31. 7. 2010	Plnění k schválenému rozpočtu 2010 v %	Plnění k upravenému rozpočtu 2010 v %
1. Výnosy z členských příspěvků	15 934 805	160 00 000	149 88 341	14 394 366	89,96	96,04
1.1. Výnosy z členských příspěvků AI	54 000	60 000	90 000	90 000	150	100
2. Tržby vlastní	7 000	7 000	5 000	2 850	40,71	57
2.1. Prodej razítka	7 000	7 000		2 850	40,71	

OFICIÁLNÍ INFORMACE

	Skutečnost 2009	Schválený rozpočet 2010	Návrh úpravy rozpočtu 2010	Skutečnost k 31. 7. 2010	Plnění k schválenému rozpočtu 2010 v %	Plnění k upravenému rozpočtu 2010 v %
3. Tržby z prodeje majetku	4 202	0	16 667	16 667		100
3.1. Prodaný investiční majetek – notebook předseda	0	0		16 667		
3.2. Prodaný materiál	4 202	0		0	0	
4. Ostatní výnosy	373 562	410 000	300 000	193 958	47,31	64,65
4.1. Pokuty za pozdní úhradu příspěvku	38 644	50 000		20 420	52,84	
4.2. Pokuty u stavovského soudu	21 000	50 000		71 000	142	
4.3. Autorizační poplatek	125 960	120 000		67 000	55,83	
4.4. Finanční výnosy	108 026	110 000		15 538	14,13	
4.5. Přeúčtované výnosy	79 932	80 000		0	0	
4.6. Dozorčí rada	0	0		20000		
5. Hospodářská činnost	3 491 685	3 620 000	600 000	427 289	11,8	71,21
5.1. Prodej služeb	493 340	500 000		351 411	70,28	
5.2. Prodej tiskovin	428 980	420 000		30 165	7,18	
5.3. Prodej zboží	0	0				
5.4. Tržby z reklamy	2 206 728	2 300 000		30 000	1,3	
5.5. Tržby ostatní	362 637	300 000		15 712	5,24	
5.7. OTP		100 000		0	0	
6. Architektonické soutěže	308 000	300 000	5 000	5 000	1,67	100
7. Profesní pojištění	3 309 515	3 300 000	3 180 000	3 082 596	93,41	96,94
8. Platby ČNI	7000			0		
083. Sympozium VZ – AS			62 344	62 344		100
084. Manuál AZU		1 000 000	1 051 398	51 397		4,89
086. Konference AZU			215 750	215 750		100
99800003. Informační servis			1 200 000	519 767		43,31
99800004. Valná hromada			82 500	82 500		100
99800005. Přehledka DP			300 000	280 000		93,33
004. PS Výk. standardy			1 000 000			0
CELKEM	23 489 769	24 697 000	23 097 000	19 424 484	82,69	84,1

Tabulka č. 1 zobrazuje návrh rozpočtu a úpravu výnosů se zařazením nových rozpočtových středisek. V roce 2010 se projevuje krize zejména ve dvou položkách – při výběru členských poplatků a v tržbách za reklamu.

Vývoj nákladů období k 31. 7. 2007–2010

Období	k 31. 7. 2007	k 31. 7. 2008	k 31. 7. 2009	k 31. 7. 2010
Náklady	8 618 661	10 310 191	12 281 062	10 801 479

Tabulka č. 2 – Náklady ČKA k 31. 7. 2010

	Skutečnost 2009	Schválený rozpočet 2010	Návrh úpravy rozpočtu 2010	Náklady k 31. 7. 2010	Plnění rozpočtu 2010 v %	Plnění I. upraveného rozpočtu 2010 v %
1. Samospráva	3 577 875	3 040 000	3 069 503	2 183 549	71,83	71,14
1.1. Valná hromada	208 033	200 000	329 382	329 382	164,69	100
1.2. Představenstvo	658 718	660 000	660 000	401 447	60,83	60,83
1.3. Předseda	218 083	200 000	200 000	158 985	79,49	79,49
1.4. Dozorčí rada	720 875	720 000	720 000	434 259	60,31	60,31
1.5. Stavovský soud	614 231	620 000	620 000	389 256	62,78	62,78
1.6. Autorizační rada	15 026	20 000	20 000	13 464	67,32	67,32
1.7. Zkušební komise	186 218	180 000	180 000	129 635	72,02	72,02
1.8. Regionální zástupci	46 596	30 000	20 000	7 000	23,33	35

	Skutečnost 2009	Schválený rozpočet 2010	Návrh úpravy rozpočtu 2010	Náklady k 31. 7. 2010	Plnění rozpočtu 2010 v %	Plnění I. upraveného rozpočtu 2010 v %
1.9. Zahraníční záležitosti – členské příspěvky	910 095	410 000	320 121	320 121	78,08	100
2. Pracovní skupiny	580 311	1 167 000	1 167 000	462 945	39,67	39,67
002 Legislativa	71 748	70 000	70 000	8 905	12,72	12,72
003 Soutěže	184 110	180 000	180 000	81 834	45,46	45,46
004 Výkonové standardy	101 400	180 000	220 000	91 480	50,82	41,58
007 Vzdělávání	51 180	40 000	40 000	1 085	2,71	2,71
009 Urbanismus a ÚP	0	40 000	40 000	3 646	9,12	9,12
010 Památková péče	10 064	20 000	20 000	14 420	72,1	72,1
011 Péče o přírodu a krajinu	51 511	40 000	40 000	2 100	5,25	5,25
016 Rezerva pro PS	0		0	0		
017 Normy a notifikaci	4 200	5 000	5 000	0	0	0
021 Grand Prix	0	0	20 000	0		0
022 Architekti a Zelená úsporám	58 082	20 000	20 000	16 770	83,85	83,85
023 Celoživotní profesní vzdělávání	0	50 000	50 000	9 470	18,94	18,94
024 Politiky architektury	0	20 000	20 000	5 000	25	25
025 Zahraníční aktivity	0	462 000	402 000	189 115	40,93	47,04
026 Krajinářská architektura	0	40 000	40 000	39 120	97,8	97,8
3. Služby členům ČKA	3 075 449	3 050 000	2 150 000	964 776	31,63	44,87
3.1. Internet	146 726	150 000	150 000	71 519	47,68	47,68
3.2. Služby přímé	412 423	400 000	350 000	177 792	44,45	50,8
3.3. Informační servis	2 516 300	2 200 000	1 300 000	681 579	30,98	52,43
3.4. Přehledka DP		300 000	350 000	33 886	11,3	9,68
4. Služby ostatní	654 072	650 000	650 000	425 392	65,44	65,44
5. Kancelář ČKA	8 610 602	9 390 000	9 338 000	5 143 250	54,77	55,08
5.1. Kancelář Praha	7 925 374	7 926 338	7 926 338	4 359 126	55	55
5.1.1. Odpisy (interiéry)		773 662	721 662	385 864	49,88	53,47
5.2. Kancelář Brno	685 228	690 000	690 000	398 260	57,72	57,72
6. Hospodářská činnost	2 976 460	2 900 000	2 200 000	1 261 446	43,5	57,34
7. Architektonické soutěže	343 899	0	1 350	1 350		100
8. Profesní pojištění	3 331 080	3 300 000	3 200 000	0	0	0
10. Obnova interiérů	3 306 275	150 000	115 892	0	0	0
083 Sympozium VZ – AS		100 000	165 255	165 255	165,26	100
084 Manuál energeticky úsporné architektury		850 000	850 000	15 648	1,84	1,84
085 OTP		100 000		0	0	0
086 Konference AZU			190 000	177 868	93,61	93,61
CELKEM						
Náklady bez zisku let předcházejících	24 479 524	24 697 000	23 097 000	10 801 479	43,74	46,77

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

GRAND PRIX ARCHITEKTŮ 2010 – NÁRODNÍ CENA ZA ARCHITEKTURU

XVII. ročník přehlídky nejlepších realizací v ČR

Vypisovatel: Obec architektů a Česká komora architektů

Předmět soutěže: Přehlídka nejlepších architektonických prací realizovaných na území České republiky s termínem dokončení mezi 1. lednem 2009 a 31. prosincem 2009.

Porota: Martin Holub – USA, Jiří Klokočka – Belgie, Wilem Jan Neutelings – Nizozemsko, Milan Tomac – Slovinsko, Zoran Michalčák – Slovensko

Do soutěže se přihlásilo celkem 71 projektů v 7 kategoriích:

- 21 realizací – Novostavba (N)
- 12 realizací – Rekonstrukce (R)
- 11 realizací – Rodinný dům (RD)
- 2 realizace – Urbanismus (U)
- 4 realizace – Krajinářská architektura a zahradní tvorba (K)
- 10 realizací – Architektonický design, drobná architektura a výtvarné dílo v architektuře (D)
- 11 realizací – Interiér (I)

Grand Prix architektů 2010 – Národní cena za architekturu: Národní technická knihovna v pražských Dejvicích – Roman Brychta, Adam Halíř, Ondřej Hofmeister, Petr Lešek / Projektil architekti

Kategorie Novostavba: Central Park Praha – Boris Redčenkov, Prokop Tomášek, Jaroslav Wertig / A69 – architekti

Kategorie Rekonstrukce: Rekonstrukce a dostavba areálu tiskárny AF BKK ve Vysočanech – Martina Buřičová, Štěpán Kubiček / CARRA

Kategorie Krajinářská architektura a zahradní tvorba: Vyvýšená cyklistická stezka v Kadani – Vít Branda / A3

Čestné uznání v kategorii Novostavba: Autobusové nádraží v Příbrami – Luis Miguel Marques, Robert Hofman, Eva Melicharová / HMArchitekti

Čestné uznání v kategorii Rodinný dům: Rodinný dům Kuřim 01 – Jiří Knesl, Jakub Kynčl, Václav Štojdil / knesl + kynčl architekti

Čestné uznání v kategorii Interiér: Nová tvář Západočeské galerie v Plzni – Roman Koucký, Šárka Malá / Roman Koucký architektonická kancelář; 66 GALLERY – Botas Concept Store v Praze/ Lenka Křemenová, David Maštálka/ A1Architects

Čestné uznání v kategorii Architektonický design, drobná architektura a výtvarné dílo v architektuře: Akátová věž Výhon – Pavel Jura

Cena za celoživotní dílo: Věkoslav Pardyl

Grand Prix architektů 2010 – Národní cena za architekturu: Národní technická knihovna v pražských Dejvicích – Roman Brychta, Adam Halíř, Ondřej Hofmeister, Petr Lešek / Projektil architekti

Foto: Andrea Lhotáková

Kategorie Novostavba: Central Park Praha –
Boris Redčenko, Prokop Tomášek, Jaroslav
Wertig / A69 – architekti

Foto: Ester Havlová

Kategorie Rekonstrukce: Rekonstrukce
a dostavba areálu tiskárny AF BKK
ve Vysočanech – Martina Buřičová, Štěpán
Kubíček / CARRA

Foto: Andrea Lhotáková

Kategorie Krajinářská architektura a zahradní
tvorba: Vyvýšená cyklistická stezka v Kadani –
Vít Branda / A3

Foto: Ester Havlová

Čestné uznání v kategorii Novostavba:
Autobusové nádraží v Příbrami – Luis Miguel
Marques, Robert Hofman, Eva Melicharová /
HMArchitekti

Čestné uznání v kategorii Rodinný dům:
Rodinný dům Kuřim 01 – Jiří Knesl, Jakub
Kynčl, Václav Štojdl / knesl + kynčl architekti

Foto: Tomáš Rasl

Čestné uznání v kategorii Interiér:
Nová tvář Západočeské galerie v Plzni –
Roman Koucký, Šárka Malá / Roman Koucký
architektonická kancelář

Foto: Ester Havlová

Čestné uznání v kategorii Interiér:
66 GALLERY – Botas Concept Store
v Praze/ Lenka Křemenová, David Maštálka/
A1Architects

Čestné uznání v kategorii Architektonický design, drobná architektura a výtvarné dílo v architektuře: Akátová věž Vyhn – Pavel Jura

Ostatní foto archiv vypsavatele

Cena za celoživotní dílo

Prof. Ing. arch. Věkoslav Pardyl, CSc.

(* 1923) vystudoval Vysokou školu architektury a pozemního stavitelství při ČVUT (pozdější FA ČVUT). Po absolvování pracoval jako návrhář pro gobelínové dílny v Jindřichově Hradci a zároveň nastoupil jako asistent profesora Václava Vilém Štecha a profesora Oldřicha Stefana. V roce 1953 přešel do Ústavu velkoprostorových staveb pod vedením Josefa Kittricha, v roce 1966 se stal kandidátem věd, o dva roky později se habilitoval a po Kittrichově smrti se stal vedoucím Ústavu velkopřemyslových staveb. Od konce 70. let vyučuje rovněž na DAMU, příležitostně přednášel na Škole architektury při AVU a na JAMU v Brně, přednášel i v zahraničí. V roce 1998 byl jmenován profesorem. Byl jedním ze zakládajících členů Nadace barokního divadla zámku Český Krumlov. V 90. letech spolu s architektem Bednářem pravidelně zajišťoval expozici České televize na festivalech MIPTV a MIPDoc ve francouzském Cannes. Je autorem řady skript o interiérech, divadlech, obytných i občanských stavbách. Vedle pedagogické činnosti soustavně projektoval zejména kulturně-společenské budovy s interiéry sálů včetně akustiky nábytku. Počet velkých i menších návrhů přesahuje stovku. V roce 2010 byl jmenován emeritním profesorem na FA ČVUT.

PRŮMYSLOVÝ PALÁC

Jednokolová ideová anonymní veřejná architektonická soutěž

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu rekonstrukce Průmyslového paláce a výstavby podchodu pod Průmyslovým palácem propojujícího vstupní část výstaviště v Praze 7 s prostorem Křížkovy fontány.

Termín konání: 12. 3.–14. 5. 2010

Porota: Jiří Toman, František Hoffman, Jan Kněžínek, Jan Aulík, Miroslav Cikán, Aleš Lapka, Milena Vitoulová; náhradníci: Radek Svoboda, Ivan Vinš, Michael Zchař, Petr Kolář, Pavla Melková, Jakub Masák, Petr Hruša

Počet odevzdaných návrhů: 12

Ceny a odměny celkem: 1 200 tis. Kč

1. cena (600 tis. Kč): Cigler Marani Architectst
2. cena (400 tis. Kč): ABM architekti
3. cena (200 tis. Kč): KEY-TECH

Hodnocení vítězného návrhu

Smělý urbanistický koncept návrhu rozvíjí řešené území směrem do areálu Křížkovy fontány a vytváří tak před severním průčelím Průmyslového paláce velkorysý volný prostor odpovídající významu a měřítku této historické stavby. Zrušení pavilonů v areálu Křížkovy fontány a určitá kompenzace výstavních ploch z těchto pavilonů v nových prostorách vytvořených pod navrhovaným landscapem se porotě jeví jako dobré řešení, jak pro Průmyslový palác, tak i pro celý výstavní areál. Odstranění vstupní brány do areálu výstaviště, vytvoření jednoduchého parteru s charakterem promenády před hlavním vstupem do objektu Průmyslového paláce, ve kterém je organicky zapsán vstup do podzemí, a průchodu pod palácem je přesvědčivým řešením. Návrh očišťuje jižní průčelí Průmyslového paláce od pozdějších přístaveb a navrhuje maximální autentičnost objektu – levé křídlo je navrženo jako replika, u pravého křídla se předpokládá rekonstrukce. U návrhu lze předpokládat, že navrhované materiály, konstrukce a technologie jsou racionální a vhodné.

ÚZEMNÍ PLÁN HRADCE KRÁLOVÉ

Hodnocení vítězného návrhu

Návrh přináší zcela jasnou a dobře čitelnou koncepci, jejímž základem je důsledná reflexe Gočárova plánu. Příznivě hodnocen byl jasný rozvoj krajinných prvků, vodního režimu a dopravy. Důsledná diverzifikace území činí plán nezranitelným a přináší takřka neomezený potenciál dílčích zásahů.

Jednokolová anonymní urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Hradec Králové

Předmět soutěže: Zpracování ideového urbanistického návrhu nového územního plánu statutárního města Hradce Králové.

Termín konání soutěže: 1. 3.–31. 5. 2010

Porota: Otakar Divišek, Vladimíra Šilhánková, Vladimír Springer, Radomír Týlš, Jan Jehlík, Rob Atkinson, Bořek Votava, Antonín Hladík, Mirko Baum; náhradníci: Lenka Zídková, Josef Malíř, Alois Havrda, Arnošt Urban, Josef Patrný, Petr Pelčák, Alexander Pur, Martina Portyková, Jana Benešová

Počet odevzdaných návrhů: 19

Ceny a odměny celkem: 6 900 tis. Kč

1. cena (2 900 tis. Kč): Tomáš Vymetálek Architects a Patrik Kotas
 2. cena (1 740 tis. Kč): Pavel Zadrobílek, Maxmilian Vlček, Tomáš Koblasa, Daniela Pačesná, Vlastimil Klazar, Zdeněk Pilař, Pavel Šandera
 3. cena (1 160 tis. Kč): Igor Kovačević, Yvette Vašourková, Kateřina Šrámková, Ander Barron, Gema Santatiariá Harcká, Zuzana Kuldová / MOBA studio
- Odměna (600 tis. Kč): Oleg Haman, Tomáš Havrda, Pavel Tuší, Jan Socha, Petr Čiviš, Vladimír Plachý, Zdeněk Sandler, Petr Sova, Pavel Abrahám / CASUA
- Odměna (500 tis. Kč): Roman Koucký, Šárka Malá, Jana Školníková, Petr Štěpánek, Edita Lisecová, Annamaria Bohuniczky, Libor Kábrt, Sylva Matějková, Jakub Filip Novák, Jan Špilar / Roman Koucký architektonická kancelář

REVITALIZACE TYRŠOVA NÁMĚSTÍ V HOSTOMICÍCH

Veřejná ideová jednokolová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Hostomice

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu na revitalizaci Tyršova náměstí v Hostomicích a konverze stávajících objektů pošty a hasičské zbrojnice pro plnění nových funkcí městské haly, poštovního úřadu a doplňkových funkcí občanské vybavenosti.

Termín konání: 12. 2.–31. 5. 2010

Porota: Vít Štáhlavský, Monika Immrová, Petr Lachman, Jan Jehlík, Josef Pleskot, Emil Příklad, Petr Velička; náhradníci: Jiřina Walterová, Antonín Žížkovský

Počet odevzdaných návrhů: 32

Ceny a odměny celkem: 270 tis. Kč

1. cena (140 tis. Kč): Lenka Křemenová, David Maštálka, Miloslav Cymbál / A1Architects
 2. cena (70 tis. Kč): Martin Heckel, Eva Vopátková, spoluautor: Jiří Soukup
 3. cena (40 tis. Kč): Jiří Žid, Jiří Jandourek, Jana Hlavová, Jana Medlíková
- Odměna (10 tis. Kč): Pavel Griz, Tereza Kučerová, Patrik Zamazal / Molo architekti
Odměna (10 tis. Kč): Mga. Martin Rusina, Miroslav Holubec

Hodnocení vítězného návrhu

Velkým kladem návrhu je, že vychází z kvalit a objemů stávajícího stavu. Ten zpřesňuje a definuje. Ztrojení („naklonování“) budovy pošty se zdá na první pohled formální, ale v předvedeném pojetí se ukazuje jako nosné. Forma „zastřešeného náměstí“ se jeví jako funkční, a proto by mohla nahradit (pro porotu poněkud chybějící) otevřený prostor náměstí. Poměr mezi zpevněnou a nezpevněnou plochou je harmonický. Parter je vyvážený, budou však nezbytné jeho dispoziční úpravy v centrální části. Návrh je nejbližší k nalezení vhodného pojetí mezi venkovským a městským centrálním prostorem.

NÁVRH REVITALIZACE ÚZEMÍ ČERNÁ LOUKA V OSTRAVĚ

Urbanistická veřejná – kombinovaná jednokolová ideová soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Ostrava

Předmět soutěže: Zpracování návrhu prostorového a funkčního uspořádání území Černá louka v Ostravě, zahrnujícího umístění jednotlivých staveb a úprav nezastavěného veřejného prostoru včetně názoru na kontaktní území a koncepci jeho propojení s širšími městskými souvislostmi.

Vyzvání účastníci: OMA AMO HQ Rotterdam, Herzog & de Meuron Basel Ltd., BIG Bjarke Ingels Group, Copenhagen, FOA Foreign Office Architects, Londýn, SANAA Kazuyo Sejima+ Ryue Nishizawa; náhradníci: Lacaton&Vassal Architects, Paris, Maxwan, Rotterdam, NL architects, Amsterdam, Vallo & Sadovský architects, Bratislava, West8, Rotterdam

Termín konání: 1. 2.–31. 5. 2010

Porota: Adam Gebrian, Petr Kajnar, Lubomír Pospíšil, Zdeněk Trejbal, Cyril Vitavský, Vlastimil Bichler, Zdeněk Fránek, Ivo Koukol, Josef Pleskot, Cyril Říha, Imro Vaško; náhradníci: Vítězslav Kuta, Dalibor Madej, Jan Sedlák, Monika Mitášová, Ján Štempel

Počet odevzdaných návrhů: 66

Ceny a odměny celkem: 1 925 tis. Kč

1. cena (900 tis. Kč): Rients Dijkstra, Hiroki Matsuura, Jason Hilgefert, Artur Borejszo, Nobuki Ogasahara, Anna Borzyszkowska, Leena Cho / Maxwan Architects + Urbanists
 2. cena (500 tis. Kč): Jiří Buček, Jiří Chmelík, Jan Kadlas, Pavel Šťastný, spolupracovníci: Linda Novotná, Jaroslav Míka / SIAL architekti a inženýři
 3. cena (400 tis. Kč): Peter Stec, Brian Tabolt, James Lowder, Peter Stec st., spolupracovníci: Ben Olschner, Brett Tabolt, Iva Kleinová, Jon Krizan, Yurou Cui, Juraj Podolak, Daniel Leone
- Odměna (62,5 tis. Kč): Pieter Bannenberg, Walter Van Dijk, Kamiel Klaasse, Gen Yamamoto, Barbara Luns, Qili Yang, Liping Lin, Katharina Riedel, Lorena Valero Minano, Ines Quinteiro Antolin / NL Architects
Odměna (62,5 tis. Kč): Josef Kiszka, Marcin Jojko, Bartłomiej Nawrocki, Krzysztof Czech, Grzegorz Ostrowski

Hodnocení vítězného návrhu

Základní myšlenka návrhu je jednoduchá a jednoznačná: změnit Černou louku na louku kulturní – na nový typ veřejného prostoru s novou společensko-kulturní identitou, kde se budou odehrávat nejrůznější aktivity, který bude lemován „prstencem“ (nejenom) kulturních staveb. Prstenec vytváří přechodovou zónu mezi historickým jádrem a krajinným charakterem, reprezentovaným loukou a řekou. Návrh vkládá jednotlivé stavby do území bývalého výstaviště, aniž by ho zcela zastavěl. Naopak dedikuje velkorysý otevřený nezastavitelný prostor do jeho jádra. Tento prostor bude sloužit jako centrální středobod, ohnisko kulturních aktivit Ostravy, nejen v roce 2015. Ideové jádro projektu představuje zmenšená, ale výrazně proměněná louka, nově se svažující k řece Ostravici a vybízející k intenzivnímu využití. Jako jedni z mála pracují autoři s třetím rozměrem louky. Jemnou terénní profilací se jim daří prostor členit a hierarchizovat. Přestože návrh částečně předjímá budoucí podobu jednotlivých staveb, navržený koncept bude fungovat, ať už budou tyto stavby vypadat jakkoliv. Jejich konkrétní podoba vzejde ze samostatných architektonických soutěží.

ŘEŠENÍ PROSTORU „SVĚTOVAR“ V PLZNI

Jednokolová veřejná anonymní ideová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Plzeň

Předmět soutěže: Zpracování urbanisticko-architektonického návrhu revitalizace území „Světovar“ – prostor areálu bývalého pivovaru.

Termín konání soutěže: 24. 5.–30. 7. 2010

Porota: Marcela Krejsová, Lumír Aschenbrenner, Radek Kolařík, Jaroslav Šafer, Jan Aulík; náhradníci: Petr Náhlik, Irena Langová, Karel Hanzlík, Miroslava Břízová

Počet odevzdaných návrhů: 20

Ceny a odměny celkem: 500 tis. Kč

1. cena (200 tis. Kč): Jaroslav Zima, Tomáš Prouza, Linda Audyová, Milan Bulva, Jan Bürgermeister, Lukáš Kutílek, Petr Jehlík, Eva Macková, Lukáš Pinkava, Jan Prikryl, Šárka Sojková/ Ateliér D3A

2. cena (130 tis. Kč): Pavel Hnilička, Marek Řehoř, Veronika Kommová

3. cena (90 tis. Kč): Vratislav Danda, Pavel Ullmann, Ondřej Smolík, Jaromír Kosnar

Odměna (80 tis. Kč): Martin Vanko, Lubomír Fuňa, Martin Antal, Jakub Kausitz

Hodnocení vítězného návrhu

V návrhu jsou stávající objekty doplněny nepravidelnou novou strukturou. V řešeném území tak vzniká v asymetrické kompozici kompaktní zóna otevřeného veřejného prostoru, která přiléhá k hlavní ulici Koterovská. Zbytek řešeného území je řešen formou husté zástavby s nepravidelnými uličkami a vnitřními dvory. Uvnitř dvorů je zachována většina dalších stávajících objektů pro zachování paměti místa. V návrhu je prezentována strategie rozvoje v čase. V dokončené formě je nově vyřešen roh ulic Koterovská a Slovanská alej. Stávající budova vojenské ubytovny je ve finální podobě v areálu zrušena. Úpravu zpevnění západní hranice mimo řešené území považuje porota za zajímavý námět k úvaze. V návrhu je vhodně řešen poměr komerčních a nekomerčních ploch a aktivit. Kvalitou návrhu je dobrá návaznost na charakter širšího území.

NEJLEPŠÍ REALIZOVANÉ STAVBY

6. ročník přehlídkové neanonymní jednokolové soutěže

Vyhlašovatel: Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.

Předmět soutěžní přehlídky: Stavby postavené na území České republiky v průběhu posledních 3 let.

Termín konání soutěžní přehlídky: 31. 3.–11. 6. 2010

Porota: Petr Veleba, Daniela Grabmüllerová, Jan Kozel, Alexandr Kroha, Radomíra Sedláková; náhradníci: Tomáš Chromý, František Kulhánek

Počet odevzdaných návrhů: 47

Ceny a odměny celkem: 160 tis. Kč

STAVBA POROTHERM 2010 (100 tis. Kč): Václav Dvořák, Ladislav Tichý / Architektonická kancelář AACservis – Dolní Břežany centrum

Zvláštní cena Vydavatelství JAGA Media (30 tis. Kč): Pavel Míček – Rodinný dům ve Zlíně-Lázích

Zvláštní ocenění společnosti Wienerberger (10 tis. Kč): Pavel Míček – Bytový dům Zlín-Partyzánská

Zvláštní ocenění společnosti Wienerberger (10 tis. Kč): Jan Mareš – Rodinný dům Velká Dobrá

Zvláštní ocenění společnosti Wienerberger (10 tis. Kč): Alice Michálková, Pavel Pospíšil / STUDIO PRAK – Centrum sportu a zdraví Olomouc

Hodnocení vítězného návrhu

Soubor bytových domů v přizemí s obchody a provozovny služeb vytváří nové městské centrum velmi živého, a přitom laskavě obytného výrazu. Obytné domy jsou řadové i bodové, s přehlednými dispozicemi. Fasády domů jsou v kombinaci režného a omítaného zdiva.

CIHLOVÝ DŮM DO 2,5 MILIONU

Architektonická a konstrukční projektová veřejná anonymní jednokolová soutěž

Vyhlašovatel: Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.

Předmět soutěže: Návrhy, které v architektonickém, projektovém a dispozičním řešení maximálně využívají možnosti kompletního cihlového systému POROTHERM včetně malt, omítek a ostatních výrobků Wienerberger cihlářský průmysl, a. s., jako např. lícové cihly TERCA apod.

Termín konání soutěže: 31. 3.–18. 6. 2010

Porota: Petr Veleba, Daniela Grabmüllerová, Jan Kozel, Alexandr Kroha, Radomíra Sedláková; náhradníci: Tomáš Chromý, František Kulháněk

Počet odevzdaných návrhů: 56

Ceny a odměny celkem: 230 tis. Kč

Hlavní cena POROTHERM DŮM 2010 (50 tis. Kč): Jan Hořejší, Vít Podráský (Architektonický atelier 2H, s. r. o.)

Hlavní cena POROTHERM DŮM 2010 (50 tis. Kč): Veronika Dobešová, Gabriela Blažková

Zvláštní cena Ministerstva pro místní rozvoj (50 tis. Kč): Blanka Navrátilová

Zvláštní cena Státního fondu rozvoje bydlení (50 tis. Kč): Michal Grošup
Zvláštní cena Vydavatelství Business Media CZ (30 tis. Kč): Petr Jureček

Hodnocení poroty

Hlavní cena POROTHERM DŮM 2010 – Jan Hořejší, Vít Podráský: Návrh přináší dobrou, logicky uspořádanou dispozici, v podkroví jsou z výkresu ne zcela pochopitelné vysoké prostory pod šikmou střechou, které však lze nápaditě využít při prostorovém řešení místností. Jde o jednoduchou, přívětivou architekturu, která ve své kompozici příjemně zahrnuje i přístřešek pro automobil.

Hodnocení poroty

Hlavní cena POROTHERM DŮM 2010 – Veronika Dobešová, Gabriela Blažková: Návrh rodinného domu přináší dispozici s dobrým nápadem, ale přece jen s výhradami – jediné hygienické jádro pro celý dům je situováno v hloubi domu, mezi obývacím pokojem a ložnicemi. Architektonické řešení počítá s jednoduchou hmotou, na níž je kombinovaná omítka a dřevo, celek je přívětivě završen zelenou střechou. Vizualizace zřejmě nemá zcela správné proporce, očividná je nedostatečná výška atiky.

STAVBA ROKU PLZEŇSKÉHO KRAJE 2009

7. ročník soutěžní přehlídky

Vyhlašovatel: Plzeňský kraj, Město Plzeň, spoluvyhlašovatelé: ČKA, ČKAIT, Svaz podnikatelů ve stavebnictví, Obec architektů, odborný garant: Okresní hospodářská komora Plzeňsko

Předmět soutěžní přehlídky: Stavby realizované na území Plzeňského kraje uvedené do provozu nebo zkolaudované v období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009.

Termín konání soutěžní přehlídky: 16. 3.–16. 4. 2010

Porota: Karel Hanzlík, Ján Kapošváry, Petr Krejčí, Irena Langová, Václav Masný, Miloslav Michalec, Robert Špalek

Počet přihlášených staveb: 34

Ceny a odměny:

Stavba roku Plzeňského kraje 2009 v kategorii Novostavby budov: Administrativní budova společnosti APB Plzeň/ AREA group
 Stavba roku Plzeňského kraje 2009 v kategorii Rekonstrukce budov: Muzeum loutek v Plzni / ATELIER SOUKUP
 Stavba roku Plzeňského kraje 2009 v kategorii Sportovní a volnočasové stavby: Rozhledna na Sedle / PONTEX
 Zvláštní ocenění v kategorii Rekonstrukce budov: GALERIE 13 / Roman Koucký architektonická kancelář
 Čestné uznání v kategorii Rekonstrukce budov: Apartmány Bašta Sušice / Milan Býček, Pavel Vlček
 Čestné uznání v kategorii Novostavby budov: Autocentrum Jan Šmucler / DANĚK DESIGN

Hodnocení poroty

Administrativní budova společnosti APB Plzeň – Navržený objekt je zdařilou a elegantní dostavbou stávající administrativní budovy. Nominace na titul Stavba roku je navržena za precizní vyřešení a skloubení zaměstnaneckých prostor s prostory reprezentativními a administrativními. Za velmi kvalitní řešení detailů, jak v interiérech, tak na konstrukci pláště budovy. Nadstandardně jsou vyřešeny prvky zahradní architektury v parteru i na střeších objektu.

Hodnocení poroty

Muzeum loutek v Plzni – Památkově chráněný renesanční dům v historickém jádru města. Nominace na titul Stavba roku je navržena za náročnou rekonstrukci pro účely interaktivního využití. Velmi citlivé stavební řešení s dodržением nejprísnejších požadavků památkové ochrany s ostatními předpisy pro pobyt více osob. Velmi dobře zvládnuté stavební detaily a celková koncepce přestavby s dobře promyšleným typologickým řešením.

Hodnocení poroty

Rozhledna v Sedle – Objekt rozhledny, výrazný ve své jednoduchosti. Nominace na titul Stavba roku Plzeňského kraje je navržena za vytvoření citlivé krajinné dominanty se zřetelem ke konstrukčnímu řešení a s důrazem na nápadité použití tradičních materiálů. Dříve příhradová konstrukce sedmiúhelníkového půdorysu s prkeným opláštěním včetně tvarované střechy je odkazem na tradiční řemesla spojená se zpracováním dřeva.

CENA PETRA PARLÉŘE 2010

Jednokolová veřejná anonymní ideová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Společnost Petra Parláře, o. p. s.

Předmět soutěže: Ideová urbanisticko-architektonická řešení veřejných prostranství měst Most a Odolena Voda, dále barokního zámku a okolí Rotundy sv. Kateřiny ve Znojmě.

Termín konání soutěže: 15. 3.–14. 6. 2010

Porota: Martin Dvořák, Hana Jeníčková, Petr Nezveda, Tomáš Hradečný, Pavel Hnilička, Tomáš Jiránek, Milan Körner, Osamu Okamura, Jaroslav Wertig; náhradníci: Roman Straka, Jiří Harant, Jiří Kacetl, Eva Špačková

Počet odevzdaných návrhů: 14

Ceny a odměny celkem: 250 tis. Kč

Cena Petra Parláře 2010: neudělena

Cena za Prostor pro život (100 tis. Kč): Martin Čeněk, Petr Synovec – Odolena Voda – Revitalizace Dolního náměstí, kompletní přestavba prostoru náměstí

Cena za Prostor pro život (100 tis. Kč): Gabriela Elichová, Martin Elich – Most, Vtelnlo – Revitalizace centrálního veřejného prostranství části obce Most

Cena MMR za přínos k rozvoji města (50 tis. Kč): Jakub Svatoň, Eva Brandová – Odolena Voda – Revitalizace Dolního náměstí, kompletní přestavba prostoru náměstí

Hodnocení poroty

Cena za Prostor pro život – Projekt úpravy a dotvoření Dolního náměstí v Odolně Vodě je přesvědčivý jasnou a čitelnou koncepcí a jejím profesionálním podáním. Prostor náměstí definuje striktními pevnými hranicemi. Organizuje dopravu mimo střed náměstí. Vzniklou velkorysou plochu pojednává efektní hrou elips, vyjadřujících kromě různých aktivit, materiálů, artefaktů i místní pospolitost. V zahuštění a dimenzování zástavby fronty náměstí vytváří předpoklad intenzivního městského života, který je hlavním předpokladem fungování městského prostoru. Nové hmoty i motivy elips jsou natolik velkorysé a výsledek je natolik efektní, že vzbudil v porotě živou diskusi o adekvátnosti takového řešení měřítku a charakteru městečka. Zároveň bylo konstatováno, že pokud je návrh pojmán jako iniciace procesu přerodu vesnice na město, lze jej pro jeho potenciál přes všechny pochybnosti doporučit.

Hodnocení poroty

Cena za Prostor pro život – Autoři dobře uvažují o prostoru a správně se zaměřují na vymezení hranic mezi soukromým a veřejným. Právě toto vymezení hranic je stěžejním prvkem pro kvalitu veřejných prostranství. Prostorovou úvahu doprovázejí kompozičním schématem a poctivými úvahami o širších vztazích. Na horní stranu návsi umísťují objekt a tím dávají návsi horní hranu. Ve spodní části navrhují dostavět namísto stávající samoobsluhy nový objekt s nárožní věží. Tato novostavba nesleduje původní stopu, jak je zřejmé z obtisku stabilního katastru, ale mírně ustupuje, a vytváří tak v ústí ulice širší prostor. Porota nedospěla k jednoznačnému názoru, zda je toto rozšíření správné a přiměřené vzhledem k velikosti a tvaru veřejného prostranství. Otázkou zůstává členění prostranství na tři zóny – obchodně-společenskou, odpočinkovou a sportovně-rekreační. Veřejné prostranství by mělo být volné a otevřené různým způsobům využití a těžko jej vyjma parkové a dlážděné úpravy předurčovat ke konkrétní potřebě. Kladně byl hodnocen jednoduchý a přirozený systém cest. Velkou předností návrhu je určitá střídmost a půvab obyčejnosti, zejména v parkové úpravě horní části prostranství. Návěs je kultivována přiměřenými prostředky a návrh se tím jeví jako životaschopný. Celkově je návrh zpracován velmi kvalitně, přehledně a výstižně.

SMUTEČNÍ SÍŇ ROUDNICE NAD LABEM

Veřejná jednokolová architektonická projektová soutěž

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu „Smuteční síně do Roudnice nad Labem“.

Termín konání: 1. 5.–31. 8. 2010

Porota: Vladimír Urban, Karel Dvořák, Jan Drahozal, Jan Jehlík, Radek Šíma, Martin Matiska, David Mareš; náhradníci: Jiří Jelen, Zdeněk Bam-básek, Michal Fišer, Michal Nekola

Počet odevzdaných návrhů: 127

Ceny a odměny celkem: 200 tis. Kč

1. cena (100 tis. Kč): A.D.N.S. s. r. o.

2. cena (2x 30 tis. Kč):

┆ Pavel Jura

┆ Jindřich Starý, Michal Schwarz (Lennox architekti, s. r. o.)

3. cena (2x 20 tis. Kč):

┆ Ján Stempel, Jan Tesař, Lucie Vogelová

┆ Jana Moravcová, Tomáš Novotný, Tomáš Zmek

Hodnocení vítězného návrhu

Na rovinatém pozemku nad údolím Labe autor navrhuje stavbu s převýšenou hlavní hmotou. Vytváří tak dominantu, která se vztahuje ke vzdáleným vrcholům Českého středohoří. Architektonické řešení je mimořádné, návštěvník bude postupně zažívat bohaté zážitky z různorodých prostorů. Díky tomu, že je síň jakožto jádro objektu zřetelná zvenku i zevnitř, je stavba čitelná, bude se v ní dobře orientovat. Porota oceňuje bravurně zvládnuté sochařské i symbolické formování domu. Tato smuteční síň má důstojný, neokázale monumentální a výjimečný charakter a současně lidské měřítko.

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

„BYTOVÝ DŮM V 21. STOLETÍ“ V ROCE 2011

4. ročník studentské soutěžní přehlídky

Vyhlašovatel: Správní rada nadačního programu složená ze zástupců vypisovatelů (SFRB a Nadace ABF), pod záštitou ČKA, ČKAIT a garantů programu (Incheba Expo Praha, Českomoravská stavební spořitelna, NSC) a organizací poskytujících prostředky pro financování programu

Tajemnice: Daniela Pavlíčková, tel.: 224 225 001, e-mail: pavlickova@abf-nadace.cz

Předmět soutěžní přehlídky: studentské školní i mimoškolní práce upravené podle podmínek daných tímto programem. Soutěžní přehlídka se vyhlašuje jako neanonymní jednokolová přehlídka studií, školních prací i mimoškolních studentských prací. Tématem předložených prací musí být alespoň jeden z dále uvedených problémů, které budou posuzovány samostatně:

┆ urbanistické a architektonické řešení nového cenově dostupného bytového domu nebo celé obytné skupiny a její zapojení do obytného území,

┆ regenerace vybrané části obytného souboru a zapojení regenerovaných i nových bytových domů do parteru obytné skupiny,

┆ typologie a stavebně konstrukční řešení domů a bytů v cenově dostupném standardu a zásady řešení interiérů takovýchto bytů (alternativně při regeneraci paneláku nebo i při nové výstavbě),

┆ regenerace konkrétního stávajícího panelového domu,

┆ subsystémy nebo technologie pro regeneraci a výstavbu bytových domů (systému vytápění, jader, elektrorozvodů, vertikálních komunikací, systémů zateplení, fasádních dílců a podobně),

┆ plánovací a developerské projekty a analýzy pro přípravu bytové výstavby.

Porota: Jan Wagner, Ivan Hnizdil, Jiří Tingl, Jan Fibiger, Josef Kaliský, Roman Šubrt, Radomíra Sedláková; náhradníci: Jan Novotný, Petr Šíkola

Předpokládané ceny a odměny celkem: 100 tis. Kč

Odevzdání soutěžních návrhů: 24. 1. 2011

Více informací: www.abf-nadace.cz

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

REALIZACE TRVALÉ EXPOZICE K DĚJINÁM NĚMČŮ V ČESKÝCH ZEMÍCH

Dvoukolová architektonicko-výtvarná soutěž

Vyhlašovatel: Collegium Bohemicum, o. p. ns., Ústí nad Labem

Předmět soutěže: Rozpracování projektu a výtvarné řešení logotypu a grafického manuálu k expozici pro rekonstruovanou budovu muzea v Ústí nad Labem.

Předpokládané vyhlášení soutěže: 15. 10. 2010